

Szakmai viták mellett politikai csatározásoké is a terep

Miközben a fejlesztési programok már így is egyre nagyobb csúszással jutnak majd csak el Brüsszelbe, az uniós pénzek felhasználása körüli viták a szakmai és helyi érdekek ütköztetése helyett pártpolitikai csatározások foglyává lett.

A kormány az ágazati és regionális operatív programokat együtt nyújtja be Brüsszelnek december közepén, először az ágazati operatív, majd a regionális programokat véglegesíti a Nemzeti Fejlesztési Tanács – jelentette be november végén Gyurcsány Ferenc. Az Európai Bizottságnál 3-4 hónapot vesz igénybe az operatív programok jóváhagyása. A 2007 január-februárjában megjelenő első uniós pályázatok kiírásában ezért jelezni fogják, hogy Brüsszel végső jóváhagyása egyik-másik pontján módosíthatja a kiírást, és ezt a pályázóknak figyelembe kell venniük – közölte a kormányfő. A következő hónapok feladata tehát az, hogy az immár a teljes időszakra érvényes ágazati, illetve regionális operatív programokat is megfogalmazza a fejlesztési tanács, majd ezt követően a következő uniós költségvetési periódusnak, a 7 + 2 éves időszaknak megfelelően az akcióprogramokkal rövid időszakokra bontsa le a stratégiai elképzeléseket – tette hozzá Gyurcsány. A kormányfő egyúttal hangsúlyozta: bár a 2007-es költségvetés feszes büdcsé, biztosítja az uniós pénzekhez szükséges nemzeti forrásokat, így egyetlen fillérről sem kell amiatt lemondani, hogy Magyarország nem lesz képes a saját forrást előteremteni az uniós összegekhez.

Annál könnyebben lehet, hogy a pártok közötti csatározások, illetve a kormányzaton belüli hatalmi harcok miatt veszíti majd el az uniós támogatások egy részét Magyarország. Az előző Gyurcsány-kormány uniós tárca nélküli minisztere, Baráth Etele az év elején folyamatosan arról beszélt, hogy a kormány még a választások előtt megküldi a stratégiai dokumentumot Brüsszelbe, és az év vége felé már az első pályázatokat is kiírják a következő hétéves időszakra. A kormányfő azonban a választások előtt végül mégsem vállalta, hogy dönt a versenyképességet, valamint a humán erőforrások fejlesztését jobban preferáló csoportok között. Az új kormánystruktúrában azután egy szinte teljesen új programot írtak, amelyet végül csak októberben tudtak elküldeni Brüsszelbe. Ezáltal késésbe került az ágazati és regionális fejlesztési programok kidolgozása is, amely utóbbit csak tovább nehezítenek a regionális rendszerre történő átállásra, illetve a regionális fejlesztési tanácsok összetételére vonatkozó viták. Ezek pedig csak egyre inkább elmérgesedni látszanak Lamperth Mónika napvilágra került szavai nyomán. Az igény, hogy a kormánynak, amely pénzügyi felelősséget vállal a régiók saját programjaiban szereplő fejlesztésekért – hiszen ha azokkal megsértik

az uniós szabályokat, az anyagi háttérrel nem rendelkező régiók helyett csak a kormány tud fizetni –, legyen meghatározó szerepe a regionális tanácsok munkájában, érthető. Ezt egyes régiók is egy lehetséges megoldásnak tartanak a garancia ügyére, ahogyan Lukovich Tamás, a Pro Régió Ügynökség ügyvezetője is nyilatkozta lapunk szeptemberi számában. Csakhogy a választási kudarc után Lamperth szavai addig nyíltan ki nem mondott vágyakat is kifejeztek: minden párt magának szeretne szavazatokat szerezni az uniós pénzekből történő fejlesztésekhez.

A vita teljes elmérgesedésének jellemző példája volt a kormányfő által november 22-ére összehívott önkormányzati egyeztető fórum. Már a meghívottak körében sem tudtak megállapodni: a kormányfő csak a regionális fejlesztési tanácsok és a megyei jogú városok vezetőit hívta meg, míg a többségében fideszes vezetésű megyék vezetői hívatlanul toppantak be a tanácskozásra. Ki ugyan nem utasították őket, még szót is kaphattak, de csak a második körben ülhetek az asztal köré.

A megbeszélésre a kormányfő hétpontos javaslattal érkezett, de ezekről érdemben nem vitatkoztak. Ennek ellenére a kormánypárti politikusok óriási sikerként értékelték, hogy a kormány egyeztetett az önkormányzatokkal. Botka László, Szeged szocialista polgármestere szerint a kormányfő javaslatai “új minőséget hoznak” a kormányzat és az önkormányzatok elmúlt 16 esztendő kapcsolatrendszerébe. Olyan fontos politikai gesztusokkal, mint például az egyeztető fórum felállítása, de ennél is fontosabb az eseti bizottság, amely a Fejlesztési Terv végrehajtását felügyeli – mondta. Gonda Tibor, Pécs szocialista alpolgármestere pedig úgy vélekedett, hogy Gyurcsány Ferenc demonstrálta, fontos számára a regionalitás, és a területfejlesztésben együtt kíván működni a régiókkal, valamint az azokat alkotó megyékkel, megyei jogú városokkal.

Kósa Lajos, Debrecen fideszes polgármestere viszont azt közölte, hogy az egyeztető fórum “a PR-akció és a paródia sajátos keveréke” volt. “Nem érdemi munkára készítés, hanem politikai kioktatás” volt a célja – tette hozzá Horváth István, Szekszárd Fidesz és a KDNP színeiben nyertes polgármestere, aki példaként említette, hogy a miniszterelnök a szemükre hányta: amikor politizálni kell, akkor kivonulnak a teremből (az Országgyűlés nagyterméből), amikor viszont pénzről van szó, leülnek tárgyalni. Horváth őszintén csalódott, mert az önkormányzatok jövőjét befolyásoló konstruktív szakmai egyeztetésre számított, amelynek lesz folytatása. Ehelyett azonban, mint mondta, “nem úgy váltunk el, hogy megbeszéltük volna, hogyan tovább”. Márpedig, ha nem akarjuk elveszíteni az uniós támogatások egy jelentős részét, a pártok is kénytelenek lesznek végre megegyezni arról, hogyan tovább.

Rockenbauer Nóra

A KORMÁNY HÉT JAVASLATA

1. Alakuljon meg a kabinet és az önkormányzatok egyeztető fóruma. A kormány természetesnek tekinti, hogy az önkormányzatok szabadon dönthetnek arról, kinek adnak felhatalmazást arra, hogy a nevükben és képviselőségükben a kormánnyal tárgyaljon.
2. Álljon fel egy, az Új Magyarország Fejlesztési Terv végrehajtását felügyelő országgyűlési eseti bizottság, amelybe a tagokat fele-fele arányban delegálja az ellenzék és a kormányoldal, az elnöke pedig legyen ellenzéki.
3. A kormány és az önkormányzatok december 31-ig állapodjanak meg a választási, az önkormányzati és a területfejlesztési törvény átfogó módosításának menetrendjéről.
4. A kabinet és a települések állapodjanak meg az önkormányzati feladat-meghatározásról és az önkormányzati finanszírozási rendszer átalakításáról. A reformok elindításának menetrendjét február 28-ig a pénzügyminiszter az önkormányzati és területfejlesztési miniszterrel közösen dolgozza ki.
5. Az önkormányzatok és a kistérségek január 31-ig készítsék el fejlesztési tervüket és az első két év akciótervét. Ez szolgál a márciusban a kormány elé kerülő régiós tervezetek alapjául. A fejlesztési projektek kidolgozására a kabinet négy milliárd forintot biztosít.
6. A regionális fejlesztési tanácsok kapjanak vétőjogot a regionális operatív programokban közreműködő szervezetek kiválasztásánál, és delegáljanak tagokat a regionális operatív programok végrehajtásában kulcsszerepet játszó monitoring bizottságokba.
7. A kormány 4 milliárd forintot biztosít a régiók számára a fejlesztési projektek előkészítésére.

Az operatív programok indikatív pénzügyi felosztási terve

AZ ŰMFT PÉNZÜGYI TÁBLÁJA OPERATÍV PROGRAMONKÉNT, 2007-2013

Konvergencia célkitűzés

euró, folyó ár, kötelezettségvállalás

Operatív program	Forrás	Összesen	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gazdaságfejlesztési OP	ERFA	2 437 402 984	342 709 556	332 657 923	316 973 790	328 400 461	372 828 144	361 364 632	382 468 478
Közlekedés OP	KA+ERFA	6 289 779 395	364 188 005	597 138 725	859 352 936	1 032 699 259	1 094 686 465	1 139 959 612	1 201 754 393
	KA	5 185 389 729	208 905 971	446 411 096	715 731 803	883 900 691	925 757 670	976 224 945	1 028 457 553
	ERFA	1 104 389 666	155 282 034	150 727 629	143 621 133	148 798 568	168 928 795	163 734 667	173 296 840
Elektronikus közigazgatás OP	ERFA	357 306 637	65 290 039	58 624 473	51 079 216	46 420 553	45 320 058	44 046 127	46 526 171
Ebből Közép-magyarországi Régió		76 422 554	25 796 504	20 289 280	14 551 447	8 575 985	2 355 685	2 402 798	2 450 855
Társadalmi infrastruktúra OP	ERFA	1 948 922 941	274 027 118	265 989 934	253 449 059	262 585 709	298 109 639	288 943 529	305 817 953
Környezet, energia OP	KA+ERFA	3 852 957 624	194 954 364	351 657 916	528 656 684	642 625 891	677 749 187	709 531 437	747 782 145
	KA	3 456 926 488	139 270 648	297 607 397	477 154 536	589 267 128	617 171 780	650 816 630	685 638 369
	ERFA	396 031 136	55 683 716	54 050 519	51 502 148	53 358 763	60 577 407	58 714 807	62 143 776
Nyugat-dunántúli OP	ERFA	463 752 893	65 205 692	63 293 216	60 309 072	62 483 170	70 936 210	68 755 103	72 770 430
Közép-dunántúli OP	ERFA	507 919 836	71 415 758	69 321 142	66 052 793	68 433 948	77 692 040	75 303 208	79 700 947
Dél-dunántúli OP	ERFA	705 136 988	99 145 354	96 237 434	91 700 038	95 005 754	107 858 617	104 542 240	110 647 551
Dél-alföldi OP	ERFA	748 714 608	105 272 560	102 184 927	97 367 119	100 877 132	114 524 303	111 002 973	117 485 594
Észak-alföldi OP	ERFA	975 070 186	137 099 147	133 078 045	126 803 690	131 374 869	149 147 929	144 562 012	153 004 494
Észak-magyarországi OP	ERFA	903 723 589	127 067 503	123 340 627	117 525 372	121 762 074	138 234 666	133 984 304	141 809 043
Végrehajtás OP	ERFA	343 095 254	48 240 699	46 825 804	44 618 064	46 226 512	52 480 270	50 866 636	53 837 269
Társadalmi megújulás OP	ESZA	3 361 711 436	552 273 738	510 950 617	461 573 422	443 835 530	464 845 952	451 185 375	477 046 802
Ebből Közép-magyarországi Régió		404 182 559	136 432 199	107 305 663	76 959 493	45 356 554	12 458 714	12 707 889	12 962 047
Államreform OP	ESZA	145 432 031	29 049 043	25 482 400	21 548 824	18 611 340	16 911 746	16 460 064	17 368 614
Ebből Közép-magyarországi Régió		43 670 032	14 740 860	11 593 874	8 315 113	4 900 563	1 346 106	1 373 028	1 400 488
Nemzeti Teljesítmény Tartalék		373 419 835	0	0	0	0	0	184 861 304	188 558 531
ŰMFT összesen		22 890 071 092	2 298 969 013	2 637 594 366	2 997 184 026	3 342 509 100	3 665 164 721	3 868 884 841	4 079 765 025
ERFA összesen		10 815 044 164	1 520 642 672	1 476 042 393	1 406 450 047	1 457 151 528	1 654 282 393	1 603 417 440	1 697 057 691
KA összesen		8 642 316 217	348 176 619	744 018 493	1 192 886 339	473 167 819	1 542 929 450	1 627 041 575	1 714 095 922
ESZA összesen		3 059 290 876	430 149 722	417 533 480	397 847 640	412 189 753	467 952 878	453 564 522	480 052 881
EMVA		3 805 843 392	570 811 818	537 525 661	498 635 432	509 252 494	547 603 625	563 304 619	578 709 743
EHA		34 291 356	4 885 263	4 641 875	4 331 579	4 441 817	5 042 728	5 326 934	5 621 161

AZ ŰMFT PÉNZÜGYI TÁBLÁJA OPERATÍV PROGRAMONKÉNT, 2007-2013

Regionális versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzés

euró, folyó ár, kötelezettségvállalás

Operatív program	Forrás	Összesen	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Közép-magyarországi OP	ERFA	1 506 802 363	508 622 538	400 038 109	286 906 854	169 090 333	46 446 389	47 375 317	48 322 823
Elektronikus közigazgatás OP	ERFA								
Közép-magyarországi Régió		76 422 554	25 796 504	20 289 280	14 551 447	8 575 985	2 355 685	2 402 798	2 450 855
Társadalmi megújulás OP	ESZA								
Közép-magyarországi Régió		404 182 559	136 432 199	107 305 663	76 959 493	45 356 554	12 458 714	12 707 889	12 962 047
Államreform OP	ESZA								
Közép-magyarországi Régió		43 670 032	14 740 860	11 593 874	8 315 113	4 900 563	1 346 106	1 373 028	1 400 488
ŰMFT összesen		2 031 077 508	685 592 101	539 226 926	386 732 907	227 923 435	62 606 894	63 859 032	65 136 213
ERFA összesen		1 583 224 917	534 419 042	420 327 389	301 458 301	177 666 318	48 802 074	49 778 115	50 773 678
ESZA összesen		447 852 591	151 173 059	118 899 537	85 274 606	50 257 117	13 804 820	14 080 917	14 362 535

Bajnai: az NFT a foglalkoztatás és a gazdaság bővülését szolgálja

A foglalkoztatás bővítését és a gyorsabb gazdasági növekedést kell ösztönözni a II. Nemzeti Fejlesztési Tervben elkölthető több, mint 8.000 milliárd forint révén – mondta *Bajnai Gordon*, fejlesztéspolitikai kormánybiztos egy, az Antall József Alapítvány által rendezett konferencián. Az ágazati programokra 6.875 milliárd forintot, vidékfejlesztésre 1.300 milliárd forintot lehet elkölteni 2007-2013., pontosabban 2015. között – hangsúlyozta Bajnai Gordon, hozzátéve, hogy a források 85 százaléka az Európai Unióból érkezik, 15 százalékát pedig a magyar költségvetés teszi hozzá. A fejlesztést szolgáló forrásokat tovább bővíthetik a magyar magán- illetve önkormányzati források is – tette hozzá. A programokra fordítható összegek közül a humán erőforrás területre 1.500-1.600 milliárd forint jut, környezet és energiaprogramra összesen 1.053 milliárd, államreformra 140 milliárd, regionális programokra 1.620 milliárd, gazdaságfejlesztésre 674 milliárd, közlekedésre, azaz út- és vasútfejlesztésre, valamint logisztikai programokra pedig 1.721 milliárd forintot lehet felhasználni – jelezte a kormánybiztos. A jövőre induló NFT alapelvei között elsőként a "lyukas zsákba nem öntünk pénzt" említette a kormánybiztos, hozzátéve, hogy rossz struktúrát nem érdemes további összegekkel fenntartani. A fejlesztéspolitika másik alapelve a reformok – az egészségügy, az oktatás és a közigazgatás – támogatása. Az oktatásba fektetett összegek 10-15 év múlva térülnek meg, négy év alatt soha – jelezte a reform nehézségét Bajnai Gordon, aki ezen a konferencián is elmondta: jelenleg csökkenő tanulói létszám mellett évente 30 ezer pedagógust képeznek Magyarországon, 18 ezer jogászt és 12 ezer médiászakost. Gyakorlati kérdésekre visszatérve Bajnai Gordon közölte: néhány területen már januárban be lehet fogadni a pályázatokat, de a tömeges pályázati "hullámra" csak tavasszal kerülhet sor. A jelenleg igénybe vehető EU-s források felhasználásában Magyarország jól áll, Szlovénia után, Észtországgal fej-fej mellett haladva 46 százalékos mutatóval rendelkezik – mondta a kormánybiztos, aki azt sem titkolta, hogy a pályázatokkal foglalkozó intézményrendszer lassú és bürokratikus, így az átfutási idő 4-5 hónap. "Csökkentjük a szervezetek számát, s a gyorsítást hoz az is, hogy interneten keresztül is be lehet majd adni a pályázatokat" – jelentette be Bajnai Gordon.

Forrás: www.mtieco.hu

A kormány nem vár tavaszig az uniós pályázatokkal

A kormány december közepén nyújtja be Brüsszelnek az operatív programokat, amelyek tulajdonképpen a hétéves Nemzeti Fejlesztési Terv első két évének részletesebb, célterületekre lebontott támogatási tervei – idézi *Gyurcsány Ferenc* miniszterelnököt az Info Rádió. A Nemzeti Fejlesztési Tanács ülésén a kormányfő kifejtette, hogy a kor-

mány nem kíván jövő március-áprilisig várni a 2007-es uniós támogatási pályázatok kiírásával. Ezek alapján már jövő év elején ki lehet írni a pályázatokat, azzal a fenntartással, hogy amennyiben Brüsszel módosításokat hajtana végre, akkor ez a pályázatokban is megjelenik. Az elképzeléseket az Európai Unió várhatóan csak március-április környékén fogadja majd el.

Forrás: *Napi Gazdaság Online*

Felgyorsul a pályázatkezelés

A teljesítményalapú finanszírozás kerül előtérbe 2007-től az európai uniós forrásokat kezelő hazai intézményrendszerben. A készülő intézkedés – mint a Világgazdaság megtudta – mindenekelőtt a pályázatokat menedzselő közreműködő szervezetekre terjed ki. A rendszerben a jelenlegi 22 helyett mintegy 18 ilyen kap majd helyet. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) alapvető célkitűzésének tekinti, hogy kiküszöbölje a közreműködő szervezetek tevékenységében tapasztalható problémákat, egyszerűsítse és egysátozottná tegye a rendszert, növelje hatékonyságát és átláthatóságát. A szakemberek szerint a fejlesztések megvalósításának elhúzódasában jelentős szerepe lehet annak, hogy jelenleg hiányzik a rendszerből a teljesítmény mérése és ösztönzése, ráadásul aszimmetria mutatkozik az adott pályázó és az irányító hatóság/közreműködő szervezet kapcsolatában. Hónapokat igényel a pályázatok elbírálása, a szerződés megkötése és a támogatás kifizetése, és nincsenek beépítve olyan mutatók, amelyek egyértelművé teszik, hogy mindez mennyiben a pályázók és mennyiben az említett intézmények hibája. Bonyolítja a helyzetet, hogy az irányító hatóságok és a közreműködő szervezetek munkájában gyakoriak a párhuzamosságok, amelyek indokolatlanul meghosszabbítják a pályázatkezelési folyamatot. Mivel a pályázó leginkább a közreműködő szervezettel áll kapcsolatban, fontos azok piaci alapú, szolgáltatási jellegű működésének biztosítása. Az NFÜ a jövőben pontos elszámolást kér arról, mennyi pályázatot bíráltak el, mennyi és mekkora értékű szerződést kötöttek meg, milyen összegű kifizetést teljesítettek meghatározott idő alatt. Amennyiben a határidőket nem tartják be, akár többhavi díjuk visszavonásával is csökkenthetik járandóságukat és fordítva, ha kiemelkedően teljesítenek, a jutalmuk akár többhavi bér is lehet. A jövőben nem kívánják szétaprózni a feladatokat. Ezért szám szerint kevesebb, ám méret szerint több nagyobb közreműködő szervezet lesz 2007-től. A gazdaságfejlesztés operatív programnál például a Magyar Vállalkozások Bankja látja el a közreműködő szervezeti feladatokat. A közlekedés operatív programnál az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság, a társadalmi megújulás operatív programnál pedig az ESZA Kht. lesz a közreműködő szervezet

Forrás: www.vilaggazdasag.hu

Támogatott bioüzemanyag-gyártás

Hektáronként 45 euró támogatást kaphatnak a bioüzemanyag előállításához használt növényeket (elsősorban kukoricát, repcét) termelő gazdálkodók – döntöttek az uniós agrárminiszterei. A határozat Magyarország szempontjából is jelentős, hiszen az új tagországok piaci szereplői – más agrárkifizetésekkel ellentétben – e téren ugyanolyan összegű támogatásra számíthatnak, mint a régiekben működő versenytársaik. Az agrárdöntések többségét képviselő uniós területalapú pénzeknél a magyar termelők az EU-kasszából az idén is csak 35 százalékát kapják meg annak az összegnek, amely a régi tagállamok gazdálkodóit megilleti. A csatlakozási megállapodás értelmében az uniós támogatást a magyar költségvetés 30 százalékkal, legfeljebb 65 százalékra egészítheti ki. Gráf József agrárminiszter az MTI-Ecónak kifejtette: a földművelésben egyre nagyobb jelentőségűek a bioüzemanyag-gyártáshoz szánt termények. Az ország 8-9 millió tonnás éves kukoricaterméséből például akár 2 milliót is felhasználhatnak e célra, és ez csökkentheti a piaci túlkínálatot. Ezért a bioüzemanyag-gyártás fejlesztése az egyik kiemelt célként szerepel a 2007-13 közötti magyar támogatási tervekben. A beruházásokhoz az uniós vidékfejlesztési források között nyerhetők majd dotációk. A kormány a támogatások igénybevételéhez most készíti Új Magyarország vidékfejlesztési stratégiai terv elnevezésű programját, amelyet az év végéig nyújt be Brüsszelbe. Magyarország a következő hét évben összesen csaknem 1300 milliárd forint vidékfejlesztési forrást használhat fel, de egyelőre nem tudni, ebből mennyi szolgálna a bioüzemanyag-gyártás fejlesztését. A korábbi nyilatkozatok szerint mindenesetre az FVM azzal számol, hogy a kukoricából készíthető bioetanolból akár évi 800 ezer tonnára is fel lehetne futtatni a termelést. Mivel a belső szükséglet várhatóan 130-150 ezer tonnát igényel majd (a motorbenzinekhez a jövő év júliusától legalább 4,4 százalékban kell adagolni bioetanol), jelentős európai exportórré válhatunk. A vidékfejlesztési pénzek a kisebb gyártóüzemek megépítéséhez járnának, míg a nagyobb (több tízmilliárd forintos) beruházásokhoz az MFB-től kaphatnának hiteleket saját forrásaik mellé a befektetők. Bár a hazai fejlesztési szándékok ma grandiózusak, az agrártárca szerint végül három-öt nagyobb feldolgozó működik majd az országban a kisebb üzemek mellett.

Egyszerűsített kifizetések – Magyarország nem vár

Az agrártámogatások egyszerűsítésének lassításáról is döntöttek novemberben az uniós mezőgazdasági miniszte-

Vidékfejlesztés – tavasztól lehet pályázni az EU-forrásokra

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv forrásaira előreláthatólag jövő év tavaszától lehet majd pályázni, amennyiben a magyar elképzeléseket az Európai Unió illetékesei jóváhagyják. A stratégiai tervet már októberben elküldték Brüsszelbe, a döntést várhatóan még novemberben meghozzák az unió központjában – tájékoztatta *Pásztohy András*, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium miniszteri biztosa az MTI-t. Közölte azt is, hogy az agrártárca a szakmai és a társadalmi szervezetek közreműködésével megalakítja a Nemzeti Vidékfejlesztési Hálózatot, amely várhatóan a jövő év elején kezd működni. Ez a szervezet ellenőrzi majd az Európai Unió új költségvetési időszakában – 2007-2013 között – agrár- és vidékfejlesztési célokra rendelkezésre álló, évenkénti mintegy 180 milliárd forint megalapozott hasznosítását. A cél, hogy a források a felhasználása ésszerű, gyors és hatékony legyen. A szervezet a gyakorlati tapasztalatok alapján javaslatokat tesz majd az esetleges változtatásokra is – mondta a miniszteri biztos, aki rámutatott: a felhasználható források mintegy 47 százalékát a szerkezetváltásra és a piacteremtésre, a versenyképesség javítására – elsősorban a folyamatokat megalapozó technikai, technológiai korszerűsítésre – fordítják. Környezetkímélő gazdálkodásra költethető a pénzek 32 százaléka. A vidék felzárkóztatására, infrastrukturális helyzetének javítására a források 11,5 százaléka jut, míg a Leader-program keretében a kistérségi együttműködés ösztönzésére – azaz a Leader-program finanszírozására pedig 5,5 százalékot lehet fordítani. A fennmaradó 4 százalék az úgynevezett technikai segítségnyújtásra felhasználható összeg. Ez utóbbiból működtetnék egyebek között a Nemzeti Vidékfejlesztési Hálózatot is. Kifejezetten a vidéki életkörülmények javítására és az infrastruktúra modernizálására, azaz a vidék felzárkóztatására a források valamivel több, mint 11 százalékát költethetik a következő hét évben. A Leader-program keretében a kistérségi együttműködés ösztönzésére további 5 százalékot lehetne fordítani. Ez összességében évente 30-35 milliárd forintnyi többletforrást jelent a vidéken élők helyzetének javítására. Ez az összeg háromszor annyi, mint amit 2004-2006 között erre a célra el lehetett költeni évente. A miniszteri biztos jelezte: a regionális programokból (ROP) -, amelyek szintén a vidékfejlesztést szolgálják – évente további több mint 170 milliárd forint jut közvetlenül vidékfejlesztésre. Aláhúzta: az agrártárca forrásai elsősorban közvetlenül a helyi viszonyok javítását – például a falusi turizmus fejlesztését szolgálják, addig a regionális forrásokból a térségi, azaz több település közös – elsősorban infrastrukturális – fejlesztéseit, például a korszerű összekötő úthálózat megteremtését finanszírozzák.

Forrás: Világgazdaság Online

Tesztüzemmódban az eu-támogatások kifizetését gyorsító elektronikus rendszer

Tesztüzemmódban ismerkedhetnek a pályázók azzal az új elektronikus beszámolási rendszerrel, amely jelentős mértékben gyorsítja az eu-támogatások kifizetését. Az újabb pályázóbarát intézkedés bevezetését a 14/2004. (VIII. 13.) TNM-GKM-FMM-FVM-PM együttes eljárási rendelet módosítása tette lehetővé. A módosított rendelet hatálybalépésétől (körülbelül egy hónap múlva) a kötelező féléves beszámolási és támogatásigénylési időpontok között, úgynevezett időközi elszámolást nyújthatnak be a nyertes pályázók, és így a jelenleginél gyakrabban juthatnak támogatásaikhoz. Az új, időközi elszámolást és a kapcsolódó beszámolást támogató elektronikus alkalmazások jelentősen megkönnyítik a projektgazdáknak az adatszolgáltatást, és egyben csökkentik a támogató adminisztrációs feladatait, melynek eredményeként felgyorsulhatnak a kifizetések. Az intézkedés kétféle alkalmazási lehetőséget is nyújt a nyertes pályázóknak. Az egyik, az on-line támogatásigénylés, vagyis az Ügynökség honlapján (www.nfh.hu/emir/palyazo) keresztül történő adatfeltöltés. Ennek a verzióknak a különlegességét az adja, hogy a rendszer a jelszavas belépést követő azonosítással az adott pályázatra szabott információkkal támogatja az adatfeltöltést, kiiktatva ezzel az adminisztratív hibalehetőségeket és megkönnyítve ezzel az adatok feldolgozását. Nem utolsó sorban pedig a feltöltést követően már másnap megjelenik a legfrissebb adatokat tartalmazó támogatásigénylés a támogatónál, ezáltal azonnal el is indítható a kifizetési folyamat. Emellett az Ügynökség gondolt azokra a projektgazdára is, akik nem rendelkeznek folyamatos internet kapcsolattal, az ő munkájukat egy letölthető és telepíthető program fogja segíteni. Ez lenne a másik alkalmazási lehetőség, mely esetben az igényléseket CD-n kell megküldeniük a kedvezményezetteknek a támogató felé. Azonban az alkalmazási változatok egyike sem helyettesíti a papíralapú dokumentációt, így az időközi elszámolásokat – ugyanúgy, mint a féléves beszámolásokat és támogatásigényléseket – cégszerűen aláírva, nyomtatott formátumban is be kell nyújtani. Az alkalmazási módok pontos használatához telefonos Help Desk segítséget kapnak a projektgazdák, a Pályázati Információs Központ 06-40 2004-94-es kék számán keresztül. Az új eljárás bevezetése jelentős segítséget nyújt az uniós fejlesztések megvalósításához, hiszen a gyorsabb és időközi kifizetések nagymértékben javíthatják a projektgazdák likviditását. Ezzel együtt nem jelenti azt, hogy megszüntetné a kedvezményezettek szerződésből fakadó kötelezettségeit. Az említett időközi kifizetés ugyanis egy olyan lehetőség, amelyet a projektgazdák vagy kihasználnak, vagy nem, de ettől függetlenül nem váltja ki a féléves kötelező beszámolásokat! A tesztüzemmód ideje alatt a támogató sem elektronikusán sem nyomtatott formában nem fogadja be az új eljárás szerint készített

rek: ennek értelmében a tagországok 2009. helyett 2011-től is áttérhetnek a jelenlegi területalapú agrárdotációs rendszerről az új típusú, úgynevezett egyszerűsített farmtámogatási szisztémára. Gráf József szerint Magyarország már 2009-től kész bevezetni az új rendszert. Ezzel kapcsolatban megkezdődtek az egyeztetések az érintett ágazati szervezetekkel – tette hozzá az agrárminiszter.

IKT-kutatás: 9 milliárd euró fejlesztésre

Az unió több mint kilencmilliárd eurót kíván befektetni az információs és kommunikációs technológiák (IKT) kutatásába – jelentette be Viviane Reding információs társadalomért és médiáért felelős biztos. Az elkülönített összeg a legnagyobb tételt jelenti a közösségi büdzsé 18 százalékát kitevő, 2007-13 közötti 7. kutatási keretprogramban.

Brüsszel aggasztja a cukorreform megtorpanása

Elégedetlen az uniós cukorreform előrehaladásával Mariann Fischer Boel. A mezőgazdasági és vidékfejlesztési EU-biztos felkérte a tagállamok mezőgazdasági minisztereit és az iparág képviselőit, hogy új erőfeszítéssel vigyék sikerre a cukorágazat szerkezetátalakítási folyamatát. Különben baj lesz. Az EU cukorreformjának idén július 1-jén hatályba lépett kulcseleme a cukortermelők által finanszírozott szerkezetátalakítási alap létrehozása volt. Ez hivatott támogatni az ágazat versenyképességének növeléséhez szükséges szerkezetátalakítási folyamatot. A cél körülbelül 6 millió tonnás cukorkvóta megszüntetése annak érdekében, hogy egy négy éves átmeneti időszak után a piaci egyensúly helyreálljon. Az első évében a szerkezetátalakítási program keretében körülbelül 1,5 millió tonnás cukorkvótát szüntettek meg. A 2007/2008-as időszakra vonatkozóan a kérelmezés határideje 2007. január 31-e, mivel azonban az érdekelt felekkel folytatott konzultáció 45 napig is eltarthat, a szerkezetátalakítási szándékot december elejéig be kell jelenteni. Brüsszel sajnálattal konstatálta, hogy a 2007/2008-as időszakra vonatkozóan megszüntetni szándékozott kvóta mennyisége jelenleg csak 0,7 millió tonna, ami messze a piaci egyensúlyhoz szükséges mennyiség alatt marad. Fischer Boel közölte: ha ez nem változik, akkor 4,5 millió tonna többlet lesz, ez pedig a 2007/2008-es gazdasági évre rendelkezésre álló kvóta 25 százalékának felel meg. A tagállamokkal együttműködésben a cukorágazatnak felelősséget kell vállalnia a szerkezetátalakítási folyamat elősegítése érdekében. Amennyiben a szerke-

időközi beszámolókat, támogatás-igényléseket! Az újabb elektronikus pályázóbarát intézkedéssel ma már elmondható, hogy a kedvezményezettek szinte teljes informatikai támogatást kapnak az ideális pályázati lehetőség kiválasztásától kezdve egészen a projektjük sikeres végrehajtásáig és elszámolásaik beadásáig.

Forrás: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.nfh.hu

Startra kész

Az egész életen át tartó tanulás programjának főbb pályázati akciói

Az Európai Unió oktatást támogató Socrates és a szakképzést támogató Leonardo da Vinci programja 2007-től megújult formában folytatódik, az egész életen át tartó tanulás programja keretében (Lifelong Learning Programme). Tekintettel arra, hogy a program fogadása a 25 EU-tagállam és az Unió szervezeteinek együttes döntését kívánja meg, elképzelhető, hogy az alábbiakban vázoltakhoz képest bizonyos módosításokkal indul majd el az új programgeneráció, azonban jelen cikk lezárásának idejére az alapvető kérdésekben megszületett a konszenzus. Az LLL négy "szektoriális" programból áll, amelyek az oktatás és képzés egy-egy területén nyújtanak majd pályázati lehetőségeket. A Comenius akció a közoktatást támogatja, egészen az érettségi szintjéig. Az Erasmus a felsőoktatás, a Leonardo a szakmai képzés minden más, a felsőoktatáson kívül eső szintjén és területén, míg a Grundtvig a szakmától független felnőttkori tanulás számára biztosít forrást. Ezen kívül létrehozták a program „transzverzális” részét is, amely négy kulcstevékenységből áll. Ezek lefedik a szakmapolitikai célokat, különösen a nyelvoktatás és az új technológiák alkalmazása területén, ahol ezek kívül esnek a négy fő pályázati akció által támogatott tevékenységeken, gondoskodnak az eredmények hatékonyabb terjesztéséről, és a Jean Monnet programon keresztül támogatják az európai integráció megvalósulását az oktatás és képzés területén. A pályázatok konkrét célja, hogy a programban részt vevő, az adott oktatási szinten tanuló diákoknak, hallgatóknak, pedagógusoknak, oktatási szolgáltatóknak és döntéshozóknak több és jobb mobilitási lehetőségük legyen a következő tevékenységekben való részvétellel:

- egyéni mobilitás oktatóknak vagy tanulóknak;
- partnerségek (nemzetközi együttműködés két vagy több különböző országban működő oktatási intézmény között) – ezek jellemzően decentralizáltak, azaz nemzeti szinten kezelt pályázatok;
- többoldalú projektek (nemzetközi intézményi együttműködés, de a hangsúly a projekt konkrét eredményén, termékén van) – ezek jellemzően centralizáltak, azaz európai szinten kezelt pályázatok;
- tematikus szakmai hálózatok (nagy létszámú, sok európai ország részvételével

zajló, más intézmények által létrehozott együttműködések támogatása, a jó gyakorlatok összegyűjtésére és terjesztésére). Annak érdekében, hogy az új program 2007. január 1-jétől elindulhasson, a politikai döntéshozatallal párhuzamosan zajlik a program operatív előkészítése. 2006 novemberére várható az Európai Parlament és az Európai Tanács programot szentesítő határozatának hivatalos elfogadása. Ekkorra informálisan megszületik az új pályázati dokumentáció (pályázati felhívás, űrlapok, útmutatók) és megkezdődhet a pályázók felkészítése. A pályázati felhívás hivatalos közzététele 2007 februárjára, az első beadási határidők 2007 áprilisára várhatók. A Tempus Közalapítvány folyamatosan beszámol az új program bevezetésével kapcsolatos tudnivalókról és 2006 novemberében információs rendezvénysorozatot indít a pályázók felkészítésére.

Forrás: Tempus Közalapítvány

NFT I. – hat pályázaton lehet még indulni

Az I. Nemzeti Fejlesztési Terv keretösszegének 97 százalékát lekötötték, a pályázatok többsége lejárt – derül ki a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Pályázati Információs Központ (PIK) Kis hasznos sorozatának a napokban megjelent számából. Jelenleg még hat nyitott pályázat van. A halászatok ágazatok strukturális támogatására kiírt pályázat (AVOP 1.3) a tógazdaságok létrehozását, korszerű haltermelési technológiák bevezetését, a halfeldolgozó kapacitások korszerűsítését, a marketingtevékenység fejlesztését, valamint a halászat tradíciójának a megőrzését segíti megvalósítani. A vidéki jövedelemszerzési lehetőségeket bővítő pályázat (AVOP 3.1) a vállalkozók mezőgazdaságon belüli és kívüli tevékenységi köreinek a bővítését, továbbá az élelmiszer és nem élelmiszer típusú mezőgazdasági termelés és feldolgozás kínálati lehetőségek megvalósítását célozza. A mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra, illetve földterület fejlesztésére, meiorációra meghirdetett tendernek (AVOP 3.2) már csak a harmadik komponensére lehet támogatási igényt benyújtani, mert a többi kimerült. Ez a földterületek rehabilitációját és a termőréteg védelmét szolgáló tevékenységeket, fejlesztéseket támogatja. A nők vállalkozóvá válását támogató, a vállalkozásaikat megerősítő program (hefop/1.3.1–06/1) a nők vállalkozási ismereteinek bővítéséhez, piaci esélyeinek a növeléséhez, készségeiknek, vállalkozásaik verseny- és innovációs képességének a fejlesztéséhez nyújt komplex üzleti szolgáltatásokat. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelését segítő pályázat (HEFOP 2.1.5 B) keretében iskolák, illetve fenntartóik kaphatnak támogatást. A szociális területen dolgozó szakemberek és önkéntesek ismereteinek bővítését, készségeik, valamint együttműködési hálózataik fejlesztését célozza a hatodik, még nyitott kiírás (HEFOP 2.2.1).

zetátalakítási program megbukik, nem lesz pénz a cukorágazat szerkezetátalakításának segítéséhez, és 2010-ig a kvóták lineáris csökkentését leszünk kénytelenek alkalmazni – tette hozzá. A 2007/2008-as időszakra megszüntetett kvóta minden tonnája után 730 euró/tonna kárpótlást fizetnek ki a szerkezetátalakítási alapból, azonban a szerkezetátalakítási támogatás a 2008/2009-es időszakra 625 euró/tonnára, a 2009/2010-es időszakban, a negyedik és utolsó évben 520 euró/tonnára csökken. Azon cukorvállalatoknak, amelyek nem képesek 400 euró/tonna körül termelni, ebben az évben igénybe kell venniük 730 euró/tonna szerkezetátalakítási támogatást.

Elfogadta a magyar borjelentést az EP

Megszavazta az Európai Parlament nemzetközi kereskedelmi bizottsága november 22-én Glatfelder Béla (Fidesz-MPSZ) uniós borreformról készült jelentését, amely megállapítja, hogy az uniós borágazat reformjára elsősorban a belső fogyasztás csökkenése, valamint a nemzetközi versenyképesség romlása miatt kerül sor. Közben az elmúlt években rohamosan nő az „újvilági” bortermelő országokból, Ausztráliából, Dél-Afrikából, Chiléből, Argentínából, valamint az USA-ból a behozatal, a jelenleg piacvezető EU borexportja alig nő, vagy éppen stagnál. A jelentés ezért az európai borok külpiazi pozícióinak megerősítése érdekében felhívja az Európai Bizottságot, hogy határozottabban képviselje az európai bortermelők érdekeit a nemzetközi piacokon, és lépjen fel a földrajzi eredetjelzők védelmének megerősítése érdekében. „Az Európai Unió nem engedheti meg azt, ami például ma a tokajival Oroszországban és Ukrajnában történik. Ezekben az országokban évente több millió palack bort értékesítenek a Tokaji nevet felhasználva, úgy, hogy azoknak Tokajhoz semmi közük nincs. Nyilvánvalóan megsértik a magyar és egyúttal az uniós eredetvédelmi szabályokat. Brüsszelnek nemcsak a magyar, hanem az európai borok piacainak és hírnevének megvédése érdekében is kötelessége fellépni ezek ellen a hamisítások ellen” – mutatott rá a képviselő. A jelentés felszólítja a bizottságot, hogy minden esetben azonos szabályok vonatkozzanak az európai, illetve az importált borokra is. Az importált borok jelentős részét az EU-ban nem engedélyezett eljárásokkal állítják elő. Ezeknek a költségek csökkentése mellett gyakran az a céljuk, hogy a szőlőművelés és borkészítés hiányosságait elfedjék.

Lesz-e hatodik bővítési kör az Európai Unióban?

Míg lassan végérvényesen lezárul az ötödik EU bővítési hullámában résztvevő két országnak – Romániának és Bulgáriának – a csatlakozási eljárása, Brüsszelben a figyelem középpontjában már a balkáni országok állnak. Jól érzékeltetik ezt azok a személyzeti átcsoportosítások, amelyek legutóbb zajlottak az Európai Bizottságban. A bővítési főigazgatóság román és bolgár osztályán szinte már csak egy-két ember dolgozik, a többiek már átcsoportosították a balkáni országok osztályára.

Míg a közigazgatási szinten megindult az átszervezés, addig felsőbb szinten, a Barroso bizottsági kabinet köti az ebet a karóhoz, azaz nem kívánja felvállalni a balkáni országok csatlakozási eljárásának a vezénylését. Ezt vagy azzal magyarázzák, hogy az Európai Unió nem képes már további bővítésre mindaddig, míg az EU intézményrendszere nem megy keresztül egy teljes átalakításra, vagy épp azzal, hogy a balkáni országok várják ki Törökország csatlakozási tárgyalásának eredményét, s különben is, a Balkánon van még egy-két kérdés, mint például Koszovó státusza, amelyet illenék rendezni.

A tagországok vezetői a 2007 januárjától kezdődő féléves német elnökségre, de leginkább Angela Merkelre veti pillantását. Németországnak nagyon fontos piacot jelentenek ezek az országok, így várható, hogy Merkel asszony világos politikai és gazdasági stratégiával fog előállni a balkáni kérdés rendezését illetően.

Egyelőre várakozó állásponton van a Tanács és a Parlament egyaránt. De nem telik el egyetlen munkahét sem anélkül, hogy ne találkoznának a miniszterek vagy a képviselők e kérdéssel.

Talán e kérdés folyamatos napirenden tartása miatti nyomásnak köszönhető, hogy november elején a Bizottság elkészítette a

„Bővítési Stratégia és Főbb Kihívások 2006 és 2007 között” címet viselő közleményét¹, amelyben felvázolja a számára követhető stratégiát, majd országonkénti lebontásban elemzi a tagjelöltek felkészültségi szintjét. Most ezt a munkadokumentumot szeretném itt összefoglalni.

A DOKUMENTUMRÓL

Az Európai Unió bővítési politikája jelenleg három pilléren nyugszik: a korábban megtett elkötelezettségek konszolidálásán, a kondicionalitáson (azaz a feltételhez való ragaszkodáson), valamint a kommunikáción. A három C program stratégiája mentén szeretne Oli Rehn és csapata elindulni, amennyiben mégis úgy döntenek a kormányfők, hogy még 2009-ig elindítják a hatodik bővítési hullámot.

CSATLAKOZÁSI TÁRGYALÁSOK

2005 októbere óta folynak a tárgyalások Horvátországgal, valamint Törökországgal. Mindkét országban elvárja az EU, hogy további politikai és gazdasági reformfolyamatok induljanak el, valamint minél hamarabb rendezzék a szomszédokkal való kapcsolatukat. Így a tárgyalások menete teljesen attól függ, hogy milyen gyorsan hajtják végre a várt reformokat.

AZ ELŐCSATLAKOZÁSI STRATÉGIA

Ennek a stratégiának a központi elemét az ún. Csatlakozási Partnerség, valamint az Európai Partnerség adja. Az Európai Bizottság minden évben elkészíti az adott országról szóló jelentését, amelyben egy megadott politikai és gazdasági pontrendszer alapján kategorizálják az adott ország felkészültségét. Az EU ezen munkához pénzügyi támogatást is ad, amelyet 2007. január 1-től IPA-nak neveznek (Instrument for Pre-Accession assistance). Ez a pénzügyi támogatási program váltja fel a magyarok számára

¹ COM (2006) 649 – Enlargement Strategy and Main Challenges 2006-2007, Including annexed special report on the EU's capacity to integrate new members.

már ismert PHARE, SAPARD, ISPA és CARDS programokat. A tervezett költségvetése e programnak 11,5 milliárd euró, amelyet főleg a balkáni országok és Törökország között fog elosztani az EU az elkövetkező hét esztendőben.

2008. után az Európai Rekonstrukciós Ügynökség tevékenységét átveszik az Európai Bizottság külképviseletei, és elkezdik a balkáni országok részére felállított stratégia mentén az uniós tagságra való felkészítést. Ennek fontos elemét képezik a Stabilizációs és Társulási Egyezmények, valamint a 2006. márciusi salzburgi tanácsi ülés, ahol a tagországok elkötelezték magukat a szorosabb regionális együttműködés mellett.

Továbbá az EU támogatja az állampolgárok csereprogramjait, valamint a vízumok hamarabbi megszerzését. Ezen kívül az EU támogatja a balkáni energetikai, közlekedéspolitikai és gazdasági együttműködési programokat, fejlesztéseket.

Jelenleg Albánia, Horvátország, valamint Macedónia rendelkezik csak WTO tagsággal, így az EU támogatja, hogy Bosznia-Hercegovina, Montenegró és Szerbia is mihamarabb elnyerje a tagságot.

TAGJELÖLT ORSZÁGOK

(Törökországról most nem esik szó)

Horvátország: jó tempóban halad az EU tagsága felé

Problémák azonban még vannak:

- A bíróság és a közigazgatás reformja lassú; független, pártatlan, átlátható, és hatékony bírósági és közigazgatásra van szükség; ez vonatkozik a rendőrség és a nemzetbiztonsági szakszolgálatok reformjára is;
- a korrupció elleni harc még nemigen sikeres;
- a gazdasági reformok elengedhetetlenek;
- az állami támogatások, valamint az ingatlanok területén át kell venni az uniós szabályokat;
- a jogrendszer összehangolása, valamint az adminisztrációs kapacitásának fejlesztése folyamatban van;
- jó szomszédsági politikát és regionális összefogást, valamint a kisebbségi jogok tiszteletben tartását, és a menekültek befogadását várja el az EU.

Macedónia

2006 decemberétől kezdte el a tárgyalásokat. Akkor nagy lelkesedéssel indultak el a fejlesztések, amely folyamat a 2006-os júliusi választásokra való készülődés miatt egy kicsit alábbhagyott.

Az alábbi területeken kellene nagyobb változtatásokat végrehajtani:

- a bírósági és a rendőrségi intézmény teljes átalakítása;
- a korrupció elleni sikeresebb harc;
- a Stabilizációs és Társulási Egyezmény pontjainak végrehajtása (Hatályba lépett:2004.04.01.);

- Ohrid Keret-megállapodás végrehajtása;
- az ország teljes újjáépítése csak politikai összefogáson alapulhat.

Potenciális tagjelöltek

Albánia: a Stabilizációs és Társulási Egyezmény aláírása még ebben az évben várható. Itt szintén nagy gondot jelent a korrupció, a bírósági és rendőrségi intézmény teljes átalakítása, valamint a szervezett bűnözés elleni harc. Az EU gazdasági együttműködése lehetőséget teremt a fejlődésnek.

Bosznia-Hercegovina: itt is nagy erővel meg kell reformálni a bírósági, közigazgatási intézményeket, rendészeti szerveket, valamint az egész gazdaság struktúráját. Az EU fontosnak tartja, hogy működjenek együtt a volt Jugoszláviával foglalkozó Nemzetközi Büntető Bírósággal (ICTY). Remények szerint a Stabilizációs és Társulási Egyezmény tárgyalását, majd aláírását követően elindul egy jelentős reformfolyamat az országban. Egyelőre nagy várakozásokkal nézik az ENSZ vezetés kivonulását az országból, ami új lehetőségeket nyit meg.

Montenegró (2006 júniusa óta független ország): Az EU egy új típusú Stabilizációs és Társulási Egyezményt szeretne aláírni Montenegróval. A tárgyalások folynak. Amennyiben a Nemzetközi Büntető Bírósággal együttműködnek, várható, hogy pár hónapon belül aláírja az EU az egyezményt.

Szerbia: Az EU üdvözlí az új szerb alkotmányt. A makrogazdasági mutatók jók, a privatizációs folyamatok szintén jó ütemben haladnak. Egyre több a külföldi befektető Szerbiában. A Stabilitási és Társulási Egyezmény tárgyalása folyamán kiderült, hogy Szerbia jó adminisztrációs kapacitással rendelkezik. Ahogy Szerbia együttműködik a Nemzetközi Büntető Bírósággal, valamint rendezi Koszovóval való viszonyát, az EU kész aláírni az Egyezményt. Addig is ígéretet tett, hogy a vízümpolitikáját könnyíti és több oktatási, kulturális és kutatási projektet támogat.

Koszovó: az EU egyelőre az UNMIK-kel dolgozik együtt. Támogatja Koszovó státusának mihamarabbi rendezését. Ebben az ENSZ vezette folyamatban az EU tárgyaló félként vesz részt. Fontos, hogy Koszovó helyzete minél hamarabb megoldódjon, és egy stabil állam jöjjön létre.

*Dr. Voller-Szenci Ildikó
Brüsszel, 2006. november*

Belvízkárok elhárítását szolgáló külterületi csatornahálózat rehabilitációja Berettyóújfaluban

A PROJEKT CÍME

„Belvízkárok elhárítását szolgáló külterületi csatornahálózat rehabilitációja Berettyóújfaluban”

Intézkedés: Az AVOP, „Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése” (Kódszám: 3.2)

Alintézkedés: „Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai” (Kódszám: 3.2.12.)

A TÁMOGATÁS CÉJA

Belvízkárok megelőzése, csökkentése, a mezőgazdasági termelés biztonságára és a vizek, valamint vizes élőhelyek jó ökológiai állapotának elérése és megőrzése érdekében mezőgazdasági célú vizek és vízi létesítmények létrehozása, fejlesztése, felújítása. A támogatandó beruházások kiterjednek új közcélú vízi létesítmények létrehozására (csatornaépítés, tározó építés 1 millió m³ kapacitásig, vízvisszatartó, vízkormányzó létesítmények létrehozása), meglévő művek teljesítőképességének, üzembiztonságának növelése céljából végzett fejlesztési beruházásokra (szivattyútelepek bővítése, korszerűsítése, csatornák keresztmetszvényének bővítése), valamint a meglévő művek érvényes vízjogi üzemeltetési engedélye szerinti eredeti állapotra történő helyreállítására (például mederiszapolás, műtárgyak felújítása, tározók rekonstrukciója).

A PÁLYÁZATTAL ELNYERHETŐ TÁMOGATÁS

A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás európai uniós és nemzeti forrásból.

A támogatás mértéke a beruházás elszámolható költségeinek %-ában:

- általános esetben 75%;
- vidékfejlesztési szempontból hátrányos helyzetűnek nevezett kistérségben¹ található önkormányzatok esetében a támogatás mértéke a beruházás elszámolható költségeinek 85%-a.

A támogatás maximális összege projektenként: 80 000 000 Ft.

A PÁLYÁZATI FORRÁS JELENLEGI HELYZETE

A pályázati felhívást 2005. augusztus 1-jével felfüggesztették, a pályázati felhívás és a rendelkezésre álló támogatási keret kisebb

módosítása után azonban 2006. január 9-én újra megnyílt a pályázati ablak, és 2006. április 24-ig lehetett rá pályázni ismét. A rendelkezésre álló keretösszeg 2–2,5 milliárd Ft között volt. Az AVOP-programban már nem, de az azt követő EMVÁ-ban (2007-től) sokkal nagyobb forrás áll majd rendelkezésre erre a fejlesztési célra közel azonos támogatási intenzitással (70%) a pályázáshoz.

A TÁMOGATÁS IGÉNYLÉSÉRE JOGOSULTAK

- az 1995. évi LVII. törvény szerint működő közcélú vízgazdálkodási műveket működtető, bejegyzett vízi társulatok;
- azon önkormányzatok, illetve főfoglalkozású mezőgazdasági termelők társulásai, akik külterületi vizek, illetve vízi létesítmények tulajdonosai, illetve kezelői.

A BERETTYÓÚJFALU VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL BENYÚJTOTT PÁLYÁZAT RÉSZLETEI RÖVIDEN

A pályázatot Berettyóújfalu Város Önkormányzata nyújtotta be 2006. januárjában a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Regionális Kirendeltségéhez. A pályázat hiánypótlására május elején került sor. Az önkormányzat 2006. novemberében kapta meg a hivatalos értesítőt arról, hogy a pályázat nyert. A támogatási szerződés megkötését követően, 30 napon belül meg kell kezdenie az önkormányzatnak a közbeszerzési eljárást, majd ennek lefolytatása után, a nyertes kivitelező kiválasztása után a beruházás megvalósítását.

A projekt megvalósítás kezdetének tervezett időpontja:	2006. év április hó 15. nap
A projekt befejezésének időpontja:	2006. év augusztus hó 15. nap
2.5.1. Elszámolható költségek összesen (Ft)	94.009.464 Ft 100 %
2.5.2. A projekt bruttó értéke (Ft):	94.009.464 Ft
2.6. Igényelt támogatás (Ft):	79.908.044 Ft 85 %
2.6.1. Előleg az igényelt támogatásból	19.977.011 Ft

¹ A területfejlesztés kedvezményezett térségeinek jegyzékéről szóló 64/2004. (IV. 15.) kormányrendelet 1–2., 4. számú mellékletének 3. oszlopában szereplő kistérségek

lósítását. A közbeszerzési eljárással együtt 30 hónapon belül kell megvalósítani a projektet a támogatási szerződés megkötését követően. Az eredeti pályázati tervhez képest meg kell változtatni az elszámolás dátumát (mérőföldkő), mivel az építési munkálatokat csak 2007 tavaszán lehet majd elkezdni.

A FEJLESZTÉS CÉLJA

A közcélú vízgazdálkodási művek fejlesztésével a belvízkárok megelőzése, csökkentése, elhárítása, a felesleges vizek kezelése és a vízhiányos időszakok csökkentése.

A PROJEKT KÖZVETLEN FEJLESZTÉSI CÉLJA

A projekt keretében kialakításra kerülő 6 db külterületi csapadék és belvízelvezető csatorna (40 helyrajzi szám alatt) vízjogi létesítési engedélyében szereplő eredeti állapotára történő helyreállítás. A beruházás közvetlenül 61 db külön helyrajzi számmal rendelkező mezőgazdasági ingatlant, elsősorban szántót, közvetve pedig 1200 ha belvízzel veszélyeztetett mezőgazdasági területet, és a város déli részét érinti.

A beruházáshoz kapcsolódóan az önkormányzatnak a pályázati felhívás alapján nincs jelzálog – felajánlási kötelezettsége. A beruházáshoz szükséges önerőt hitel igénybevételel tervezi biztosítani. A hitel 60%-át a BM EU Önerő alijából pályázta meg. A fejlesztés elindításához az önkormányzat előleget kíván felvenni az Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivaltól.

A FEJLESZTÉS ELŐNYEI

- belvízvesztély megszűnése;
- technológiai korszerűsítés;
- költségcsökkenés;
- a csatornarézsű és környékén lévő zöldfelület rendbetétele, gondozása;
- a fejlesztés semmilyen környezeti ártalommal nem jár.

A MEGVALÓSULÁS LEGFONTOSABB LÉPÉSEI

1. Megtörténik a közbeszerzési eljárás lefolytatása, kiírdetésre kerül a győztes kivitelező.
2. Az I. mérőföldkő dátumáig (2006. augusztus 15.) megtörténik a külterületi csatornák felújítása, a műszaki átadás-átvétel, a kivitelező kifizetése és az egyéb, a projekt költségvetésébe beépített elszámolható költségek rendezése.
3. Pénzügyi elszámolás, támogatás kifizetésének igénylése (az I. mérőföldkő alapján).
4. Előrehaladási jelentések készítése 3 havonta.

5. Éves jelentéstételi kötelezettség elvégzése a projekt befejezését követő 5 éven keresztül.

MIÉRT VOLT ÉRDEMES PÁLYÁZNI ERRE A FORRÁSRA?

Az olyan bel- és külterületi ingatlanok esetében (zártkertek, szántóföldek, gyümölcsösök, kertészetek, stb.), ahol mezőgazdasági termelés folyik, és az ingatlanok mentén húzódó, külterületen lévő árkok nem képesek levezetni a vizet – amely így belvízzé alakulva elönti a termőföldet –, érdemes volt pályázni ezen intézkedésen belül. Továbbá akkor, ha a külterületi csatornák veszélyeztetik a település belterületén élőket. A településeken keletkező belvizeket sokszor a belterületi csapadékvíz-elvezető csatornahálózatra kapcsolódó, rossz állapotban lévő, és ennek következtében nem megfelelő vízelvezető képességű külterületi csatornák okozzák.

FONTOS TUDNI

1. Az árkok felújításához, építéséhez szükséges az üzemeltetési vagy a létesítési vízjogi engedély beadása a pályázattal. Ezzel kapcsolatban gondot okozhat, hogy az eredeti vízjogi engedélyek nem helyrajzi szám, hanem vízikönyvi számmal, és tulajdonos szerint vannak nyilvántartva az egyes vízügyi felügyelőségeknel. A mai rendezetlen tulajdonviszonyok között így sok esetben nagyon nehéz fellelni ezeket az engedélyeket, amely jelentősen csökkenti a pályázás lehetőségét, hacsak a pályázó nem szerez be új engedélyeket. Ehhez azonban tervdokumentációt kell készíttetni, amely jelentős költségekkel és idővesztéssel járhat. A tervezés elszámolható, ún. egyéb költség a pályázat költségvetésében.
2. Az önkormányzatnak nincs jelzálog-felajánlási kötelezettsége, ha a fejlesztés saját, illetve állami tulajdonú, forgalomképtelen ingatlanán valósul meg, ha a támogatást teljes egészében önként vállalt helyi közügy megoldására, vagy kötelező feladataik ellátására használják fel. Nem kötelesek továbbá biztosítékot szolgáltatni, amennyiben a fejlesztés tárgya, vagy a fejlesztés eredményeként létrejövő vagyontárgy törzsvagyon vagy törzsvagyonná válik.
3. Az önkormányzat 25% előleget kap a beruházás megkezdéséhez, amelyre szintén nincs külön biztosíték felajánlási kötelezettsége.
4. Az önkormányzat saját erejét (amely a pályázatban mindössze 15%) hitel igénybevételel biztosítja, amelyet azért szükséges felvennie, hogy az önerő 60%-át BM EU önerő alijából kiváltsa, amely vissza nem térítendő állami támogatás. Így a tényleges saját forrás a bruttó költségvetés 6%-a.

Svédá Szabolcs
tanácsadó
Aditus Kft.

Magyarország célba ér

Megkezdődött a felkészülés a kompetencia elvű oktatásra a tokaji Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumban

Az alapításának 55. évfordulója megünneplésére készülő intézmény vonzáskörzetének meghatározó szellemi központja, szakmai és módszertani tudásbázisa. Az innovációra mindig fogékony iskola, bátran mert újítani, tudott alkalmazkodni a kor kihívásaihoz. Eredményességüket bizonyítja, hogy a kedvezőtlen demográfiai tendenciák ellenére növelni tudja a tanulólétszámot, 86 településről fogadnak diákokat. Ez többek között köszönhető annak is, hogy maximális mértékben igyekeznek kiszolgálni partnereik igényét, igazi jó hangulatú nevelő iskola, ahol a magas szintű szakmaiság és a tanulókörzpontúság jól megférnek egymással.

Az iskola sikeresen pályázott a HEFOP 3.1.3 programjában, amelynek keretén belül a következő célokat tűzték ki:

A projekt során az intézmény vezetése és hat pedagógusa felkészül a kompetencia-alapú képzésre. Négyen már túl is vannak a felkészítésen. Felvették a kapcsolatot a megpályázott kompetencia-területen dolgozó programmentorokkal. A felkészítésen és a továbbképzésen tanultak birtokában megtervezik a vállalt kompetencia-területek hatékony és színvonalas oktatásához szükséges adaptációs tevékenységet. Az adaptációs munka szerves részeként a kompetencia-alapú programcsomagok testre szabása mellett, és azokkal összhangban integrációs fejlesztési tervet készítenek a hátrányos helyzetű, valamint a roma tanulók esélyeinek növelése érdekében. A továbbképzésben részt vevő pedagógusok elsajátítják, majd kollégáiknak is bemutatják az új eszközök használatát, alkalmazási területeit. Elkészítik az új, szükséges dokumentációt, felkészülnek a következő tanévben kezdődő implementációra. Az elkészült új tanterveket, tanmeneteket, fejlesztési terveket, a felhasználni kívánt adaptált oktatási programcsomagokat, digitális tartalmakat, segédleteket, projektterveket a 3.1.1-es központi program szakembereivel, illetve a TIOK szakértőivel értékelik és véglegesítik.

Az iskola életében, munkájában bekövetkező változásokról belső továbbképzések, tájékoztatók keretében mind a tantestület, mind az intézmény nem pedagógus dolgozói, mind a szülők és tanulók számára felkészítést, információs napokat tartottak. A település lakóinak is alkalmat adtak arra, hogy a projektet, annak várható hatásait, eredményeit megismerhessék.

Különös gondot fordítanak arra, hogy a beiskolázási körzetükbe tartozó mintegy 89 település általános iskolája, pedagógusai, valamint a leendő iskolások szülei is lássák, milyen új elvárásokkal, lehetőségekkel, feltételekkel készül az iskola a leendő első osztályosok fogadására.

Emellett természetesen azokat a felsőfokú intézményeket is tájékoztatják a változásokról, ahová a legnagyobb gyakorisággal iskoláznak be tanulóikat. Így került sor a kapcsolatfelvételtre a Miskolci Egyetem és az egri Eszterházy Károly Főiskola vezetésével. Mind az iskolával együttműködő általános iskolai oktatóival, mind az egyetemek és főiskolák vezetőivel, pedagógusaival továbbfejlesztik a már eddig is jól működő partnerkapcsolatukat,

hogy a projekt megvalósítása során megfelelő információkat kapjanak az új pedagógiai program bevalásáról, illetve hogy szakmai segítséget nyújtsanak az eljövendő tanévek oktató-nevelőmunkájának megtervezéséhez, színvonalasabbá tételéhez.

A 2006-2007-es tanévben már az új célokat megvalósítani kívánó, megújult pedagógiai programmal folytatják oktató-nevelőmunkájukat. A 9. évfolyamon ez már 181 tanulót érint a következő kompetencia területen: szövegértés, szövegalkotás „A”, szövegértés, szövegalkotás „B”, matematikai logika „A”, IKT (információ és kommunikációs technika), SDT (Sulinet Digitális Tudásbázis) kezelése és alkalmazása az oktatásban, életvitel. A képzésben részt vett pedagógusai azokban a tanulócsoportokban, osztályokban, ahol tanítanak, az új, adaptált tartalmakkal, eszközökkel és módszerekkel végzik tevékenységüket. A pályázattal elnyert eszközök (laptopok, számítógépek, projektorok, interaktív táblák, stb.) egy része már megérkezett, így hatékony segítséget nyújt a megkezdett munkában.

A tanév során lehetőséget teremtenek arra, hogy minden új tartalommal, eszközzel és módszerrel megismerkedhessen az iskola-vezetés és a tantestület valamennyi tagja, kialakíthassák véleményüket, és felhasználhassák új ismereteiket a következő tanév(ek) tervezésében. A 2006-2007-es tanév végén a projekt- és fejlesztési tervek megvalósítását, a kitűzött célok teljesítését partnereik, oktatási szakértők és a célcsoportok képviselőinek bevonásával záró-konferencia keretében értékelik, összegzik, és rövid kiadványban valamint sajtótájékoztatótán tájékoztatják településük lakóit az elért eredményekről.

Az első év lezárásával egyidőben elkezdődik a következő tanév előkészítése, amelynek során kiválasztják a programba belépő új tanulócsoportokat, osztályokat, megkezdődik a pedagógusok felkészülése a következő tanévre.

Riz Gábor
tanácsadó
Aditus Kft.

Végállomására ért a HEFOP OMNIBUSZ

Szekszárdon zárta tizennégy állomásos szakmai konferenciasorozatot a HEFOP (Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program) OMNIBUSZ. A „Vita és beszélgetés tabuk nélkül” mottóval még tavasszal útnak indult rendezvénysorozat célja az volt, hogy a résztvevők kötetlenül megvitathassák egymással a humán erőforrás-fejlesztés területét érintő európai uniós pályázatok megvalósításával, eddig elért eredményeivel, a kifizetésekkel, az adminisztrációval kapcsolatos tapasztalatokat és problémákat.

Sikeresen zárult Szekszárdon a HEFOP OMNIBUSZ szakmai konferenciasorozat. A rendezvény még tavasszal indult, s az ország tizennégy városába látogatott el, hogy a résztvevők, illetve az intézményrendszer, a HEFOP Irányító Hatóság képviselői kötetlen fórum keretében vitassák meg az eddigi tapasztalatokat, sikereket és nehézségeket egyaránt. Az ország hét régiójába két-két alkalommal ellátogató HEFOP OMNIBUSZ nem titkolt célja volt persze az is, hogy általános tájékoztatást nyújtson az európai uniós pályázati rendszerről azok számára, akik még kevésbé jártasak az uniós pályázatok világában. Fontos volt, hogy a pályázati lehetőségekkel most ismerkedők kedvet és ötleteket kapjanak.

Az egyes helyszíneken szó volt a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében megvalósuló Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program céljairól, pályázati lehetőségeiről, valamint a 2007-től induló Új Magyarország Fejlesztési Terv emberierőforrás-fejlesztésre vonatkozó stratégiájáról. A rendezvénysorozaton a legnagyobb sikert a helyi HEFOP-os projektek bemutatkozói aratták, illetve az azt követő pódiumbeszélgetés, ahol már a résztvevők teheték fel a projekttervezésre és megvalósításra vonatkozó kérdéseiket a HEFOP Irányító Hatóság, vagy éppen a helyi projektek vezetőinek.

Kedves Olvasónk!

Jelen rovatunkban egy, az Aditus Kft. tanácsadói által készített és szerkesztett HEFOP Projekttámogatási Füzetekből adunk ízelítőt. Hónapról-hónapra megyünk sorra a projektek tervezése, valamint a támogatott projektek megvalósításának folyamatán.

A tartalomjegyzékben kiemelten olvashatják, jelen számunkban mely, témával foglalkozunk.

HEFOP Projekttámogatási Füzetek

TARTALOM

A PROJEKTEK TERVEZÉSE

Bevezetés

HEFOP támogatás a projekttervezés során Szervezeti felkészülés

Projekt és pályázat fogalma

Projekttervezés

Projekttervezési technikák, módszerek

Logikai Keretmátrix – a projekttervezés bevált eszköze

Pénzügyi tervezés

Projektszemélyzet, partnerség

Horizontális szempontok tervezése

A projekt, pályázat egyéb mutatói, hatásai

Pályázatkészítés

A pályázati értékelés folyamata

Függelék

Fogalomtár

TÁMOGATOTT PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA

Bevezető

HEFOP intézmény- és szabályrendszer

A projektmegvalósítás

Döntés és tájékoztatás

Támogatási szerződés

Szerződéskötés

Szerződésmódosítás

A projektmenedzsment és a partnerség

Projekt Előrehaladási Jelentés

Pénzügyi folyamatok

Beszerezések

Ellenőrzés, monitoring

Eredmények terjesztése

Projektzárás, értékelés, fenntarthatóság

Függelék

Fogalomtár

Bevezetés

Az EU csatlakozással megnyíló pályázatok új logikát, rendszert és új struktúrát hoztak a projekttervezés módszertanába. A pályázó szervezeteknek, a potenciális kedvezményezetteknek olyan fogalmakkal és olyan új módszerekkel kellett megismerkedni, mint a *logikai keretmátrix*, a *SWOT analízis*, a *horizontális szempontok*, a *szinergia*, vagy a *multiplikáció*. Az új fogalmakkal és a mögöttük lévő tartalmakkal az elmúlt években igen nagy mennyiségű szakirodalom, tankönyv és útmutató foglalkozott.

Sajnos azonban ezek a kiadványok sokszor a projekttervezés elméleti alapjait mutatják be részletesen, kevés gyakorlati ismeretet, tapasztalatot, „életből vett” példákat tartalmaznak. Így kevésbé tűntek alkal-

masnak arra, hogy a támogatások felhasználására pályázó szervezetek számára konkrét kérdések megoldásában segítséget nyújtsanak. Az egyes pályázati felhívásokhoz kapcsolódó útmutatók (jellegük-ből és a terjedelmi korlátokból adódóan) szintén nem adnak választ bizonyos alapvető kérdésekre, melyeket általános ismeretnek tekintenek és nem céljuk a projekttervezés elősegítése sem. A pályázati dokumentációval szemben, amely elsődlegesen a pályázati program elvárásaira és az egyes intézkedésekhez tartozó pályázati kiírás konkrét szabályrendszerére koncentrál, jelen Projektátmozgatósi füzet a pályázati program alapjául szolgáló projekt színvonalas kidolgozásához kíván segítséget nyújtani.

HEFOP támogatás a projekttervezés során

Segítség az előkészítéshez

A Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP) stratégiai célkitűzései a foglalkoztatás, az oktatás, a szakképzés, a szociális szolgáltatások és az egészségügyi ellátás fejlesztésének – más programokkal összehangolt – támogatásán keresztül érvényesülnek.

MIK A HEFOP ÁTFOGÓ CÉLJAI ÉS EZEK FORRÁSAI?

- a foglalkoztatási szint emelése, azaz minél több ember dolgozzon,

- a gazdaság igényeinek megfelelő képzéssel növelni az emberek versenyképességét a munkaerőpiacon,
- elősegíteni a társadalmi beilleszkedést.

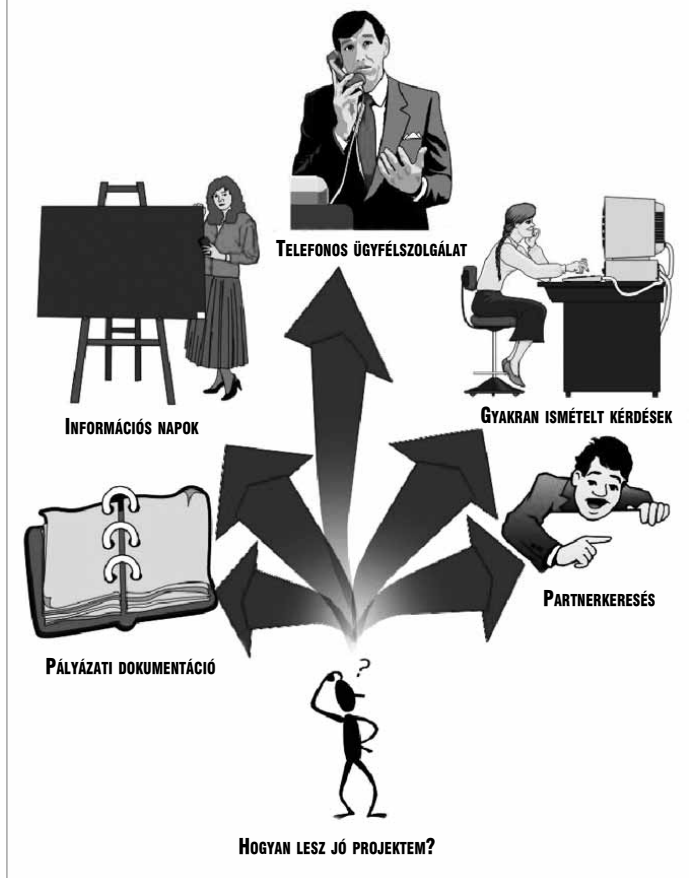
A Strukturális Alapok közül a HEFOP elsődlegesen az *Európai Szociális Alap* (ESZA) támogatásaira épül, amit az *Európai Regionális Fejlesztési Alap* (ERFA) forrásai is kiegészítik a humánerőforrás-fejlesztést támogató infrastruktúra fejlesztését támogatva. (1. ábra)

HEFOP PRIORITÁSOK ÉS INTÉZKEDÉSEK, EZEK FORRÁSAI

1. ÁBRA

Aktív munkaerő-piaci politikák támogatása	Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem a munkaerőpiacra történő belépés segítségével	Az egész életen át tartó tanulás támogatása és az alkalmazkodóképesség fejlesztése	Oktatási, szociális és egészségügyi infrastruktúra fejlesztése
A munkanélküliség megelőzése és kezelése Forrás: ESZA	Hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatási rendszerben Forrás: ESZA	Egész életen át tartó tanulóshoz szükséges készségek és képességek fejlesztése Forrás: ESZA	Az oktatás és képzés infrastruktúrájának fejlesztése Forrás: ERFA
A foglalkoztatási szolgálat fejlesztése Forrás: ESZA	A társadalmi befogadás előmozdítása a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével Forrás: ESZA	A szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti fejlesztése Forrás: ESZA	A társadalmi befogadást támogató szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése Forrás: ERFA
A nők munkaerőpiacra való visszatérésének segítése Forrás: ESZA	Hátrányos helyzetű emberek, köztük a romák foglalkoztathatóságának javítása Forrás: ESZA	A felsőoktatás szerkezetének és tartalmának fejlesztése Forrás: ESZA	Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése az elmaradott régiókban Forrás: ERFA
		A munkahely-teremtéshez és a vállalkozói készségek fejlesztéséhez kapcsolódó képzések Forrás: ESZA	Egészségügyi IT-fejlesztés az elmaradott régiókban Forrás: ERFA
		A felnőttképzés rendszerének fejlesztése Forrás: ESZA	

HEFOP TÁMOGATÁS A PROJEKTFEJLESZTÉS SZAKASZÁBAN

MELY INTÉZMÉNYEK VESZNEK RÉSZT A HEFOP PROJEKTEK ELŐKÉSZÍTŐ SZAKASZÁBAN?

Irányító Hatóság (HEFOP IH) feladatai a projekt tervezés során:

- irányítja a HEFOP végrehajtását a közreműködő szervezetek bevonásával;
- tervezési, programozási dokumentumok elkészítése;
- irányítja a HEFOP egészére vonatkozó tájékoztatási feladatokat.

Közreműködő Szervezetek (KSZ) feladatai (az Irányító Hatóság szakmai felügyeletével):

- pályázati felhívás megjelentetése;
- pályázati kiírásokra vonatkozó tájékoztatási feladatok végrehajtása;
- kapcsolattartás a pályázókkal;
- beérkező pályázatok iktatása, regisztrációja, (formai és szakmai) értékelés lebonyolítása.

A projektek előkészítő szakaszában feladatokat ellátó *közreműködő szervezetek*:

- egészségügyi, szociális projektek: Egészségügyi Minisztérium Strukturális Alapok Programiroda (STRAPI) – www.strapi.hu;
- foglalkoztatási és oktatási projektek: Európai Szociális Alap Nemzeti Programirányító Iroda Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság (ESZA Kht.) – www.esf.hu;
- oktatási projektek: Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága (OMAI) – www.oma.hu.

(A HEFOP IH és közreműködő szervezetek feladatai a projektmegvalósításban – bővebben ld. *Támogatott projektek megvalósítása* című kiadvány HEFOP intézmény- és szabályrendszer fejezetben)

MI A CÉLIA A PROJEKTTÁMOGATÁSI RENDSZERNEK?

A pályázók számára a projektek tervezése, fejlesztése időszakában a pályázató szervezetek részéről nyújtott átfogó és komplex szakmai támogatást, segítséget nevezzük *projekttámogatási rendszernek*, amely több elemből állhat: információs napok, szórólapok, ügyfélszolgálat (bővebben ld. www.hefop.hu).

A projekttámogatási füzet használata

Jelen kiadvány nem pótolja az egyes pályázati felhívások, pályázati útmutatók, illetve egyéb szakmai útmutatók áttekintését, pusztán azok kiegészítésére szolgál, azok hatékony gyakorlati alkalmazását segíti elő.

Jelen kiadvány része a Humán erőforrás-fejlesztés Operatív Program (HEFOP) projekttámogatási rendszerének. Fő célja, hogy *elősegítse a pályázó szervezetek projekttervezési tevékenységét*, munkájukat gyakorlati tanácsokkal segítse és életszerű projektpéldákon keresztül mutassa be azon elvek és módszerek érvényesülését, melyek az elmélet szintjén magától értetődőnek, egyszerűnek és könnyen megragadhatónak látszanak, azonban gyakorlati alkalmazásuk sok problémát jelent az egyes konkrét projektek előkészítésekor, tervezésekor.

MI A PROJEKTTÁMOGATÁSI FÜZET CÉLJA?

A kiadvány célja elsősorban a projekteket előkészítő, pályázatot benyújtó intézmények és szervezetek gyakorlati tanácsokkal történő ellátása a tervezés egyes fázisaiban, valamint a gyakori hibák elkerülése módjainak, és a felmerülő problémák lehetséges megoldásainak bemutatása.

A kiadvány jól illeszkedik a HEFOP IH egyéb projekttámogatási kiadványaihoz, szolgáltatásaihoz, amelyek szintén a 2006-os évben hozzáférhetőek az érdeklődők számára:

- projekttervezési és végrehajtási útmutató: „road-map” (www.hefop.hu);
- jelen kiadványhoz hasonló segédlet a projekt megvalósításhoz;
- egy-egy mintaprojekt bemutatása esettanulmányok formájában az oktatás, a szociális szféra, valamint a foglalkoztatás és az egészségügy területéről.

Célszerű, ha ezt a füzetet együtt használjuk a fenti, hasonló célból készült kiadványokkal:

- a szövegben feltüntetjük azokat a részeket, ahol különösen hasznos lehet a hasonló felépítésű *projekt-megvalósítást bemutató füzet* használata;
- a kiválasztott projekteket bemutató *esettanulmányokból* a projektek megvalósításával kapcsolatos tapasztalatok, megoldások közül néhányat keretes részben is kiemeltünk.

HOGYAN ÉPÜL FEL A PROJEKTTÁMOGATÁSI FÜZET?

A kiadvány tartalma illeszkedik a projekttervezés időbeli ciklusához: az egyes megvalósítandó feladatokat és az ezekhez kapcsolódó speciális módszereket és fogalmakat időrendi sorrendben mutatja be, lépésről lépésre kísérve a projekttervezési folyamatot. A rövid elméleti megalapozást követően az egyes módszerek lényegét és struktúráját konkrét példákra keresztül járjuk körül, kitérve azokra az általános hibákra, félreértésekre, melyekkel a tapasztalatok szerint a pályázó szervezetek és a pályázatírók a leggyakrabban szembesülnek az egyes projektek előkészítése során.

MILYEN TOVÁBBI SEGÍTSÉGET NYÚJT A HEFOP INTÉZMÉNYRENDSZERE A PROJEKTEK TERVEZÉSE SORÁN?

- *beharangozó, szakmai összefoglaló:* a pályázati kiírásokról készülő beharangozó, szakmai összefoglaló a kiírás előtt megjelenő rövid áttekintés a meghirdetésre kerülő pályázati felhívásról. A magas színvonalú projektek megfelelő előkészítéséhez – különösen egy-egy nagyobb egészségügyi vagy oktatási, szociális infrastruktúra-fejlesztés esetén – nem elég a meghirdetés és a beadás között szokásos 90 nap. A beharangozó, szakmai összefoglaló célja, hogy az érdeklődők számára a megfelelő információk biztosításával növelje a felkészülésre, projekt kidolgozásra jutó időt;
- *a pályázati felhívás megjelentetése:* egy-egy új pályázat megjelenésekor a pályázni szándékozók és a pályázatát végző szervezetek közös érdeke, hogy az adott kiírásra vo-

A beharangozó csak előzetes tájékoztató

A szakmai összefoglalóban, beharangozóban közölt információk kizárólag tájékoztatási feladatokat látnak el, a pályázati felhívás hivatalos megjelenéséig még változhatnak a kiírás feltételei.

natkozó információ eljusson minden potenciális pályázóhoz. A megjelenő pályázati kiírásokról a kiírás napján legalább két országos napilapban hirdetés jelenik meg, ettől az időponttól a teljes pályázati dokumentáció letölthető formátumban is elérhetővé válik az érintett Közreműködő Szervezet, valamint egyéb kormányzati szervek honlapján is;

- *információs napok:* a Közreműködő Szervezetek a pályázat beadási határidők előtt információs napokat szerveznek,

amelyen bemutatásra kerülnek a pályázati kiírás legfontosabb elemei, valamint lehetőség van ezekkel kapcsolatos kérdések megválaszolására is. Érdemes elmenni egy-egy információs napra, mert ezek interaktív jellege hozzájárulhat egy-egy pályázat céljainak, szabályrendszerének helyes és pontos értelmezéséhez, ami döntő lehet egy-egy benyújtott pályázat későbbi sikere szempontjából;

- *GYIK (Gyakran Ismételt Kérdések):* a pályázatát végző Közreműködő Szervezet honlapján található rovat, amely a pályázati kiírással kapcsolatos kérdéseket és a Közreműködő Szervezet hivatalos válaszait tartalmazza. Bővebben www.hefop.hu;
- *ügyfélszolgálat:* a beadási határidőt megelőzően a pályázók részére a Közreműködő Szervezetek által biztosított személyes, telefonos és on-line (e-mail) ügyfélszolgálat áll rendelkezésre, amely az adott pályázati kiírás értelmezésében, pontosításában nyújt segítséget;

Az ügyfélszolgálat feladata

Az ügyfélszolgálaton csak a pályázati kiírásban is szereplő információkkal kapcsolatban kérhető felvilágosítás, a pályázatok dokumentumok kitöltésének tartalmi, módszertani vonatkozásairól a Közreműködő Szervezetek nem adnak információt.

- *szórólapok:* a Közreműködő Szervezetek által szervezett információs napokon, egyéb rendezvényeken kiosztott szórólapok célja, hogy minél több érdeklődőhöz eljussanak a pályázati lehetőségről szóló – és az ahhoz kapcsolódó – információk.

Szervezeti felkészülés

Amit ma megtehetsz...

Sokan úgy tartják, hogy egy sikeres projekthez, illetve pályázathoz két dolog szükséges: fejlesztési célkitűzés és megfelelő pályázati lehetőség. A tapasztalatok szerint azonban e kettő feltételhez egy harmadikra is szükség van: megfelelő pályázóra vagy pályázókra. Egy magas színvonalú projekt kidolgozása, egy igényes pályázati anyag összeállítása, vagy magának a projektnek a lebonyolítása csak az erre felkészült szervezetek számára lehet sikeres.

MIÉRT FONTOS A SZERVEZETI HÁTTÉR?

Ahhoz, hogy pályázati támogatáshoz jussunk nem szabad megelégedni azzal, hogy kidolgozunk egy jó projektet. Mind a projektfejlesztés, mind a pályázatkészítés során arra kell törekednünk, hogy a mi projekttervünk/pályázatunk a lehető legjobb legyen, azaz a pályázati kiírásban szereplő elvárásoknak mindenben maximálisan felelünk meg. Ez viszonylag rövid – HEFOP pályázatok esetében többnyire 60-90 nap – idő alatt igen hatékony és magas színvonalú munkavégzést, teljesítményt követel meg, amelyet csak megfelelően felkészült szervezeti háttérrel valósíthatunk meg. Mindezen feladatok elvégzése már jóval egy-egy projekt előkészítése vagy a pályázatírás előtt megvalósítható, így több időnk jut a projekt kidolgozására, a pályázat elkészítésére.

MIK A SIKERES PÁLYÁZATI MUNKÁT TÁMOGATÓ SZERVEZETI FELKÉSZÜLÉS LEGFŐBB FELADATAI?

1. *Pályázatközpontú fejlesztési stratégia:* ha egyes tevékenységeinkhez külső, pályázati támogatást kívánunk igénybe venni, érdemes utánanézni, a mi területünkön milyen fejlesztési célra milyen pályázati támogatások várhatók. Ezek sok esetben már egy-egy tervezési ciklus (2004-2006; 2007-2013) kezdetén nyilvánosságra kerülő operatív programokból, egyéb dokumentumokból kiolvashatók.

Így például, ha 2004-ben egy hazai szakközépiskola, amelyik fejlesztésekben gondolkodott, elolvasta figyelmesen a HEFOP-ot, időben elkezdhetett partnereket keresni, hiszen a programdokumentumban szerepel a Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozására vonatkozó HEFOP prioritás.

Tevékenységünk tervezésekor, fejlesztési stratégiánk kidolgozása-kor tehát kísérjük figyelemmel a már meglévő *programozási és fejlesztési dokumentumokat* (ezek megtalálhatók a www.hefop.hu; vagy www.nfh.hu oldalakon), és ha találunk közös pontokat, irányokat, igazítsuk hozzá fejlesztési célkitűzéseinket a dokumentumokban megfogalmazottakhoz. Mindez azt is jelenti, hogy csak olyan projekteket, pályázatokat „vállaljunk be”, amik szervesen illeszkednek a szervezet profiljához, fejlesztési célkitűzéseire. Tapasztalatok szerint minél távolabb esik ez

a kettő egymástól, annál kisebb a sikeres pályázat valószínűsége. Ne feledkezzünk meg arról, hogy fejlesztési elképzeléseink, projektjeink nem csak pályázati úton valósíthatók meg, a forrásszerzésnek számos egyéb módja is van. Kombináljuk a különböző forrásszerzési technikákat, és abban az esetben nyújtunk be pályázatot, ha ez tűnik a legmegfelelőbb megoldásnak terveink megvalósításához.

Készíthetünk ún. veszteségtérképet vagy problémakatalógust is, amely számba veszi azokat a fejlesztési szükségleteket, amelyeken javítani akarunk. Például egy iskola esetében lehet ilyen az épületek állapota, a számítógéppark amortizációja, a pedagógusok nem megfelelő felkészültsége speciális területeken (integrált oktatás, kompetencia központú képzés stb.).

A HEFOP PROJEKTEKHEZ KAPCSOLÓDÓ LEGFONTOSABB PROGRAMOZÁSI ÉS FEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOK

Strukturális Alapok – feltételrendszer 2004-2006

Strukturális Alapok – feltételrendszer 2007-2013

„A mi sikerünknek szerintem az egyik kulcsa, hogy most valóban tudtunk megfelelő időt hagyni a projekt tervezésére, előkészítésére. 2004 év végén jelentek meg a HEFOP Programkiegészítő dokumentumok, amiből már lehetett látni, hogy lesz egy ilyen pályázati kiírás, amelyik felsőoktatási intézmények infrastruktúra fejlesztését támogatja. Így mikor megérkezett a támogatási döntésről az értesítés, már másnap kértük a projekt indításának engedélyezését és szinte azonnal elindítottuk a közbeszerzési eljárást.

(Esettanulmány részlet: Budapesti Kommunikációs Főiskola infrastrukturális fejlesztése – HEFOP 4.1.2.)”

2. *Intézményi humán és tárgyi erőforrások* felmérése: szinte minden projekt tervezésekor szempont, vagy minden pályázatban szükséges bemutatni, hogy a megvalósítandó projekthez képest „mink van”: azaz rendelkezünk-e megfelelő szakértelemmel, tapasztalattal, infrastrukturális fejlesztéshez milyen eszközök állnak már rendelkezésre. Ezeket érdemes számba venni, pontos „leltárt”, katasztert készíteni. Akiről úgy gondoljuk, hogy szükség

lehet rá egy-egy projekt esetén (pl. pénzügyi vezető, műszaki vezető, informatikus, képzések esetében pedagógusok, pályázati munkatársak) töltsünk ki vele már most egy HEFOP önéletrajz mintát (megtalálható bármely pályázati kiírás mellékletei között), hogy később már ez se jelentsen problémát. Több tízmillió pályázatot lehetőleg főállású, projektvezetési ismeretekkel rendelkező személyzettel valósítsunk meg. Önkormányzatok esetén különösen ügyelni kell erre.

3. *Pályázati felelős*: legalább egy munkatársat bízunk meg a pályázati feladatok koordinálásával. Nagyobb szervezetek (egészségügyi, felsőoktatási intézmények, nagyobb települések önkormányzatai) esetében egy pályázati csoport létrehozása is indokolt lehet, kisebb szervezetek esetében egy-egy munkatárs (rész)feladata kell, hogy legyen a pályázatok figyelése, írása, lebonyolítása. Ezeknek a pályázati referenseknek megfelelő képzést kell biztosítani, és a hatékonyság érdekében célszerű közvetlenül a vezetőnek alárendelni a munkájukat. Számos előnye – és ugyanakkor hátránya is – lehet egy-egy külső pályázati vezető, vállalkozás bevonásának, ezeket mindig mérlegeljük, mielőtt döntést hozunk. Ha úgy döntünk, hogy külső pályázati vezetőt vonunk be, akkor is szükség van a pályázó szervezet részéről egy pályázati koordinátorra, kapcsolattartóra.

KÜLSŐ PÁLYÁZATI VÉDELŐ BEVONÁSA

Előnyök	Hátrányok
nagyfokú szakértelem, tapasztalat (erről győződjünk meg előzetesen, pl. eddigi referenciák hasonló szakterületen)	nehezebben látja át a pályázó céljait, érdekeit
naprakész tájékozottság	korlátozott részvétel a pályázat elkészítésében, lebonyolításában
rugalmasság, további szakértők bevonásának lehetősége	esetleges bizalmatlanság a munkatársak részéről*, vezetői szándék korlátozott hatása

* Ha sikerdíjban lehet vele megállapodni az előny, hiszen a pályázati írás így csak sikeres pályázat esetén kerül pénzbe. Viszont külső pályázati vezetővel sokkal nehezebb nyomást gyakorolni, nem lehet rá hatni pl. vezetői eszközökkel.

„Ha nem működünk együtt külső tanácsadó céggel, valószínűleg nem értesültünk volna arról, hogy a pályázati dokumentációban a beadás előtt néhány nappal változás történt. Mi ezt nem kísértük naponta figyelemmel, szemben a tanácsadóinkkal. (...) Ugyanakkor hiába dolgoznak a pályázaton külső tanácsadók, ettől függetlenül a pályázó részéről a kidolgozásban résztvevő munkatársaknak tüzetesen át kell tanulmányozniuk a pályázati kiírást, a hatékony projektfejlesztéshez, egyes döntések meghozatalához pontos ismeretekkel kell rendelkezniük a pályázati feltételeket illetően is.”

(Esettanulmány részlet: Dombóvári Szent Lukács Egészségügyi Kht.: Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése – HEFOP 4.3.)

4. *Munkatársak felkészítése, képzése*: nemcsak a pályázati munkatárs(ak) felkészítése fontos, hiszen a projektfejlesztés, vagy a megvalósítás folyamatában más munkatársak (pl. pénzügyi, műszaki, informatikai stb.) részvétele is szükséges lehet. Az együttműködés hatékonyabb, ha minden érintett munkatárs „alapszíntelen beszél a közös nyelvet”, azaz rendelkezik rövidebb kurzuson elsajátítható pályázati ismeretekkel, beleértve a szervezet vezetőjét is, akinek a döntéshozatalban jöhet jól némi ismeret a pályázati rendszerekről, elvárásokról. A projekttervezés, ennek módszerei számos más munkafeladat megoldását is hatékonyabba tehetik.

5. *Partnerség kialakítása*: HEFOP projektek eredményességéhez szinte nélkülözhetetlen a partneri együttműködés. A potenciálisan szóba jöhető partnerekkel már a projektfejlesztés előtt érdemes felvenni a kapcsolatot, s szintén időt spórolhatunk meg, ha már előre bekérjük tőlük azokat az adatokat, esetleg dokumentumokat, amelyek szinte minden pályázat kötelező elemei (pl. alapadatok, eddigi projektek leírása, vezetők önéletrajzai). A HEFOP projektek leggyakoribb partnerszervezetei: egy-egy hátrányos társadalmi csoport érdekvédelmi szervezetei (pl. romák, fogyatékkal élők), képzést folytató intézmények, munkáltatói szervezetek, civil szervezetek.

6. *Hatékonyág növelése*: különösen nagyobb szervezetek esetében fontos és érdemes

- a) a *pályázati döntéshozatali eljárást* és felelősségi szinteket intézményi szinten *leszabályozni*, ezáltal a döntés és megvalósítás már jóval gyorsabban, „egy kitaposott ösvényen” haladhat előre;
- b) *belső információáramlási technikákat* kidolgozni: pályázatok, határidők nyilvántartása, pályázati információkról – horizontális és vertikális – *belső kommunikációs rendszerek* kiépítése;
- c) a hatékonyság érdekében a pályázati munkát *folyamatosan visszacsatolni*: értékelés, ellenőrzés, minőségbiztosítás.

Gyakori tapasztalat, hogy a pályázni szándékozók még projektötlettel sem rendelkeznek, csak „jó lenne valamire pályázni”. Ennél egy fokkal jobb, ha már van ötletünk is, ennél még egy fokkal jobb, ha van hozzá megfelelő pályázati lehetőség. Nem érdemes

a pályázat céljaihoz alakítani projekt-elképzelésünket, mert ez nagyon sok gondot fog jelenteni a megvalósítása során. Sokkal inkább érdemes elképzeléseinkhez a megfelelő pályázatot megtalálni. Támogatásra azonban csak akkor van esélyünk, ha pályázni kívánó szervezet *vezetője (is) azonosul* a projekt célokkal és amennyire szükséges, részt is vesz ezek kidolgozásában. Így pályázati referens (vagy külső tanácsadó) nem „magányos harcosként”, döntési kompetenciák nélkül órlódik egy-egy projekt kidolgozása során, hanem a teljes szervezet támogatását maga mögött tudhatja.

"Amikor belefogtunk a projektbe, volt egy állománygyűlés, ahol a vezetőség egyfelől felhívta a figyelmet, hogy a főiskola jövője szempontjából mennyire fontos ennek a pályázatnak a sikeres elkészítése és nyomatékosan kérték minden kollégát, hogy az elkövetkező hónapokban a pályázatkészítéssel megbízott munkatársak minden kérését haladéktalanul teljesíteni kell, mindenkinek szoros együttműködésben kell a pályázatírók munkáját segítenie."

(Esettanulmány részlet: Budapesti Kommunikációs Főiskola infrastrukturális fejlesztése – HEFOP 4.1.2.)

Szervezeti felkészülés lépései projekttervezés előtt:

- fejlesztési stratégia pályázatközpontú "átvilágítása", kapcsolódási pontok keresése,
- pályázati referens(ek) kinevezése, képzése,
- munkatársak alapszintű pályázati képzése,
- humán és tárgyi erőforrás számbavétele,
- potenciális partnerszervezetek felkutatása, adatkérés,

Projekt és pályázat fogalma

A projekt átalakítása pályázattá

Projekt és pályázat két külön fogalom, mégis sokaknál gyakran keveredik a használatuk, ezért is fontos a projekt, pályázat, pályázati projekt fogalmát és tartalmát több szempontból is pontosítani.

Mi a projekt?

A „projekt” kifejezés mindennapjaink gyakran használt szakszavává vált, illetve számos szóösszetételben használatos munkaszervezési (pl. projektszervezet, projektköltségvetés, projektmenedzser) kifejezéssé vált.

A projekt egy olyan komplex tevékenységek egymásra épülésével megtervezett, időkereteiben (kezdő és befejező időpont) meghatározható cselekvéssorozat, amely meghatározott konkrét eredmény elérésére irányul, illetve erőforrás-szükséglete (költségigénye, szakember-igénye) meghatározott. Ennek alapján rövid definícióval leírva: *meghatározott időkereten belül, adott összegből eredményt elérni.*

Mi a különbség projekt és pályázat között?

A projekt és a pályázat nemcsak két különböző tevékenységsorozat, hanem egymást feltételező fogalmak: a projekttervezés meg kell,

hogy előzze a pályázatírást, sőt, épp az alapos projekttervezés lehet a sikeres pályázat egyik kulcsa.

A projekttel szemben a *pályázat egy dokumentum*, funkcióját tekintve egy *kérelem*, amit abból a célból készítünk, hogy a **projektünkhöz pénzügyi támogatást kapjunk**. Megnehezíti a fogalom meghatározását, hogy a magyar nyelvben a benyújtott dokumentáció mellett rövidítve pályázatnak szokás nevezni a pályázati felhívást is. A pályázatot a pályázati útmutatóban szereplő információknak megfelelően kell pályázati űrlapon, az előírt mellékletek (pl. műszaki tervek, igazolások) csatolásával benyújtani. A pályázati űrlap célja az, hogy a projektünkről átfogó, lényegre törő és egyértelmű információt adjunk. A pályázat tehát nem más, mint a projekt tervének – minden pályázó számára egységesen előírt keretben történő – leírása.

A pályázat megírása soha nem előzheti meg a projektterv megszületését, azonban néha előfordul, hogy egymással párhuzamosan történik a kettő. A projekttervezés és a pályázatírás elkülönítése talán éppen a humán erőforrás-fejlesztés területén a legfontosabb, tekintettel arra, hogy itt a megvalósítás a menedzsment oldalról meglehetősen komplex feladatot jelent.

PROJEKTERVEZÉS: EGYEDÜL NEM MEGY!

SZÉLES SZAKÉRTŐI RÉSZVÉTELT ÉS ALAPOS ELŐKÉSZÍTÉST IGÉNYEL

MITŐL LESZ PÁLYÁZATI EGY PROJEKT?

A „hagyományos” projektdefinícióhoz képest a *pályázati projektek* meghatározása a *három projektelem* (idő, költség, eredmény) további pontosítását igényli:

- „idő”* projektelem esetén: a pályázató szervezetek a pályázati felhívásokban rögzítik, hogy a pályázati projektnek minimum és maximum mekkora *időkerettel* lehet számolni (vagyis az adott eredményt mennyi idő alatt kell elérni). Ez a HEFOP projektek esetében 12-24 hónap lehet;
- „költség”* projektelem esetén: a pályázató szervezetek nemcsak azt határozzák meg, hogy mekkora lehet az adott eredmény eléréséhez igénybe vehető minimális és maximális *támogatási összeg*, hanem számos olyan tevékenységet is elvárnak a pályázótól (pl. közbeszerzés, disszeminációs tevékenység, könyvvizsgálat), amelyet pályázati projekt nélkül nem valósítana meg (vagyis nem is merülne fel annak költségvonzata);
- „eredmény”* projektelem esetén: a pályázató szervezetek az eredmény jellemzőit illetően akár általános (pl. egy építési tevékenység eredménye a környezetet lehető legkevésbé terhelő üzemeltetést tegyen lehetővé) akár konkrét (pl. teljes körű fizikai akadálymentesítés) tartalmi *elvárásokat* fogalmaznak meg.

MILYEN CIKLUSOKBÓL ÁLL EGY PROJEKT?

Valamennyi projekt megvalósítása (így a pályázati projektek is) a következő főbb szakaszokon megy keresztül, amelyeket összefoglalva projektciklusnak nevezhetünk:

- a projekt azonosítása*: ennek keretében történik meg a fejlesztési terv megfogalmazása és tágabb kereteinek meghatározása valós igényeik és problémáik alapján;
- a projekt kidolgozása*: itt történik meg a projektötlet konkrét pályázati programmá történő kidolgozása. Ennek során már figyelembe vesszük a pályázati felhívás és útmutató, illetve a kitöltési segédletek rendelkezéseit, bizonyos esetekben korlátait. A kidolgozás során határozzuk meg számszerűsítható fejlesztési célkitűzéseinket és projektünk célcsoportjait, mutassuk be projektünk indokoltságát, az elvégzendő tevékenységek idő- és költségkeretét, a megvalósítás partner-ségi és közreműködői feltételeit, elemezzük és értékeljük a

- projektünk célkitűzéseit veszélyeztető kockázatokat;
- a projekt megvalósítása*: a támogatásban részesített pályázati program célkitűzéseinek elérése (ne feledjük: adott idő- és költségkereten belül) a végrehajtás folyamatos nyomon követése mellett, melynek szabályozott kereteit a támogatási szerződés (és annak módosításai) rögzítik;
 - a projekt zárása*: ennek keretében történik meg a projekt formái (pénzügyi és szakmai dokumentáció összeállítása) és tartalmi lezárása (a célkitűzések és valós eredmények összevetése).

MIK A PROJEKT ELŐKÉSZÍTÉS FŐBB SZEMPONTJAI?

A pályázati programok előkészítése és kidolgozása során a következő szempontok figyelembe vételével kell eljárunk:

- projektünk *valós* (többszire helyi) *igényeken* alapuljon (pl. ne akarjunk olyan térségben oktatási intézményt bővíteni, ahol csökken a beiskolázási létszám);
- projektünk *célkitűzései illeszkedjenek* a támogató által megfogalmazott intézkedés-szintű célkitűzéseikhez (pl. nők foglalkoztatásának javítására kiírt pályázatra olyan képzési, foglalkoztatási projekteket dolgozzunk ki, amelyekre várhatóan nagyobb arányban jelentkeznek a női nem képviselői, és amelyek figyelembe veszik a nők társadalmi helyzetét);
- projektünk segítse elő a projekttel szemben megfogalmazott *fenntartható fejlődési és esélyegyenlőségi* szempontok (együtt az ún. horizontális szempontok) érvényesülését;
- törekednünk kell a legnagyobb társadalmi hatás elérése érdekében a lehető legszélesebb és valódi *partnerség* kialakítására (partnerség elve): például képzési projektek esetében, a célcsoport minél hatékonyabb elérése érdekében célszerű az őket képviselő érdekvédelmi szervezetek partnerként történő bevonása);
- biztosítanunk kell a *projekt eredményeinek bemutatását* mind a szűkebb, mind a tágabb szakmai nyilvánosság felé (ún. disszeminációs feladatok ellátása) Például egy sikeres szociális képzés minta lehet más régiókban is;
- kidolgozott anyagunk feleljen meg a pályázati felhívás és útmutató által megfogalmazott *alaki és tartalmi követelményeknek*.

A VÁRT EREDMÉNYEK PONTOS MEGHATÁROZÁSÁHOZ ELENEDHETETLEN, HOGY A PROJEKT CÉLJAI ÉS A KÜLSŐ KÖRNYEZET ÖSSZHANGBAN LEGYENEK EGYMÁSSAL

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, még az Önkormányzatoknak is!

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknél szeretnénk segítséget nyújtani.

Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Az Európai Bizottság előtt az Új Magyarország Fejlesztési Terv, zajlik az operatív programok egyeztetése

A parlamenti vitát követően elfogadta a Kormány a 2007 és 2013 közti időszakban hazánkba érkező EU támogatások elosztásának alapidokumentumát, az Új Magyarország Fejlesztési Tervet. A terv társadalmi vitájában több száz szakmai, civil, érdekképviselői és egyéb szervezet vett részt. A beérkezett javaslatok a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez kerültek, amelynek munkatársai ezek alapján készítették el az UMFT azon tervezetét, amely az októberben megtartott parlamenti vita alapját képezte.

Az UMFT Kormány általi elfogadásával és a terv Brüsszelbe történő megküldésével párhuzamosan vette kezdetét az egyes operatív programok társadalmi vitája. Az egyes operatív programok egyeztetési változatai 2006. október 16-án kerültek nyilvánosságra. (Az OP-k mindegyike letölthető a www.nfh.hu internetes oldalról.) A társadalmi vita lényegesen több szervezet bevonásával zajlik, tekintettel az operatív programok által érintett széles szakpolitikai/ágazati spektrumra. Hasonlóan a 2004 és 2006 közötti időszakhoz, az operatív programok funkciója az UMFT esetében is a rendelkezésre álló források elosztásának részletes meghatározása. Az UMFT operatív programjait alapvetően két nagy csoportra különíthetjük el:

- ágazati operatív programok
- regionális operatív programok.

Az ágazati OP-k társadalmi vitájában értelemszerűen az adott érintett szakpolitikai területen (pl.: oktatás, szociálpolitika, környezetvédelem, gazdaságfejlesztés, stb.) működő szervezetek vesznek részt, a regionális OP-k esetében (amelyek egy adott statisztikai régióban megvalósuló fejlesztési prioritási tengelyekre fókuszálnak) az adott régió jelentősebb intézményei, szervezetei és önkormányzatai vesznek részt. Az egyeztetést és konzultációt a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, illetve az adott régiókban működő regionális fejlesztési ügynökségek egyeztetési fórumok és információs napok megtartásával segítik elő. E rendezvények nem csupán az információáramlást segítik, hanem lehetőséget nyújtanak arra is, hogy az egyes szervezetek véleményüket és javaslataikat e fórumokon fejtssék ki, és osszák meg az operatív programokat tervező közigazgatási szervekkel.

A korábbi tervezettől eltérően összesen 15 operatív program készül az Új Magyarország Fejlesztési Tervhez. Mivel hazánkban hét NUTS2 szintű statisztikai régiót határoltak el, így a regionális operatív programok száma is ezzel megegyező. Az egyes operatív programokhoz kapcsolódó információs anyagok és a társadalmi vita részletei az alábbi internetes oldalakon tekinthető meg:

- Nyugat-Dunántúl Regionális Operatív Program – www.westpa.hu
- Közép-Dunántúl Regionális Operatív Program – www.kdrfu.hu
- Közép-Magyarország Regionális Operatív Program – www.proregio.hu

- Észak-Magyarország Regionális Operatív Program – www.norda.hu
- Észak-Alföld Regionális Operatív Program – www.eszakalfold.hu
- Dél-Alföld Regionális Operatív Program – www.del-alfold.hu

Az ágazati OP-k társadalmi egyeztetése a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, illetve az adott szakterületért felelős minisztérium együttműködésével valósul meg. Az alább felsorolt ágazati operatív programok társadalmi vitájának aktuális helyzetéről a www.nfh.hu internetes oldal tartalmaz naprakész információkat.

- Gazdaságfejlesztés Operatív Program
- Közlekedés Operatív Program
- Társadalmi Megújulás Operatív Program
- Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
- Környezet és Energia Operatív Program
- Államreform Operatív Program
- Elektronikus Közigazgatás Operatív Program

Természetesen a 15. operatív program, a Végrehajtás Operatív Program vonatkozásában nem kerül sor társadalmi vitára, tekintettel arra, hogy ezen OP az UMFT végrehajtásához kapcsolódó technikai költségek felhasználását szabályozza. Ezek az UMFT-hez kapcsolódó kommunikációs tevékenységek, az UMFT és az egyes OP-k értékelésének és monitoringjának, továbbá egyéb technikai költségeit jelentik.

Az operatív programok társadalmi vitáját követően – hasonlóan az UMFT elfogadásának menetrendjéhez – parlamenti vitára kerül sor. A parlamenti vita és Kormány általi elfogadást követően az operatív programok Brüsszelbe kerülnek, ahol az Európai Bizottság megvizsgálja az OP-k megfelelését a CSG (Közösségi Stratégiai Irányelvek), valamint az újonnan elfogadott, a kohéziós politika támogatási eszközeinek felhasználásáról szóló közösségi jogszabályok szempontjából. A legfontosabb jogszabályok a következők:

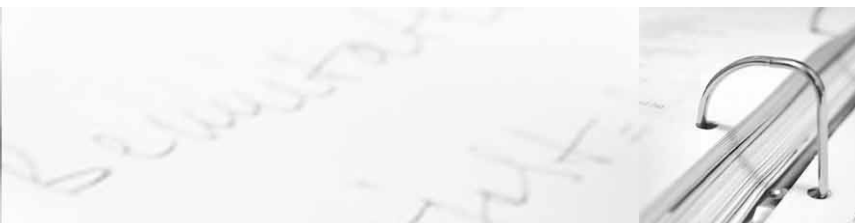
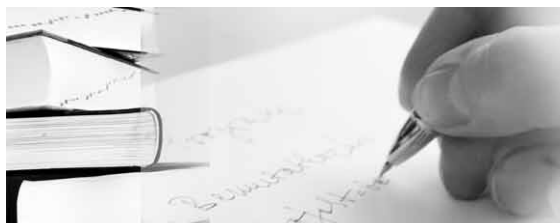
- A TANÁCS 1083/2006/EK RENDELETE (2006. július 11.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1080/2006/EK RENDELETE (2006. július 5.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és az 1783/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1081/2006/EK RENDELETE (2006. július 5.) az Európai Szociális Alapról és az 1784/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről
- A TANÁCS 1084/2006/EK RENDELETE (2006. július 11.) a Kohéziós Alap létrehozásáról és az 1164/94/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1082/2006/EK RENDELETE (2006. július 5.) az európai területi együttműködési csoportosulásokról.

Amennyiben a Bizottság elfogadja az operatív programokat, úgy megkezdődhet az ezekhez kapcsolódó, az NFT-ből már ismert struktúrájú program-kiegészítő dokumentumok megalkotása, amelyek részletesen tartalmazzák az egyes intézkedésekhez kapcsolódó pályázati programok, illetve központi programok megvalósításának menetét és normatív feltételeit. Az egyes pályázatok vonatkozásában a program-kiegészítő dokumentumok jelentik majd a legfontosabb előzetes információforrást; e dokumentumokban már részletesen szerepelni fog az egyes támogatási konstrukcióknál elérhető minimális és maximális támogatás, a szükséges önrész aránya, a projektekben támogatható tevékenységek listája, valamint az egyes projektek megvalósítására nyitva álló időszak. Így a program-kiegészítő dokumentumok megjelenésével már minden potenciális pályázó szervezet megkezdheti a rendelkezésre álló projektterveinek hozzáigazítását a vonatkozó pályázati intézkedések részletes szabályaihoz és sajátosságaihoz.

A program-kiegészítő dokumentumok első változatának tervezett megjelenése 2007. elejére várható. Amennyiben a Bizottság módosítás nélkül elfogadja az operatív programokat, úgy az első pályázati felhívások megjelenése 2007. első negyedévében várható. Érdemes megjegyezni, hogy az agrár- és vidékfejlesztés területét támogató EMVA (Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap) hazai intézkedéseinek előkészítése is jelen időszakban zajlik. E források függetlenek az Új Magyarország Fejlesztési Tervtől. A gyakorlatilag a korábbi AVOP intézkedéseket és támogatásokat felölelő EMVA keretei közt a 2007-es évre vonatkozó pályázatok megjelenésének várható időpontja szintén 2007. első negyedévére tehető.

Makai Attila
vezető tanácsadó
Aditus Kft.

Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) összefoglaló

116,89 milliárd forint értékű lekötött forrás a ROP keretében (2006. november 20.)

- A ROP 2004-2006 közötti időszakra rendelkezésre álló teljes 107,14 milliárd Ft összegű keretének
 - 109 %-a lekötésre került (116,89 milliárd Ft)*
 - 106 %-a már szerződött (113,56 milliárd Ft)*

*a központi programokkal együtt
- A ROP-ra beadott pályázatok száma összesen: 2300 db, ebből 2066 db nyílt pályázatos felhívásra érkezett.
- A támogatási döntéssel rendelkező pályázatok (központi programok nélkül)
 - száma: 537 db
 - támogatási értéke: 107,06 milliárd Ft
- Szerződött pályázatok
 - száma: 518 db
 - támogatási értéke: 103,72 milliárd Ft

A szerződött projektek fejlesztési területenkénti megoszlása:

- 132 turisztikai,
- 82 útfejlesztési,
- 34 város-rehabilitációs,
- 127 óvodai és alapfokú oktatási intézmény-fejlesztési beruházási,
- 142 képzési- és foglalkoztatási projekt.

Legkisebb megítélt támogatás: 8 000 000 Ft

Legnagyobb megítélt támogatás: 1 500 000 000 Ft

Szerződéssel rendelkező pályázatos fejlesztések

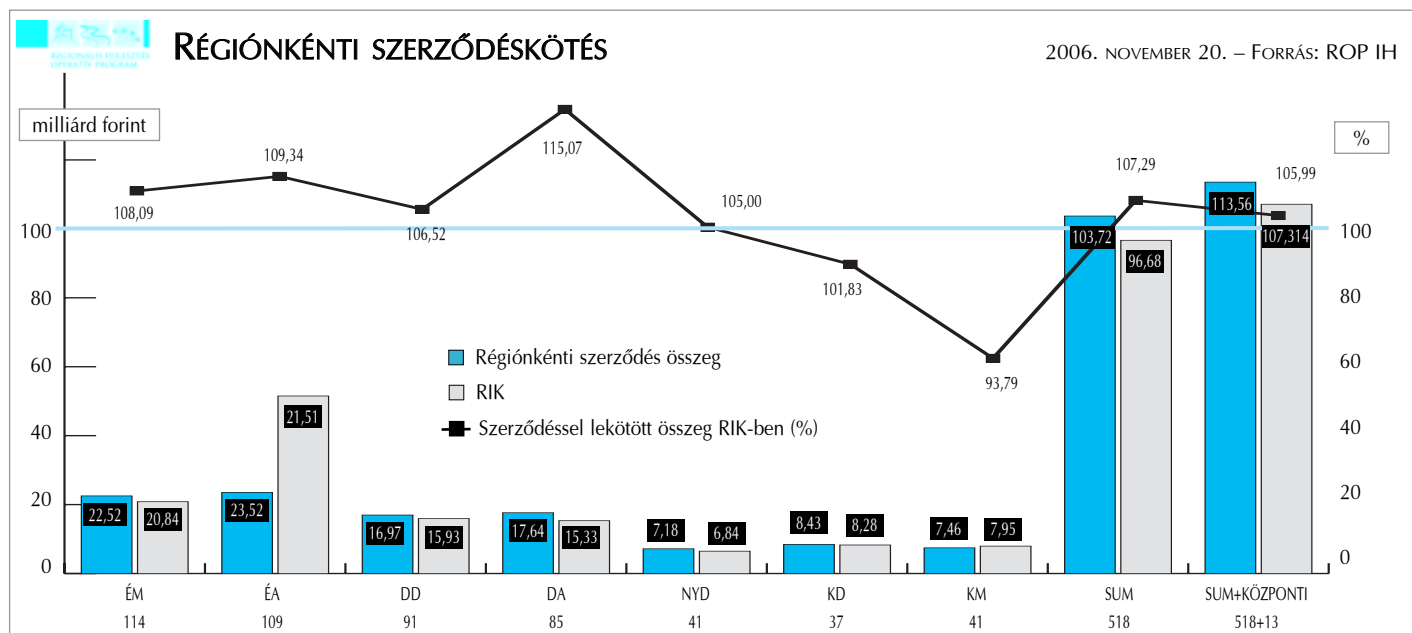
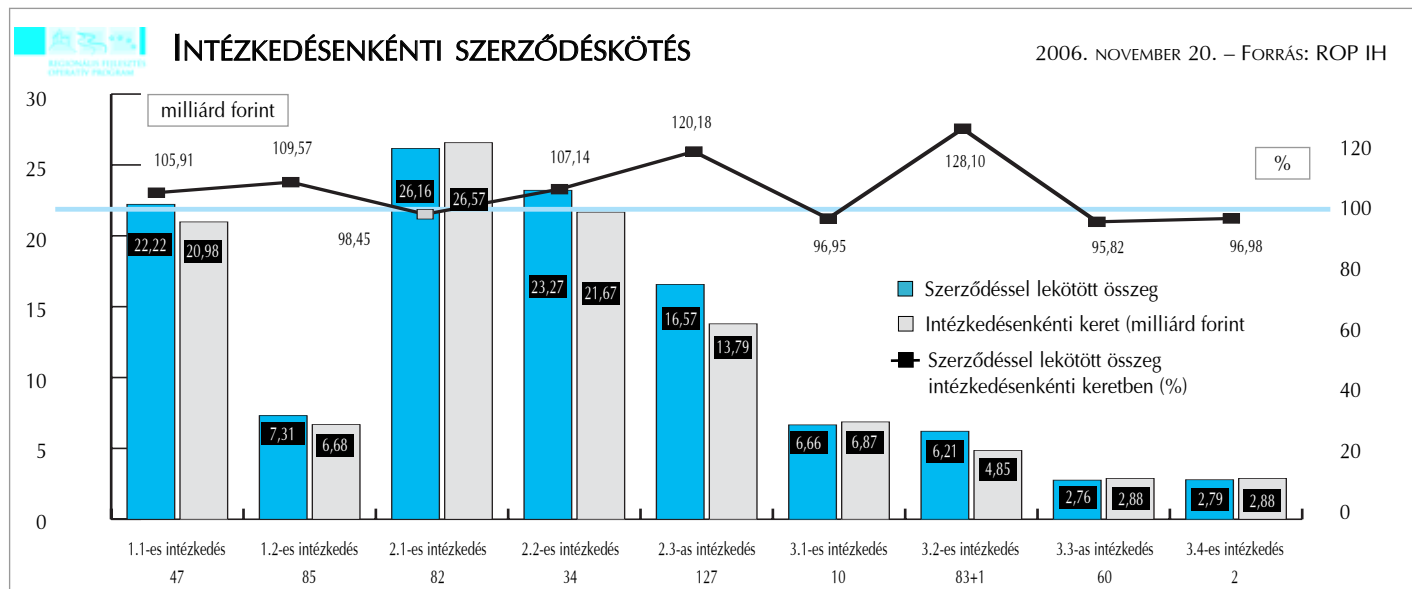
teljes projektköltsége: 124,97 milliárd Ft

Támogatási arány: 13 % – 100 % között

Szerződött projekthez hozzáadott önerő: 21,26 milliárd Ft

5. Szerkezeti megvalósult pályázatos projektek száma és értéke:

- 25 + 1 fél turisztikai
- 46 részben megvalósult útfelújítási
- 8 + 6 részben megvalósult város-rehabilitáció
- 62 + 1 részben alapfokú oktatási intézmény
- 1 képzési- és foglalkoztatási projekt

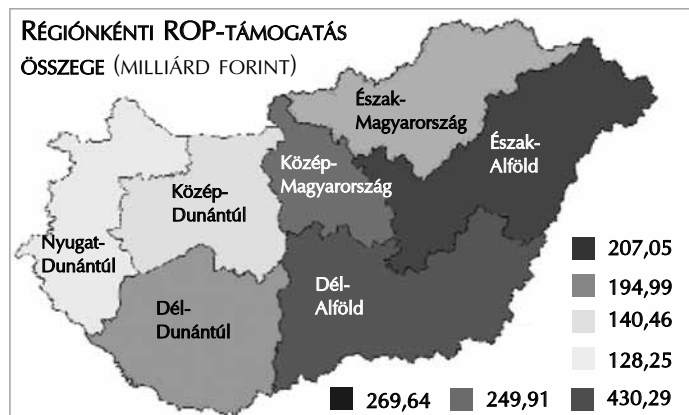

Összesen 142 teljesen, 8 részben megvalósult és átadott projekt.

A teljes egészében megvalósult projektek támogatási értéke: 30,97 milliárd Ft.

6. Szerződött központi projektek

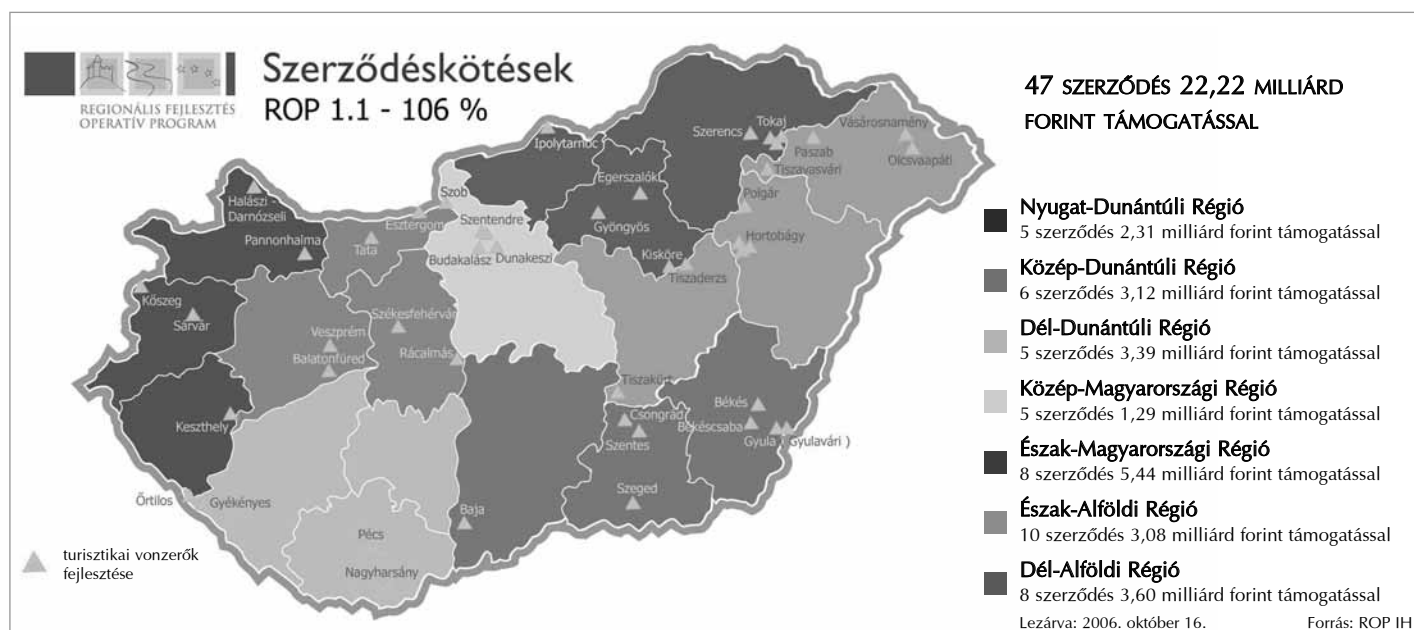
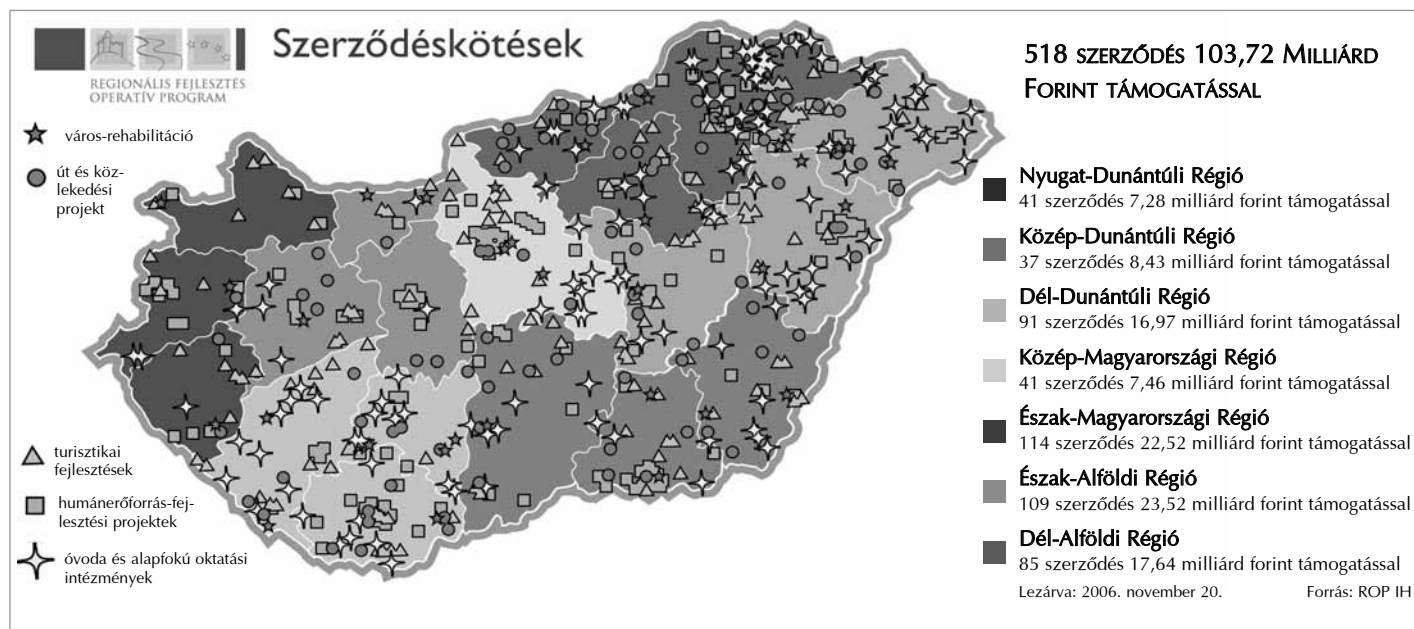
- száma: 13 db
- támogatásuk értéke: 10,1 milliárd Ft

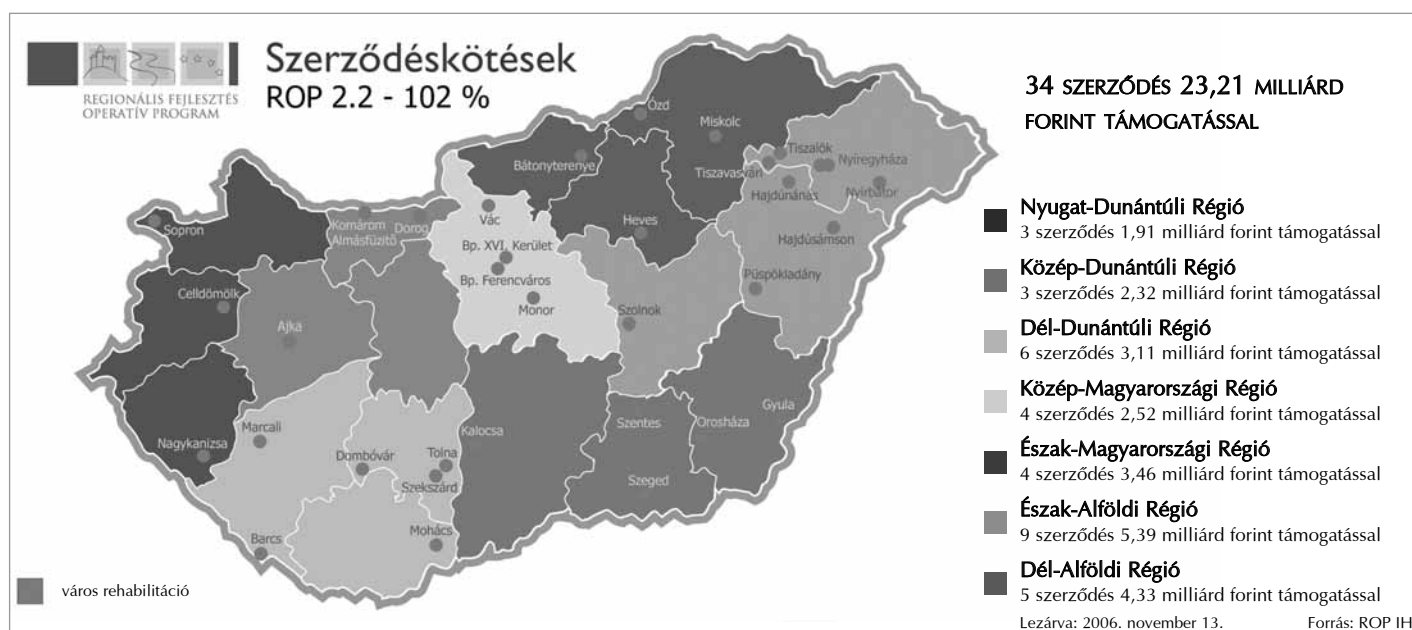
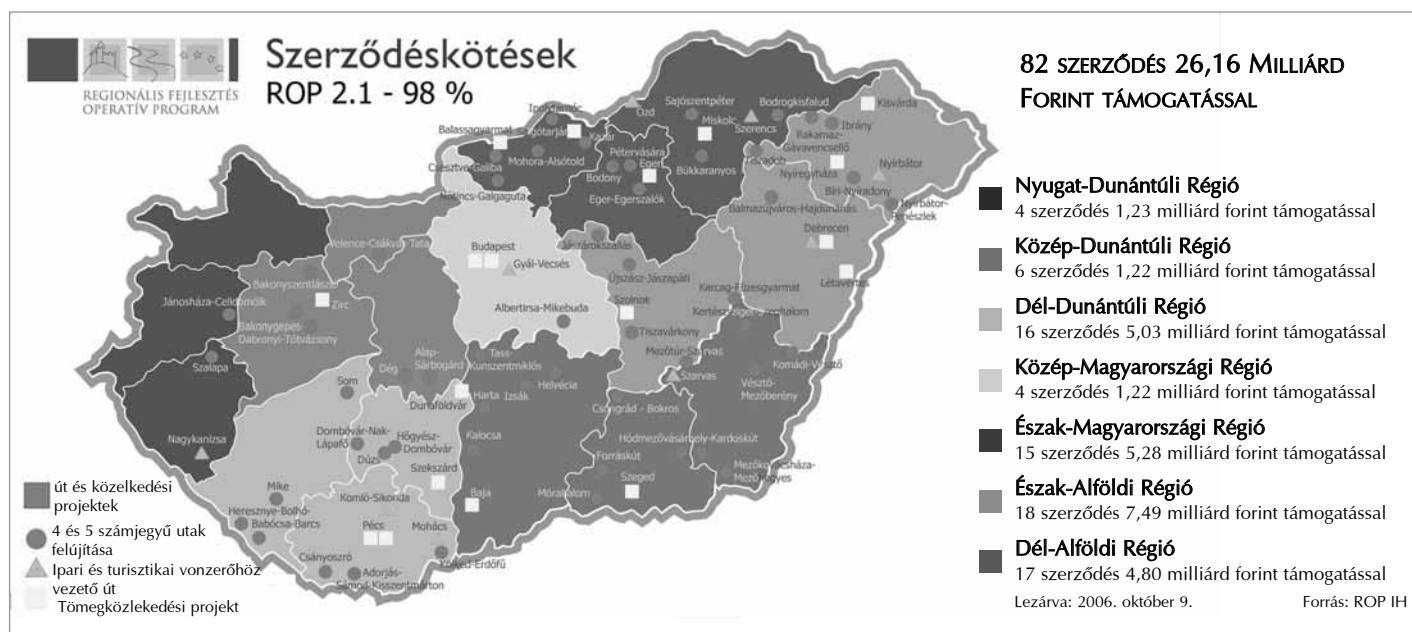
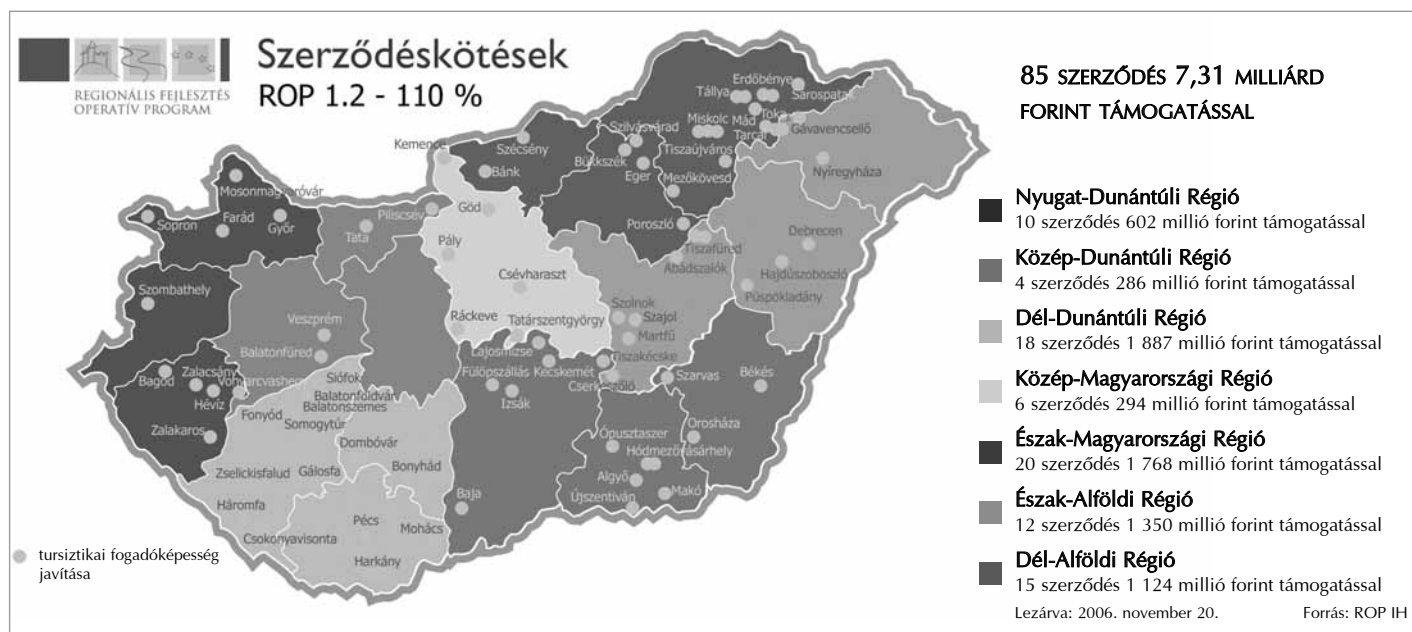

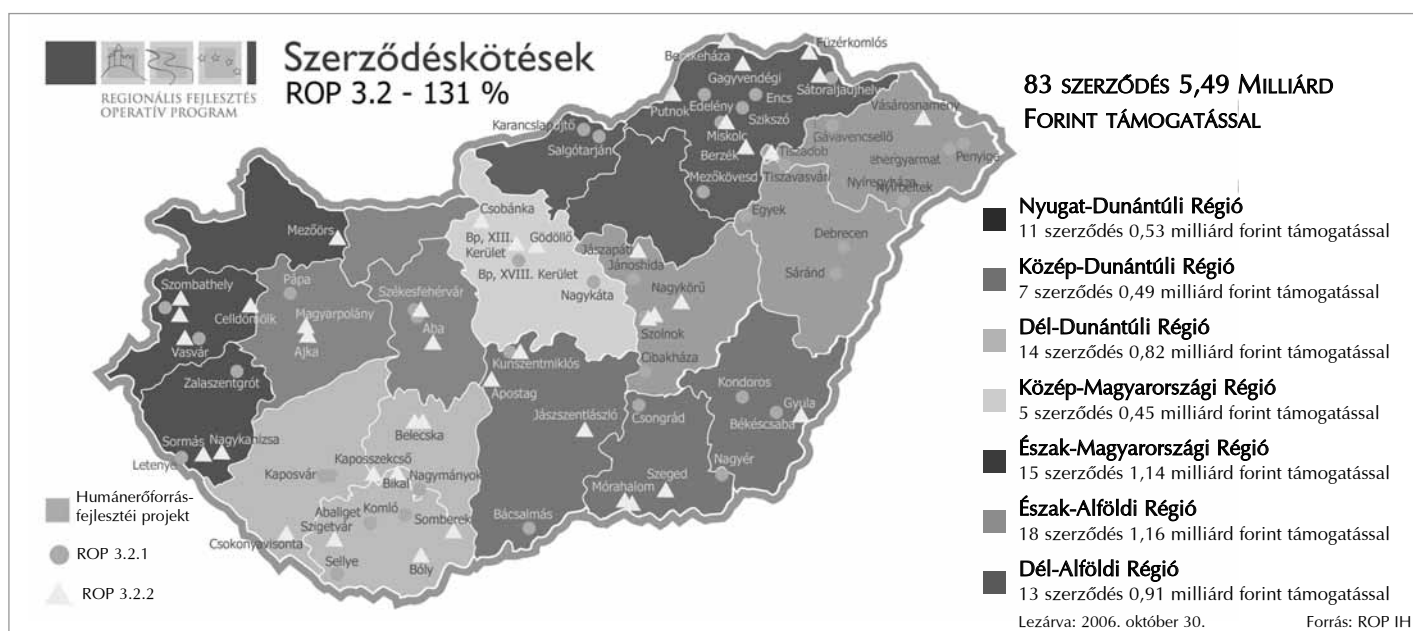
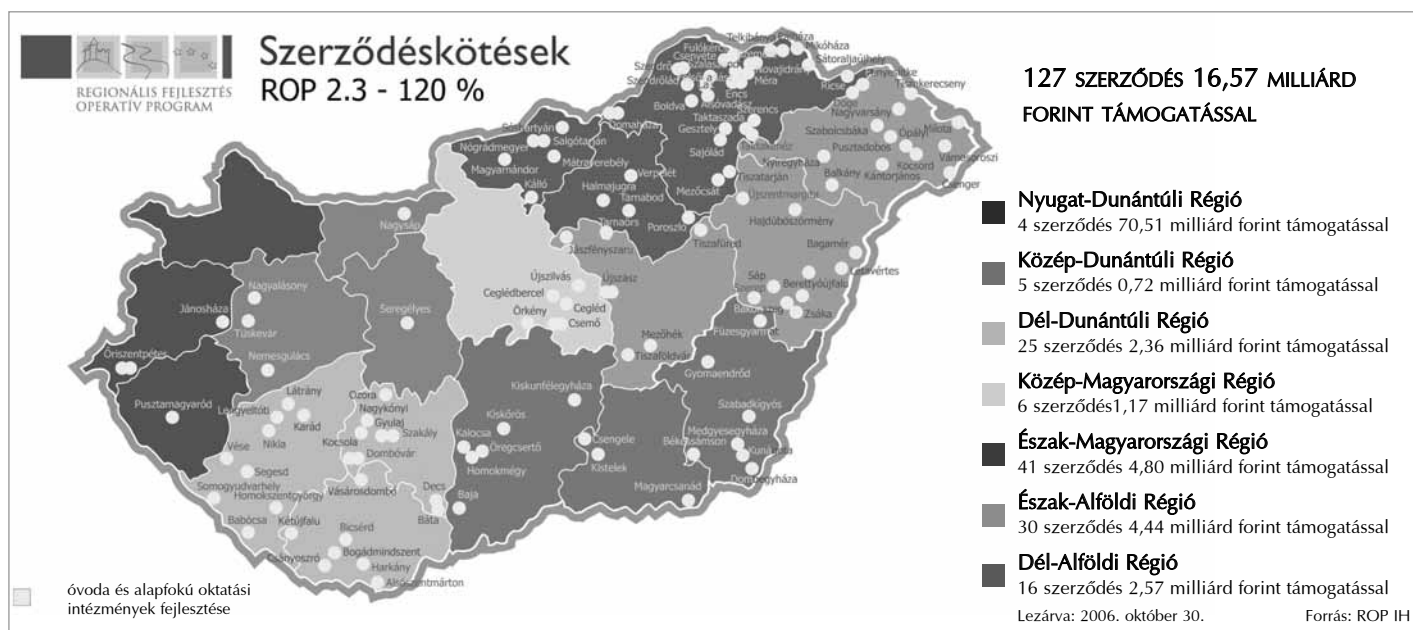
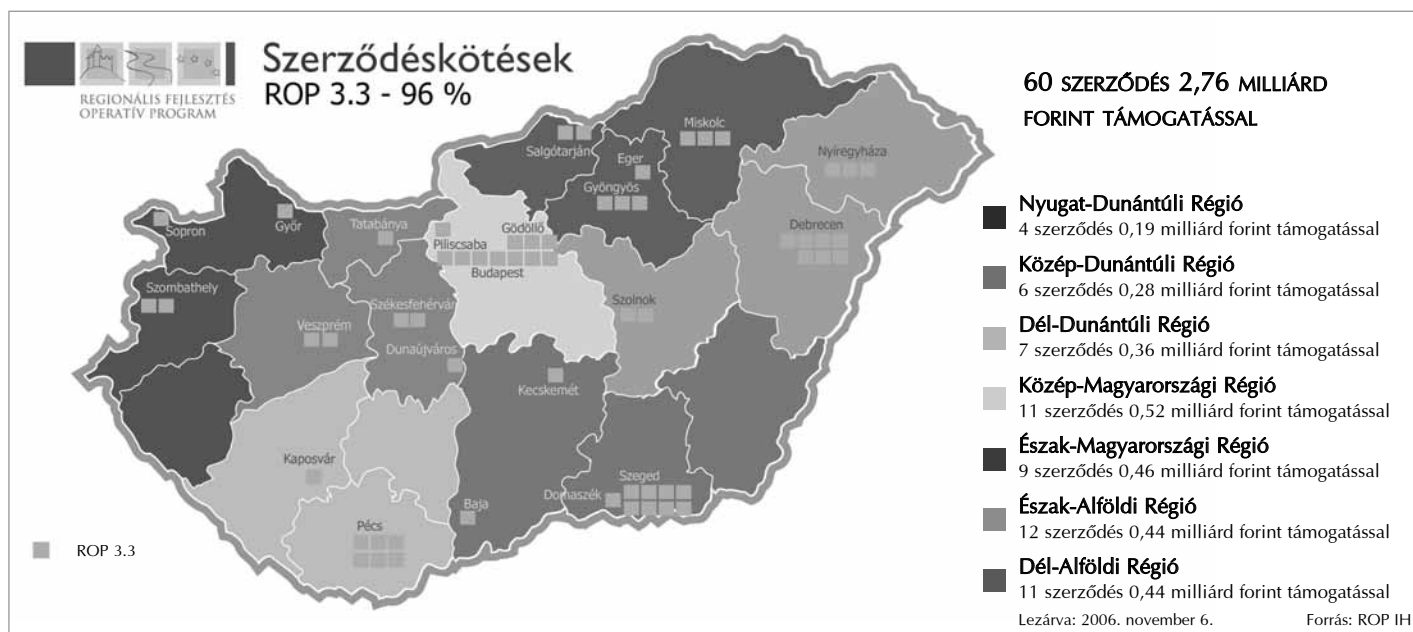
Eldőlt a ROP-források elosztása

Társadalmi vitára bocsátotta a kormány az Új Magyarország Fejlesztési Tervhez kapcsolódó operatív programokat (OP). A fejlesztéspolitikai dokumentumok ágazati (összesen nyolc OP) és regionális (hét OP) szinten fogalmazták meg azt, hogy a 2007 és 2013 között hazánkba érkező, csaknem hétezer milliárd forintnyi fejlesztési forrást milyen arányban és mire használjuk fel. A kormány szándéka szerint, a régiókkal folytatott korábbi egyeztetéseknek megfelelően a strukturális alapok közül a területi felzárkózást segítő pénzek feléről a regionális sajátosságok és célok figyelembevételével születnek meg a döntések. Ezért az elmúlt időszakban minden régió kidolgozta a saját Regionális Operatív Programját. Ezen programok megvalósítására összesen mintegy 1620 milliárd forintot költöhet el Magyarország hét régiója a 2007-tel kezdődő programozási időszakban.

A rendelkezésre álló keretösszeg régiók szerinti megoszlását az baloldali térkép mutatja.

Magyar Regionális Fejlesztési
és Urbanisztikai Közhasznú Társaság

Már 877 támogatott szakmai képzés a ROP 3.4.2. központi képzési programban

2006 novemberében már 157 képzőintézmény 877 képzéséből választhatnak a jelentkezők. A 2005-ben elindult Regionális Fejlesztés Operatív Program közel 2 milliárd forint keretösszegű központi képzési programja régióspecifikus szakmai továbbképzések és szakképzések támogatását teszi lehetővé vállalkozások, alkalmazottak és önfoglalkoztatók részére. A képzést sikeresen elvégzők költségeik jelentős részét támogatásként megkapják.

A "Régióspecifikus szakképzési és szakmai továbbképzési programok lebonyolítása" (ROP 3.4.2.) elnevezésű program Magyarország mind a hét régiójában az adott régió fejlesztési stratégiája alapján meghatározott kiemelt ágazatokra koncentrál. Célja, hogy a régiók szakemberhiánnyal küzdő, kulcsfontosságú ágazataiban és a hiányszakmákban legyen megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező munkaerő.

A 2006. november eleji adatok szerint a támogatható képzések listáján 157 intézmény 877 képzése szerepel. Közel 300 kurzus már elindult, melyekre 3 700 fő jelentkezett, akikből hétszázán 115 kis- és középvállalkozás alkalmazottjaként járnak a kurzusokra. 3000 fő az egyéb alkalmazotti és önfoglalkoztatói körből kerül ki. 2006 november elejéig 89 képzés zárult le.

A legtöbb képzés a Közép-Magyarországi Régióban indult, összesen 89.

A képzések folyamatosan zajlanak, jelenleg 2 462 fő vesz részt, legtöbben, 495 fő az Észak-Magyarországi Régióból. A legnépszerűbb képzések közé tartoznak az OKJ-s szakképesítést adó kereskedő vállalkozó, ABC eladó, valamint gépkezelői tanfolyamok. Eddig 12 000 fő jelezte részvételi szándékát a képzési programban.

A jelentkezések megkönnyítése érdekében a VÁTI Kht. ez év október elején egyszerűsítette ennek menetét. Egy új informatikai fejlesztés segítségével a partner képzőintézmények egy internetes felületen követhetik a képzéseikre történő jelentkezéseket és ők maguk végezhetik az adategyeztetéseket is. A jelentkezőknek így elegendő a képzőintézményt felkeresniük a képzési és a támogatási szerződés megkötésére.

A támogatás mértéke vállalkozásoknál a képzési díj 60%-a, alkalmazottak és önfoglalkoztatók számára legfeljebb 80%-a, értéke maximum 250 ezer forint/fő. Az átlagos képzési díj, az eddigi adatok alapján 139 000 Ft.

A képzési programban 2005 és 2007 között összesen 577 ezer fő juthat támogatáshoz, melyből várhatóan 374 ezer fő kis- és középvállalkozásból jön. A képzéseknek, amelyekbe előreláthatólag 2007 őszéig folyamatosan lehet bekapcsolódni, 2007. december 31-ig le kell zárulniuk.

A képzések és a képzőintézmények listája elérhető a www.vati.hu/rop34 honlapon. Jelentkezési információt a területi kereskedelmi és iparkamarák és a VÁTI Kht. nyújt.

ROP 3.4.2 PROGRAM HELYZETE (2006. NOVEMBER 2.)

	KÉPZÉSEN RÉSZTVEVŐK SZÁMA	KÉPZÉSEK SZÁMA
Észak-Magyarország	495	60
Nyugat-Dunántúl	467	45
Közép-Magyarország	422	78
Dél-Alföld	347	31
Észak-Alföld	311	26
Közép-Dunántúl	246	29
Dél-Dunántúl	165	20
Összesen	2 462	289

Magyarország célba ér

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívjuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Elindultak a partnerségépítő képzések Partnerségépítés ösztönzése a Közép-magyarországi régióban

A Budapestből és Pest megyéből álló Közép-magyarországi régió a Regionális Fejlesztés Operatív Program keretében uniós támogatást kapott regionális és kistérségi szintű együttműködések elősegítő tréningek, műhelymunkák lebonyolításához. Az egy éves projekt célja a kiegyensúlyozott területi fejlődés elősegítése, a megújulásra képes helyi társadalom megteremtése regionális és kistérségi szintű partneriségek kialakítása készségfejlesztő tréningekkel, műhelymunkákkal és hálózatépítéssel.

A projekt keretében hatvan kétnapos tréninget, valamint hetven műhelymunkát rendeznek a Közép-magyarországi régióban 2006 októbertől és 2007 novembere között, amelyeken összesen 1300 kistérségi és kerületi szereplő vehet részt.

A régió 15 kistérségében és Budapesten megrendezésre kerülő térítésmentes készségfejlesztő tréningek három téma köré szerveződnek:

- Partnerségi kommunikáció és konfliktuskezelés;
- Prezentációs készség fejlesztés, műhelymunka-vezetés;
- Mintajellegű együttműködési modellek kialakítása.

A *partnerségi kommunikáció és konfliktuskezelő tréningek* keretében elsajátított készségek a partnerségépítés megalapozásához szükségesek, jelentősen megkönnyítve a tematikus együttműködések kialakítását. A tréningek elősegítik a partnerségépítési folyamatok sikerét, a tárgyalások, az érdeklődések, a projektek menedzselése során fellépő kommunikációs problémák és konfliktusok kezelését az ehhez szükséges készségek fejlesztésén keresztül.

Az első napon a résztvevők a partnerség fogalmával, jelentőségével, valamint a partnerség térségi és projektszinten való értelmezésével ismerkednek meg. Foglalkoznak a projektszintű partnerség kérdéseivel is: kik a regionális partnerség legfontosabb szereplői, hogyan lehet a partnerség kialakítását ösztönözni, melyek a partnerválasztás legfontosabb kritériumai, melyek a partnerek feladatai. A résztvevőknek alkalmuk nyílik megismerni a partnerségépítés lépéseit, a partnerek azonosításától kezdve a partnerségi kapcsolatok fenntartásáig. A második napon a hallgatók olyan technikákat ismernek meg és gyakorolnak strukturált feladatok segítségével, amelyek használatával könnyedén tudnak tárgyalópartnerükkel bizalmi kapcsolatot kialakítani, és azt képesek lesznek hosszú távon fenntartani.

PARTNERSÉGI KOMMUNIKÁCIÓS ÉS KONFLIKTUSKEZELŐ TRÉNING A DABASI KISTÉRSÉGBEN

A *prezentációs készségfejlesztő, műhelymunka-vezető tréningekkel* olyan eszköz birtokába jutnak a résztvevők, amelynek segítségével magabiztosan, hatékonyan és könnyen tudják fejlesztési elképzeléseiket egyeztetni, partnerségi rendezvényeiket eredményesen megtartani, illetve képesek lesznek megszerzett tudásukat minden helyzetben kamatoztatni.

A tréningeket a hatásos prezentáció tartalmi és formai eszköztárának bemutatásával kezdődnek, a prezentáció során közvetítendő üzenet és a prezentáció felépítésének fontosságát kiemelve. Az előadás során részletesen foglalkoznak az érvelés szerepével és az érvek megfogalmazásának kritériumaival. A második nap célja a műhelymunka-vezetés és moderálás alapvető eszközeinek és technikáinak megismerése: a műhelymunka előkészítésétől kezdve – részletesen bemutatva a technikai (helyszínszervezés, eszközbiztosítás, meghívók kiküldése) és

A DUNAKESZI KISTÉRSÉGI TRÉNING

A TRÉNINGRE KÉSZÜLVE AZ ASZÓDI KISTÉRSÉGBEN

tartalmi feladatokat (forgatókönyvírás, story-line összeállítása) – a legfontosabb szerepek (műhelymunka-vezető, moderátor, résztvevő), a szerepekhez tartozó feladatok, valamint a szereplők közötti viszonyokig.

A mintajellegű együttműködési modellek kialakítását célzó és bemutatató képzések segítséget nyújtanak abban, hogyan lehet sikeresen projektpartnerséget létrehozni, illetve helyi, kistérségi partnerségi hálózatot működtetni.

A képzés első napján a partnerségépítés és a hatékony partnerségi kapcsolatok szervezése kerül bemutatásra, ahol a résztvevőknek alkalmuk nyílik megismerni az élenjáró együttműködési formákat és a partnerségépítés lépéseit, a partnerek azonosításától kezdve a partnerségi kapcsolatok fenntartásáig. A második nap során a partnerség kiépítésének egyik elengedhetetlen lépéséről, a kapcsolatépítésről lesz szó, amelyet strukturált feladatok elvégzésével sajátíthatnak el a résztvevők.

A tréningek mellett 2007 tavaszától tematikus műhelymunkákat is szervez a Pro Régió Ügynökség, annak érdekében, hogy a régiós fejlesztésekben érintett felek megtalálják közös érdekeiket, fejlesztési lehetőségeiket. A partnerségépítő műhelymunkák a gyakorlatorientált csoportmunkán, a sikeres hazai és nemzetközi példák ismertetésén és a partnerségen alapuló aktuális pályázati lehetőségek bemutatásán keresztül az önkormányzati, a vállalkozói, valamint a civil szféra partnerségi kapcsolatait alapozzák meg.

Hat kistérségben már megindultak a partnerségi kommunikáció és konfliktuskezelő, valamint prezentációs készségfejlesztő és műhelymunka vezető tréningek.

Az Aszódi, a Budaörsi, a Ceglédi, a Dabasi, a Dunakeszi és a Gödöllői kistérségekben a 15-15 fős, vegyes összetételű csoportok (települési és kisebbségi önkormányzatok, kistérségi társulások, egészségügyi, szociális, kulturális intézmények, civil szervezetek munkatársai, vállalkozók) mind a hat helyszínen nagyon hatékonyan értékelték az együtt eltöltött két-két napot. A projekt legfőbb célját elérte az említett kistérségekben. A résztvevők gyakorlatban is hasznosítható készségeket és új ismereteket sajátítottak el amellet, hogy kiépített partnerségi együttműködésüket a mindennapi munkájukban, a kistérség fejlesztésében is kamatoztatják.

A Pest megyében megtartandó képzések megvalósulását kistérségi kapcsolattartók segítik. Ők szervezik a tréningek helyszíneit, és náluk lehet jelentkezni is. A tréningekből, moderátorokból, a kistérségi kapcsolattartókból, valamint a Pro Régió Ügynökség ezzel a projekttel foglalkozó munkatársaiból álló Projekt Irányító Testület havi rendszerességgel ül össze a tapasztalatok megbeszélése céljából. Minden közreműködő munkatárs elhivatottam segíti a képzések szervezését és megvalósítását, a projekt célkitűzéseinek elérését.

A projekt során megszerzett ismeretek, tapasztalatok hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a helyi és kistérségi szereplők megtalálják a szükséges információkat, szakembereket, hogy fel tudják tenni a megfelelő kérdéseket mind maguknak, mind a térség más szereplőinek.

A képzések időpontjával, helyszínével, tartalmával kapcsolatos bővebb információk a www.kozpontiregio.hu/rop313 honlapon olvashatóak.

Magyarország célba ér

ROP 3.1.3: A helyi közigazgatás és civil szervezetek kapacitásépítése – Regionális és kistérségi szintű együttműködések ösztönzése

A projekt az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával valósul meg.

A támogatás közvetítésében közreműködik: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Fejlesztés Operatív Program és INTERREG Közösségi Kezdeményezés Irányító Hatósága

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Észak-Magyarországi Integrátor Alapítvánnyal karöltve indítottuk újtára azzal a céllal, hogy egy cikksorozat keretében bemutassuk a régiót, és annak fejlődési irányvonalait.

A ROP 2004-2006, és a 2007-13-as regionális tervezés Észak-Magyarországon

Előző cikkem e lap hasábjain az Észak-Magyarországi Régió helyzetét volt hivatott áttekinteni a 2004-2006-os tervezési időszak egyes operatív programjainak vonatkozásában azzal a kitételrel, hogy vizsgálatom tárgyát csak az ágazati operatív programok képezték. Ennek oka abban keresendő, hogy a Regionális Operatív Programok (ROP) tekintetében ki kell térni néhány olyan jellegadó sajátosságra, amely természetesen nem vetődik fel az ágazati programoknál. Ez a sajátosság a következő: az első Nemzeti Fejlesztési Terv (NFT) időszakában még nem juttatták kifejezésre a tervezés módszerében, az Operatív Programok szerkezetében a decentralizáció elvét, hanem egységes ROP készült minden egyes régióra kiterjedően – ahogy az ágazati programok is egységesek voltak. A II. NFT azonban már lehetőséget adott arra, hogy az egyes régiók elkészítsék saját Regionális Operatív Programjaikat, s ennek megfelelően a II. NFT megjelölte az egyes régiókhoz ROP célra elkülönített összegeket is. Ez az alapvető szemléletbeli különbség indokolta azt, hogy a Regionális Operatív Programmal részletesebben, egy teljes cikk keretei között foglalkozzak. Így tehát nem szorítkozom pusztán a 2004-2006-os tervezési időszak eredményeinek bemutatására, hanem ehhez képest megkísérlem bemutatni a 2007-13-as periódus új-donságait is, nem feledve, hogy a térségi tervezés akkor lehet igazán sikeres, ha a térségi jelentőségű entitásokkal minél teljesebb szinergia mutatkozik. Ennek jegyében foglalkozom Miskolc mint régióközpont fejlesztési stratégiájával is.

A 2004-2006-os TERVEZÉSI IDŐSZAK

Tekintsük át először a 2004-2006-os tervezési időszakot régióinkban! Ezen időintervallumban látható, hogy több, a Regionális Fejlesztési Tanács döntési hatáskörébe tartozó decentralizált hazai forrás is elősegítette a felzárkózást, szerkezetátalakítást, a kohéziós célok megvalósulását. Erre a területfejlesztésről szóló 1996. évi XXI. törvény 7.§ e pontja alapján született Kormányrendeletek nyújtottak lehetőséget – amelyek közül a 2005-ben módosított 90/2004. (IV.25.) számú Kormányrendelet szabályozta a Terület- és Régiófejlesztési Célelőirányzatot. 2005-ben négy hazai forrású pályázati felhívást tett közzé az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács, amelyek a terület- és szakmai fejlesztés, közszolgáltatás-fejlesztés, közutak burkolat-felújítása céljait szolgálták, kiegészülve egy cél és kiegészítő támogatási rendszerrel.

Területfejlesztési (A) jogcímcsoportra 2005-ben mintegy 36 milliárd forint összköltséggel és 15,6 milliárd forint támogatási igénnyel érkeztek be pályázatok, míg régiófejlesztési (B) jogcímcsoportra 210 millió forintos támogatási igény jelentkezett. Ezzel szemben „A” jogcímre összesen 3,5 milliárd forint támogatást ítélt meg, amely kb. 20%-os eredményességi arányt jelent. A „B” jogcímcsoportba tartozó turisztikai rendezvények támogatása jogcímre 207 millió forint támogatási igényhez képest 185 millió forintot – az igény 90%-át – ítélt meg, amely mintegy 13 millió forinttal több, mint a 2004-es összeg. Mindezek hatása pedig a következő hatásokhoz hozta a munkaerőpiacra nézve: a támogatások révén mintegy 386 új munkahely jött létre, s emellett a munkahely megtartásban is jó eredményeket mutathat fel a pályázati rendszer: 512 fő tovább foglalkoztatása vált biztosítottá. Ezek az eredmények egyben ráirányítják a figyelmet az egyik potenciális dinamizáló tényezőre, a turizmusra, amely terület a regionális tervezésben kiemelt szerepet tölt be – ezt látni fogjuk a ROP vagy Miskolc stratégiájának elemzésénél is, lévén a turizmus motorja lehet az integrált megközelítésű fejlesztési modellnek, és segíthet a profilalkotásban is. Ha azonban a turizmust, mint húzóágazatot akarjuk priorizálni, az mindenképpen igényel infrastrukturális fejlesztést, amelyre a decentralizált rendszerek közül az ún. TEUT biztosíthat forrásokat – a 2005-2006-os időszakban összesen legfeljebb 1,5 milliárd forintig.

Látjuk azt is, hogy a hazai forrású pályázati rendszer a humán infrastruktúra fejlesztésére mintegy 676 millió forintot biztosított, amely 25 iskola, óvoda, egészségügyi intézmény, művelődési ház fejlesztését tette lehetővé. E tényhez két észrevételt célszerű hozzáfűzni és bővebben tárgyalni, hiszen egy térség felemelésének kulcsa a kellően képzett, majd térségben megtartott humán erőforrás függvénye. Észak-Magyarországnak ez elemi érdeke.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI SAJÁTOSSÁGOK

Az egyik megállapítás szerint Magyarország elaprózódott önkormányzati térszerkezete és az így kialakult helyi közösségi, kedvezőtlen gazdasági, demográfiai viszonyok miatt rákényszerül arra, hogy fejlesztési forrásokat válságkezelési célra használjon, azaz a versenyképesség és a kohézió versengő kritériumai közül e téren az utóbbit favorizálja. Az Előcsatlá-

kozási Alapok által nyújtott összegekből ugyanis nem sikerült olyan szintű humán infrastruktúrát létrehozni, amelyre építve a Strukturális Alapok forrásai már elsősorban és dominánsan versenyképességi elveknek megfelelően lennének felhasználhatók. Így aztán sok helyen a „tűzoltás” szükségessége oda vezet, hogy a relatív leszakadási trend továbbra is – ha arányai-ban kisebb mértékben is, de – folytatódni fog. Ez nemzeti és nemzetközi pozíciókban egyaránt megjelenik ma is, és meg fog jelenni később is, hiszen nem váltottunk struktúrát és szemléletet az oktatásban. A másik észrevétel, hogy a bolognai rendszer átvétele a felsőoktatásban önmagában kevés, főleg egy olyan strukturális gondokkal terhelt országban, mint hazánk, ha nem párosul a gazdasági, gyakorlati szféra azonnali és hatékony bevonásával, partnerségével, a térség-specifikus szemlélettel, hatékony tőke- és tudásösztönzőkkel. A porosz oktatási rendszer jelen formájában a magyar kihívásokra nem képes a leghatékonyabb válaszokat megadni, ezért célszerű egy új szemléletet meghonosítani, amely természetesen feltételezi kohéziós lépés megtételét, tehát az alapinfrastruktúra hiányosságainak pótlását. A versenyképességi szemléletet az írt példa alkalmazása honosíthatja meg, amely elsősorban a nyelvi készségekre, a – pl. diaszpórán keresztül – világcégek menedzsmentjével való jó kapcsolat kialakítására épít. Erre alapozva kétszintű felsőoktatást alakított ki (Bachelor és Master fokozat), amely szintek közül megtérülési okok miatt a Bachelor fokozatot favorizálta. Mindehhez azonban alappillérként egy, a hazaitól gyökeresen különböző alapfokú oktatási rendszert hozott létre: ez jellegében a szervezőkészség, a kommunikációs és együttműködési készség kialakítását helyezi előtérbe a lexikális tudás átadása mellett. Ez lenne az a létfontosságú lépés, amit a magyar oktatás is igényelne, mert bár a porosz megoldás probléma-érzékeny, de nem elsősorban megoldás-orientált attitűd nevel, azaz: nem társadalom-szervező.

EGYSÉGES ROP

A 2004-2006-os tervezési időszak vonatkozásában a régiók tekintetében az NFT egységes, minden régióra kiterjedő Regionális Operatív Programját is vizsgálnunk kell, amelyen keresztül a Strukturális Alapokból juthatunk fejlesztési forrásokhoz.

A ROP programozási időszakon belül Észak-Magyarországon 97,3 milliárd forint támogatást igényeltek, amelyből mintegy 29 milliárdot ítéltek meg. Ezt az összeget a turizmusfejlesztés, a térségi infrastruktúra és környezetfejlesztés finanszírozására fordították a mellékelt táblázat szerinti arányokban (a táblázatot a Észak-Magyarországi Régió ROP 2007-13 tartalmazza). (1. táblázat)

Ez a táblázat is jelzi, hogy a három regionális prioritás (turizmus-, humán erőforrás-, infrastruktúra-fejlesztés) körébe tartozó intézkedések támogatottságának aránya igen nagy eltéréseket mutat. A turisztikai prioritást a támogatási keret 36,4%-a, a térségi infrastruktúra-fejlesztést 57,7%-a, a humán erőforrás-fejlesztést pedig mindössze 5,9%-a finanszírozza, miközben az egyes területeken megfigyelhető közel 400%-os túljelentkezéssel szemben a humán erőforrás intézkedések esetében ez az érték 1000%. Ez egyben kijelöli a régió fejlesztésének egyik sarokkövét a foglalkoztatás, humán erőforrás fejlesztése képében, ugyanakkor e téren is célszerű a fenntartható fejlődés érdekében az integrált megközelítési mód alkalmazása. Összességében azonban, ha a három prioritás tekintetében a benyújtott pályázatok számát vizsgáljuk, azt figyelhetjük meg, hogy a turizmus- és a humán erőforrás-fejlesztés terén összesen nem adtak be annyi pályázatot, mint – az egyébként valóban legtökeigényesebb – infrastruktúra-fejlesztési prioritás esetében.

A 2004-2006-os tervezési időszakban meg nem oldott – egyre sürgetőbbé váló – kérdések tehát egyben kijelölték a 2007-13-as ciklus főbb irányait is. Ennek fényében zajlott le a II. NFT

AZ INTÉZKEDÉSEK KÖZÖTTI TÁMOGATÁS MEGOSZLÁSA:

(1. TÁBLÁZAT)

Intézkedések	Beérkezett pályázatok		Nyertes pályázatok		Nyertes pályázatok támogatási igényének megoszlása (%)	Nyertes pályázatok támogatási igényének viszonyítása a beérkezett pályázatok támogatási igényéhez (%)
	Száma (db)	Támogatási igény (millió Ft)	Száma (db)	Támogatási igény (millió Ft)		
Turisztikai vonzerők	45	24 484	8	5 985	20,6	25
Turisztikai szálláshelyek, szolgáltatások	118	8 008	21	4 579	15,8	51,7
Közlekedés	48	13 404	17	6 195	21,3	46,2
Város-rehabilitáció	16	10 159	5	5 549	19	54,6
Alapfokú nevelés-oktatási infrastruktúra	235	30 006	41	5 053	17,4	16,8
Helyi foglalkoztatási kezdeményezések	86	9 049	15	1 174	4,1	13
Felsőoktatás gyakorlat-orientált fejlesztése	44	2 308	10	518	1,8	22,4
Összesen	592	97 299	117	29 053	100	-

társadalmi egyeztetési mechanizmusa, valamint az immár decentralizált ROP-ok tervezése is.

A 2007-13-AS CIKLUS VITÁJA ÉS A MEGFOGALMAZOTT CÉLOK

A II. NFT társadalmi vitája során az Észak-Magyarországi Regionális Területfejlesztési Tanáccsal való egyeztetésre 2006. augusztus 18-án került sor. Ennek során kiemelték, hogy a 2007-13-as ciklusban az Akciótervek alapján való ún. gördülő tervezés lesz irányadó, azaz két évente a Regionális Fejlesztési Tanács Akciótervet kell, hogy készítsen a programozási intervallum programjairól, intézkedéseiről. Ezen Akciótervek egyben a tartalmi irányítás eszközei is lesznek, hiszen tartalmazzák a támogatási konstrukciókat legalább két évre előre, valamint az Operatív Program és a prioritások megvalósításának bemutatását és legfőképp ütemezését a teljes programozási időszakra. Ugyanakkor a Tanács képviselői részt fognak venni ágazati programok, szektorális OP-k tervezésében is. Ennek egyfajta szinergia-hatás elérése a célja, másfelől pedig az is indoka, hogy a II. NFT előnyben részesíti az egymáshoz kapcsolódó fejlesztéseket, projekteket, amelyek létrejöttére így talán nagyobb esély kínálkozik. A legfontosabb indoka azonban mégis az lenne a régió szektorális érdekérvényesítési lehetőségének, hogy a ROP önmagában 258 milliárd forintos támogatási kerettel rendelkezik, amely mindössze kb. 4%-a a 2007-13-as teljes indikatív keretnek. Ez azt jelenti, hogy ha az elmaradott régiók nem kapnak erős érdekképviselési jogokat, akkor az ágazati szintű döntésektől függően akár az is előfordulhat, hogy a kohéziós cél egyáltalán nem valósul meg. Ezt elkerülendő, az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács elnökének javaslatára határozatban (35/2006. /VIII.18./ sz. ÉMRFT határozat) rögzítették egy, a régiók érdekei felett őrködő indikátor bevezetését a II. NFT-be.

A vita során kiemelten foglalkoztak a tudásközpontok jelentőségével, megállapítva, hogy a régió fontos térségszervező potenciálja éppen ebben a funkcióban rejlik, hiszen ez a fejlesztési terület egyrészt a Miskolci Egyetem és sokirányú kapcsolati tőkéje által kellően megalapozott, másrészt pedig tudatában kell lenni annak is, hogy a materiális, kulturális és kapcsolati tőke jelentős mértékben konvertálható rövid időn belül.

Ez pedig jól illeszkedik Miskolc Megyei Jogú Város Fejlesztési Stratégiájához, amely városnak a régióban térségszervező ereje és szerepe van, azonban nem tagadható, hogy még jelenleg is a szerkezetváltásból fakadó problémákkal küzd. Ebben például a turizmusfejlesztés segíthet, hiszen Észak-Magyarország kulturális és természeti értékei vitathatatlanok, ezen belül Miskolc is kétségtelen turisztikai potenciállal bír. Előny, hogy a régió ROP-ja érvényesíti a turizmus szempontjait, amely által kialakítható egy vonzó régiókép a hozzáillesztett marketing-eszközökkel, azonban minthogy e területet a ROP-on kívül a Gazdaságfejlesztési OP, az agrárstratégia illetve az Európai Területi Együttműködés is nevesíti, megoldandó feladatként jelenik meg a tervezés és végrehajtás feladatainak összehangolása is.

A turizmuson kívül azonban a szerkezetváltást elősegítheti az a folyamat is, amelyet a II. NFT társadalmi vitájának MTA-n megrendezett ülésén akként fejeztek ki, hogy a már jelentős infrastruktúrával bíró ipari parkok továbbfejlesztethetők tudományos és technológia parkokká, amely integrálhatná a K+F tevékenységet. Ezen felül Tétényi Pál akadémikus megfogalmazása szerint a magyar tudománynak mindig volt húzóágazata,

azonban jelenleg nem jelölhető meg ilyen terület. Ezt azzal egészítem ki, hogy mindennek regionális szinten is így kell lennie, amely azonban csak részben valósul meg.

Célszerű a projektekhez szükséges önrész tekintetében is differenciálni, amely szerint az önrész a teljes projekt-költségvetés 15-50%-a között mozoghat aszerint, hogy a pályázó önkormányzat vagy gazdasági szerv. Ehhez hozzátartozik azonban, hogy a mikro-vállalkozásokat és a kkv-szektorot ilyen téren is indokolt lenne előnyösen pozícionálni, különösen az elmaradott régiók tekintetében.

A társadalmi egyeztetés során kikristályosodott II. NFT így átfogó célját a foglalkoztatás bővítésében, valamint a tartós növekedés feltételeinek megteremtésében jelölte meg, kiegészítve például a fenntarthatóság és a kohézió elvével. Ez utóbbi cél elérése érdekében különösen kívánatos lenne az ágazati programokban az elmaradott régiók erős érdekérvényesítése és a gazdasági potenciál javítása, például a kkv-szektor fejlesztése által.

A II. NFT deklarált településpolitikai célkitűzése az együttműködő, kiegyensúlyozott városhálózat megteremtése, a regionális központok kijelölése, és a fejlesztési pólusok támogatása, tehát a térségi jelentőségű településeknek nagy jelentőséget tulajdonít. Ez indokoltá teszi, hogy Miskolc stratégiai programját és a ROP-ot együtt vizsgáljam, ezen belül is különös tekintettel annak térszervező funkciójára, együttműködéseire, K+F tevékenységeire.

A 2007-13-as fejlesztési ciklusban az ilyen célra felhasználható források a következő módon oszlanak meg: a Strukturális Alapok forrásai a II. NFT teljes költségvetésének mintegy 2/3-át teszik ki, míg ezen források 75-80%-a ERFA, azaz fizikai, 20-25% pedig ESZA, azaz humán beruházás. Az ERFA források pedig 50%-ban ágazati, 50%-ban regionális felhasználásúak. Itt érdemes ismét megjegyezni, hogy a ROP költségvetése a 7 régióra vetítve összesen 16-17% végleges döntéstől függően, ezen belül pedig Észak-Magyarország mintegy 22%-os részarányal bír, amely mintegy 250 milliárd forintos keretet jelent. Észak-Magyarország ROP-jának 2006. október 16-ai dátummal közzétett legfrissebb hozzáférhető egyeztetési változata a Programot 5 prioritásra tagolja a következő táblázatban szemléltetett forrásmegosztásban (forrás: Észak-Magyarország Regionális Operatív Programja, 2007-13).

Prioritás	Indikatív
	arany
	(%)
1. A versenyképes helyi gazdaság megteremtése	5,43
2. A turisztikai potenciál erősítése	23,26
3. Település-rehabilitáció	36,04
4. Humán közösségi infrastruktúra fejlesztése	25,19
5. Térségi közlekedés fejlesztése	10,08
Összesen:	100,00

A részletes elemzés előtt két fontos előzetes megjegyzést kell hangsúlyoznom. Véleményem szerint a két legkisebb arányban részesedő prioritás messze súlya és hatása alatt van tervezve elsősorban a harmadik prioritás javára, amelynek nem látom

olyan mérvű szektorális dinamizáló hatását, hogy ilyen mérvű eltérés indokolt legyen. Ez azt jelenti, hogy e területeken a szektorális OP-kra lesz utalva a régió, amely viszont nem feltétlenül a kohézió irányába fog hatni, és nem feltétlenül olyan arányban, ahogy az a régióban kívánatos lenne, így ennek eredményeképp lehet, hogy épp a szerkezetváltást közvetlenül, s talán legrövidebb távon szolgáló intézkedések megtételének lehetősége kerül ki a régió kezéből, s válik legalábbis kétséssé. Más kérdés persze az, hogy a régió kerete mindössze az indikatív keret mintegy 4%-a. Ezzel bizonyára számoltak a tervezők is, ezért döntöttek a szerkezet arányainak ilyen kialakítása mellett. Ennek ellenére reális veszélyről van szó abban az esetben, ha az elmaradott régiók a társadalmi vitán elhangzott ígéretek ellenére mégsem tudnák hathatósan kiharcolni érdekeiket.

Mindezek ismeretében, ezek specifikumokat hangsúlyozó komplementereként vizsgálható és vizsgálandó tehát az Észak-Magyarországi Régió 2007-13-as ciklusra megalkotott Regionális Operatív Programja, valamint Miskolc Megyei Jogú Város városfejlesztési stratégiája.

VÁLTOZÁSOK A 2007-13-AS CIKLUSBAN

A ROP megreformálja a végrehajtás szervezetrendszerét a 2004-2006-os tervezési időszakhoz képest, ugyanis míg akkor három döntésre jogosult szerv (IH, VÁTI, Regionális Fejlesztési Ügynökség) eljárása lassította a döntéshozatali eljárást, így egyben a projektek megvalósulását is, addig jelen dokumentum ezt a tevékenységet egy szervezet kompetenciájába utalná, ami potenciálisan a Regionális Fejlesztési Ügynökség.

Az Operatív Program településpolitikáját a gazdasági és foglalkoztatási szempontrendszer hatja át, különös figyelemmel a térség-szervező mechanizmusokra, amely tekintetben Miskolc különös jelentőségre tesz szert – amennyiben a közigazgatási régiók felállításra kerülnek, potenciális régióközpontként. Ezen túl az Operatív Program a „Versenyképességi pólus” programmal összhangban érvényesül, melynek célja, hogy gazdasági klasztereket építsen az egyetemi tudásbázisra, új termelő, K+F tevékenységeket végző vállalatokat telepítsen le.

A programot a Gazdaságfejlesztési OP finanszírozza, így a ROP és a Gazdaságfejlesztési OP szinergiáját kell elősegíteni adott esetben kapcsolódó projektekkel, hogy ne szigetszerű, elaprózott fejlesztések jöjjenek létre. Az egymáshoz kapcsolódó programokat ettől függetlenül is kimondottan preferálja Észak-Magyarország fejlesztési stratégiája, különösen a település-rehabilitáció és a térségi infrastruktúra tekintetében. Ezek tekintetében az első területről elmondható, hogy kiemelkedő hatása az adott településre, illetve a környező kvázi agglomerációra van, ám kistérségi központ esetén a pozitív hatás még erőteljesebb. A második terület, a térségi infrastruktúra kifejezetten a kohéziót erősíti, amennyiben a települések gazdasági potenciálját úgy tudják kihasználni, hogy rövid időn belül megerősítik, kiegyenlítik a regionális település-struktúrát. Ezen a (funkcionális) középvárosok megerősödését értem, mind a gazdaság, mind a humán erőforrás, a megtartóképeség terén. Olyan fenntartható fejlesztésekre van szükség, amelyek hosszú távon megélhetést biztosítanak, legyen szó akár munkaerő-megtartásról, akár új munkahelyek létesítéséről. A hálózatos, kapcsolódó tervezés ráadásul véleményem szerint nagyobb perspektívát is nyújt hosszú távon, mint a szigetszerű aspektus, hiszen nagyobb mozgásteret biztosít, összehangolja az erőforrásokat, talán szélesebb lehetőséget hagy a térségi fluktuációnak is.

Ha a támogatandó tevékenységek két modelljét vizsgáljuk a ROP-ban, megfigyelhető, hogy az ERFA típusú fizikai beruházások esetében egyfajta statikus térségi szempont érvényesül, mivel ez a terület a térségi potenciál hatékony és átfogó javításában éri el célját egy hálózati szemléletben. Ennek a hálózati szemléletnek köszönhető, hogy az ESZA ebbe a struktúrába integrálhatja saját dinamikus aspektusát, amennyiben a humán fejlesztések terén pl. az önkormányzatok és az intézmények kapacitásfejlesztése csereprogramok és képzések által válik lehetségessé. Így az ESZA a településfejlesztés terén is érvényesül 10%-os projekt-költség erejéig, de egyben ennek kistérségi dinamizáló hatása is van, amennyiben a fejlesztések a kistérségi központban valósulnak meg. Ugyanez mondható el azonban a vidékfejlesztési programot kiegészítő falusi települések infrastrukturális fejlesztéséről is: e téren is jellemző a közösségépítés, az önkéntes képzési programok támogatása. Előnyként itt is megjelenik a kistérségi szintű összehangoltság, az adott esetben ERFA projektekhez kapcsolódó helyi foglalkozási kezdeményezések csoportja, kiegészítve bizonyos szolgáltatások térnyerésének támogatásával. Mindezen beruházások pedig azért elengedhetetlenül fontosak, mert minden térségnek kapcsolódnia kell a gazdasági és szolgáltató központokhoz, amely szerepeket természetesen a nagy- és középvárosokhoz lehet delegálni. Ez szolgálja alapvetően a régiós kohéziót és az integrált, fenntartható fejlesztések megvalósulását és nem utolsósorban a régió előnyösebb pozícionálását – mert miként létezik ún. City Identity, úgy létezik Regional Identity is, s e téren (is) lesújtó a helyzet.

A cikkben már többször is említett gazdasági, szolgáltató központok, a térségi pozícionálás elősegítése persze nem csak területi, hanem helyi szinten is felvetődik: ez a helyzet Miskolc esetében is, amely fejlesztési, versenyképességi pólus, így pozícionálása kiható mind agglomerációjára, mind a megyére – lévén megyei jogú város – s mivel a régióközponti cím várományosa is, ezért ennek az egész régió tekintetében is rendkívüli jelentősége van.

MISKOLC VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Miskolc 2007-13-as városfejlesztési stratégiája – helyesen – szakít a hagyományos városfejlesztési stratégiák alapelveivel, amely a városfejlesztést a városhatáron belüli műszaki létesítmények mennyiségi fejlődéséhez kapcsolná, valamint azzal a veszélyes lehetőséggel, hogy a gazdaság átalakítását túlnyomórészt külső forrásokból fedezzék. Ez hosszú távon biztonságot adhat, nagyobb önálló tervezési szabadságot, kevésbé kiszolgáltatott helyzetet teremthet, a jelenben viszont jelentős plusz erőforrásokat kíván, minthogy a miskolci modell a belső gazdasági és humán erőforrásokra, a térségi és interregionális kapcsolatrendszerre épít, amelyek vonatkozásában azonban a szerkezetátalakításból fakadó nehézségekkel küzd.

Ezekről részletesen írtam „Észak-Magyarország jelene” című cikkemben, szintén az Unió Értesítő hasábjain. A célok elérése érdekében kialakítandó szemlélet nem lehet a fejlett államokban vagy az USA-ban egyébként lehetséges kielevezett versenyszemlélet, hiszen ez háttérbe szorítja a kohéziós célt, amely nem állna összhangban Magyarország regionális politikájával, de legfőképp nem Észak-Magyarország érdekeivel. Ezen okból alakították ki a fenti koncepció jegyében a COOPETITION – szemléletet, hiszen amire a régió és ezen belül Miskolc építhet, az a három tőketípus, a kulturális, társadalmi és materiális tőke konvertálhatósága. Ezek első eleme bőségesen rendelkezésre áll, ERFA és ESZA eszközök is

elősegítik érvényesülését. A társadalmi tőke tekintetében a regionális pozíció reprodukciója nem figyelhető meg, hiszen itt regionális tudásközpont működik rendkívüli K+F és kapcsolati potenciállal. A demográfiai és migrációs trend azonban mégis kedvezőtlen, azzal a különbséggel, hogy termelődik utánpótlás, amely a jövőre nézve megtartható, de a trend megállítására rövid távon is hatékony tervet kell kidolgozni. Materiális tőke tekintetében nem gazdag a régió: ezt épp a szerkezetváltás idézte elő. Azonban a materiális tőke az első két típusból konvertálható, és szektoriális pozíciókká transzformálható, mely azzal a feltétellel fenntartható, hogy a kedvezőtlen trend a társadalmi tőke amortizálódásában megfordul. Erre már alapozható lenne egy olyan Miskolc „City Identity”-je, amelyben a belső identitás a tényleges megtartóerőben, a külső identitás pedig vonzó és egyedi városképben realizálódik, mely sokféle prioritást egyesít. Kerülni kell az egyoldalú pozicionálást pl. a kapcsolati háló lehetőségeinek kihasználása miatt! Ezt a szemléletet hivatott kiteljesíteni az integrált fejlesztés forгатókönyve, amely a fenti szempontokat prioritálja, szemben az ágazat-specifikus modellel.

A városfejlesztési stratégia meghatározó eleme a városidentitás vonatkozásában a tudomány és a kultúra lett, emellett a versenyképességi pólus meghatározóan műszaki-technikai megközelítésű. Ezt „A megújuló tudás városa”, a „Miskolc, a kultúra és az élmények városa” valamint a „Megújuló gazdasági vonzerő” Operatív Program juttatja kifejezésre.

A „Megújuló tudás városa” Operatív Program egyik alprogramja keretében foglalkozik a Miskolci Egyetemmel mint regionális hatású tudásközponttal, amely a fentebb említett tőkekonvertálás fontos eleme lehet a jövőben is. Mindezt összekapcsolja a klasztergondolattal és a szakképzési együttműködési bázisok kialakításának aspektusával, amely a területi szerepkört nyomatékosítja, és a kohézió irányába hat a társadalmi tőke őrzésének szándéka által. A „Képzési szféra társadalmi, gazdasági kapcsolat-erősítő, kooperációs programja” és az „Oktatási-képző intézmények infrastrukturális és oktatástechnikai fejlesztésének programja” című alprogramok komplementer-hatása összességében előrelépés a pusztán infrastrukturális „tűzoltás” felől a regionális kötődés és igényeknek való megfelelés kérdéseinek megoldása irányába, amennyiben eleme a gyakorlatorientáltság. Ezt azonban még mindig inkább intézményi, és nem módszertani megközelítés. A kettő komplementere lenne az igazán hatékony, ez viszont a cikk során már említett oktatási metodikának környezet-adekvát alkalmazásával valósulhatna meg. Az előrelépés dicséretes, de nagy teherterhel, hogy mindezt egy elavult vagy nem kellően átgondolt módon átalakított metodikai keretben akarja megvalósítani. A porosz rendszer reformra szorul.

A „Miskolc, a kultúra és az élmények városa” Operatív Program alapvető célja, igazodva a Magyar Kulturális Stratégiához, egyfajta kulturális vidékfejlesztés megvalósítása, amelynek során a kultúra gazdaságélénkítő eszközként jelentkezik. E téren nagy jelentősége van a kulturális tőkének, amely a régióban és Miskolcon egyaránt rendkívül jelentős. A hozzá kapcsolódó kulturális szolgáltatások nemzetközi viszonylatban is egyre ismertebbek és elismertebbek, a színvonal emelésére ezzel egyenes arányban egyre nagyobb lehetőségek nyílnak. Ráadásul a kulturális fejlesztés a ROP egyik kiemelt területe, mely szorosan kapcsolódik a város-rehabilitációs tevékenységhez. Ezek együtt összesen a ROP-források majdnem 50%-át teszik ki. A program előnye, hogy a természeti és épített környezet adottságainak kihasználásán túl két alprogram keretében is a humán erőforrás és a hálózati együttműködés kérdéseivel. A Tehetség-

mozgalom célcsoportja komplex: nemcsak Miskolc, de térsége lakossága, fiataljai, ezen kívül civil, tudományos és művészeti szervezetek, valamint bizonyos menedzselő vállalkozások, mint megvalósítók is érintettek. Különös értéke abban rejlik, hogy új térségi értékteremtés a célja, a célterülete pedig komplex, hiszen átfogja a művészetek, tudományok, műszaki fejlesztés, innováció teljes köre, s feladata nem korlátozódik a reprezentációra, hanem a menedzselésben is segítséget nyújt. Ez ismét túlmutat Miskolc határain és térségszervező erővel bír: előnye az ágazatközi jellege. A kulturális klaszter gondolata ezt annyiban egészíti ki, hogy erőteljes intézményközi együttműködést szorgalmaz, amelybe szervesen bekapcsolja a támogató vállalkozásokat és olyan szolgáltatásokat szervez, melynek az értékfeltáráson túli legfőbb szerepe a turisták Miskolcra vonzásában rejlik.

Már a fenti két Operatív Program esetében is megfigyelhető, hogy mindkettőnek jelentős közös gazdasági eredője van, s a gazdaság szereplőit jelentős mértékben dinamizálja, a megújulás irányába hatva, elősegítve ezzel részben a térségi szerkezetváltást is. Ahhoz, hogy ez a törekvés kiteljesedjen, létrejött a „Megújuló gazdasági vonzerő” Operatív Programja is. Ezért a fenti cél elérése érdekében dinamizálja az önkormányzati, non-profit, profitorientált szektor tevékenységét. A város célja az innovációs tanácsadás, a régió, városon belüli integráció, kooperáció (pl. beszállítói kapcsolatok) támogatása, amely a terv megfogalmazása szerint nem irányulhat izolációra. Itt ismét megjelenik Miskolc regionális, interregionális szerepe. Fontos a kockázati tőke támogatása, valamint a külkapcsolatok fejlesztésének elősegítése is. Alapvetően a dinamizáló tényezők kibontakoztatása végett az önértékítő segítése.

Továbbra is fontos a külgazdasági kapcsolatok ápolása, fejlesztése, de mint azt már jeleztem, a fejlesztésnek nem a kizárólagosan külhoni tőkére épülő modelljét alkalmazza a város, ezért felértékelődik a térségi kooperáció és a két irányzat egyensúlya, kölcsönhatása lesz a fejlődés motorja a biztonság jegyében. Hangsúlyozni kell azt is, hogy a nagyvállalatok, multinacionális cégek komoly dinamizáló szereplők, de regionális kötődésük kisebb a közép- és kisvállalatoknál. Ezért ezt a szektort is kiemelten kell támogatni. A piacok tekintetében bár komoly lehetőség van az egységes piac nyújtotta lehetőségekben, pl. a tradicionális lengyel, szlovák, román kapcsolat miatt is, de az ukrán preferencia is fenntartandó a jövőben is.

Mindezek jegyében az Operatív Program alprogramjai támogatják a kkv-fejlesztést klaszterképzés valamint az induló innovatív kkv-kat támogató start-up központ létrehozása által. Kiemelkedő jelentőségű a logisztikai centrum létrehozásának célkitűzése, mely szintén regionális jelentőségre tehet szert. Ennek célcsoportja a helyi és betelepülni kívánó kereskedelmi és termelő vállalkozások összessége. Ez az agglomeráció számára rendkívüli előnyökkel járna.

Összegzésképp kiemelendő, hogy mint az a cikk egészéből kitűnik, a 2004-2006-os és a 2007-13-as tervezési időszak metodikájában jelentős eltérés utóbbinak az integrált, a hálózatiságot és a regionális gondolatot jobban kifejezésre juttató szemléletmódja, melyből egyenesen következik az a tény, hogy a regionális tervezés nem vezethető le közvetlenül és elsődlegesen a ROP-ból, hanem kizárólag az ágazati szempontokkal, az NFT egészével és a térségszervező entitások tervezési dokumentumaival együtt vizsgálható.

Dr. Bereznay Gábor

Miskolci Egyetem

Közigazgatási Jogi Tanszék

PhD hallgató

Az Európai Unió kulturális pályázatainak 2007-re Rövid összefoglaló

Az Európai Bizottság 2006. október 25-én és november 7-én jelentette meg az új Kultúra keretprogram (2007-2013) 2007-re szóló felhívási pályázati felhívásait. A felhívásokat akkor véglegesítik, ha az európai jogalkotás elfogadja a program jogalapját adó határozatot és a program teljes időszakára, valamint a 2007-re szóló költségvetést. A kiírók a pályázók tájékoztatása érdekében tették közzé a pályázatokról szóló tájékoztatókat már ebben az ideiglenes szakaszban.

KI PÁLYÁZHAT?

Azok a jogi személyiségű kulturális szervezetek és kisvállalkozások pályázhatnak (európai jelentőségű kulturális szervezetek működési támogatására csak non-profit szervezetek), amelyek székhelye a keretprogramban részt vevő országok egyikében van. A programban az EU tagállamai, az EFTA országai, valamint Románia és Bulgária vesz részt, illetve tárgyalások folynak Horvátországgal, Macedóniával, Törökországgal és a Nyugat-Balkán országaival.

A projekt-pályázatoknak nullszaldósaknak kell lenniük (a működési támogatások esetében ez a feltétel nem érvényes).

MILYEN TERÜLETRŐL ADHATÓ BE PÁLYÁZAT?

Az audiovizuális terület kivételével bármelyik kulturális területről – és a korábbi évektől eltérően nem kötelező egyetlen területre ragaszkodni, a pályázat egyszerre több művészeti és kulturális területet is felölelhet.

MILYEN TÍPUSÚ PROJEKTEKRE KÉRHETŐ TÁMOGATÁS?

A Kultúra keretprogramban 2007-re jelenleg öt pályázati felhívást tettek közzé:

- rövid távú együttműködések (0-24 hónap);
- hosszú távú együttműködések (3-5 év);
- irodalmi fordításokra (4-10 mű lefordítása);
- európai jelentőségű kulturális szervezetek működési támogatására (2007-re);
- az EU kulturális örökség díjának kezelésére.

Valamennyi pályázathoz külön felhívás, űrlap és részletes ismertető, valamint kitöltési útmutató készült.

MEKKORA ÖSSZEG KÉRHETŐ PÁLYÁZATONKÉNT?

- rövid távú együttműködések 50 ezer és 200 ezer euró közötti összeg kérhető;
- hosszú távú együttműködések évi 200 ezer és 500 ezer euró közötti összeg kérhető;
- irodalmi fordításokra legfeljebb 60 ezer euró kérhető, a fordítás költségeire;
- európai jelentőségű kulturális szervezetek működési támogatására a szervezet költségvetésétől függően legfeljebb 600 ezer euró kérhető;
- az EU kulturális örökség díjának kezelésére évi 200 ezer euró kérhető.

MEKKORA ÖNRÉSZ SZÜKSÉGES A PÁLYÁZÁSHOZ?

- a rövid és hosszú távú együttműködések esetén egyaránt legfeljebb 50%-os lehet az EU-támogatás – tehát legalább 50%-ot a fő- és társszervezőknek kell közösen előteremteniük. Egy-egy szervezet legalább az adott projekt költségvetésének 5%-át saját forrásból kell finanszírozni. Természetbeni hozzájárulások nem számolhatók el;
- irodalmi fordítások esetében csak a fordítás költségeire kérhető támogatás, ez pedig nem lehet több, mint a teljes projekt-költségvetés (azaz a fordítási, a szerkesztői és a nyomdai költségek összege) 50%-a;
- az európai jelentőségű kulturális szervezetek működési költségeik legalább 20%-át saját forrásból kell fedezniük;
- az EU kulturális örökség díjának kezelésével kapcsolatos költségek legalább 40%-át a pályázónak kell fedeznie.

HÁNY PÁLYÁZATOT TÁMOGATNAK MAJD EGÉSZ EURÓPÁBAN?

- rövid távú együttműködésből kb. 120-at (ebből 5 „harmadik országban” valósulhat meg);
- hosszú távú együttműködésből kb. 16-ot;
- irodalmi fordításból kb. 45-öt;
- az európai jelentőségű kulturális szervezetek működési támogatásával kapcsolatban nincs ilyen keretszám;
- az EU kulturális örökség díjának kezelésére egy szervezetet választanak majd ki.

MEKKORÁK A KERETÖSSZEGEK AZ EGYES PÁLYÁZATOKON 2007-RE?

- a rövid távú együttműködésekre kb. 12 millió euró;
- a hosszú távú együttműködésekre kb. 15,5 millió euró;
- irodalmi fordításokra kb. 1,5 millió euró;
- az európai jelentőségű kulturális szervezetek működési támogatására kb. 4,8 millió euró;
- az EU kulturális örökség díjának kezelésére évi 200 ezer euró.

METTŐL MEDDIG TARTHATNAK AZ EGYES PROJEKTEK?

- a rövid távú projekteket a támogatási szerződés aláírása után, legkésőbb 2007. november 15-ig lehet megkezdeni, és 2009. november 14-ig be kell fejezni. A Bizottság engedélyével a kezdés 2007. május 1-re előrehozható;
- a hosszú távú projekteket a támogatási szerződés aláírása után, legkésőbb 2007. november 15-ig lehet megkezdeni, és 2012. november 14-ig be kell fejezni. A Bizottság engedélyével a kezdés 2007. május 1-re előrehozható;
- az irodalmi fordításokat a támogatási szerződés aláírása után, legkésőbb 2007. november 15-ig lehet megkezdeni, és 2008. november 14-ig be kell fejezni (a lefordított műveket is eddig kell megjelentetni). A Bizottság engedélyével a kezdés 2007. május 1-re előrehozható. Kivételes esetben elfogadhatók a pályázati felhívás közzététele és a támogatási szerződés aláírása közötti időben megkötött kiadó és fordító közötti szerződések;
- az európai jelentőségű kulturális szervezetek esetében az elszámolhatósági időszak a 2007-es pénzügyi évük;
- az EU kulturális örökség díjának 2007-es kezelése legkésőbb 2007. november 15-ig kezdődhet és 2009. február 14-ig tarthat.

MIK A BEADÁSI HATÁRIDŐK?

- az európai jelentőségű kulturális szervezetek működési támogatása esetében 2006. december 22.;
- a többi négy pályázat esetében 2007. február 28.

MIKORRA LESZ EREDMÉNY?

- rövid távú projektek esetében: 2007 július-augusztus;
- hosszú távú projektek esetében: 2007 augusztus-szeptember;
- irodalmi fordítások esetében: 2007 június-július;
- az európai jelentőségű kulturális szervezetek működési támogatása esetében: 2007 második negyedéve;
- az EU kulturális örökség díjának kezelése esetében: 2007 második negyedéve.

Adott pályázattípus valamennyi pályázóját egyszerre, a döntéshozatali eljárás végén értesítik eredményéről.

KI KEZELI A PÁLYÁZATOKAT?

Az EU kulturális örökség díjának kezelésére beadandó pályázatokat az Európai Unió Bizottsága kezeli, a többi négy pályázattal az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség foglalkozik.

KI BÍRÁLJA EL A PÁLYÁZATOKAT?

A pályázatok elbírálását Brüsszelben szervezi meg a pályázat kezelője; a pályázatok szakmai elbírálását a programban részt vevő országok által delegált független szakértők végzik.

MAGYARORSZÁGON HOL KAPOK SEGÍTSÉGET A PÁLYÁZATOKKAL KAPCSOLATBAN?

Az úgynevezett Kulturális kontaktpont (Cultural Contact Point – CCP)-hálózat magyar tagja a KultúrPont Iroda. Munkatársaink a pályázással kapcsolatos technikai kérdésekben állnak az Önök rendelkezésére.

HOL TALÁLHATÓK A PÁLYÁZATI ŰRLAPOK?

Az űrlapok és a pályázáshoz szükséges egyéb írásos segédanyagok (a pályázati felhívások szövege, részletes ismertetők, kitöltési útmutatók) a pályázat kezelőinek honlapján, illetve Magyarországon a KultúrPont Iroda honlapján érhetők el:

<http://www.kulturpont.hu/k2007>

Állati termékek termelése az Európai Unió országában

Közel 50 éve, az EU alapító tagállamait sújtó élelmiszerhiányt követően született meg a Közös Agrárpolitika – Common Agricultural Policy (CAP) –, melynek első intézkedései között szerepelt az alapvető élelmiszerek termelésének támogatása az önellátás megvalósítása és a zökkenőmentes élelmiszerellátás érdekében. Az agrárszférában eltörölték a vámokat, a különböző behozatali korlátozásokat, és az egyes tagállamok eltérő beavatkozási rendszere helyett közösségi szintű agrárszabályozást vezettek be. A hathatós agrárpolitika eredményeként a 80-as évekre az unió már a mezőgazdasági termékek állandósult feleslegével küzdött, melyek egy részét exportálták (támogatások segítségével), míg a többinek a tárolásáról kellett gondoskodni. A mesterségesen magasán tartott és garantált árak kikapcsolták a piaci árak termelésszabályozó mechanizmusát. A termelés idővel elszakadt a tényleges piaci kereslettől, és néhány termékből nagymértékű túltermelés keletkezett (vaj, marhahús, bor, cukor stb.). A 90-es években sok fontos változás történt a közös agrárpolitikában; termelési korlátozások segítettek a felesleg csökkentését, és nagy hangsúlyt helyeztek a mezőgazdaság vidékmegőrző szerepére. A 2000-es évek elején bevezetett reformok a termelés mennyiségének dotálása helyett egyre inkább a mezőgazdasági termelők közvetlen támogatását helyezték előtérbe.

A mezőgazdaság nemzetgazdaságban betöltött szerepe a radikális változtatások ellenére is fokozatosan csökkent. 2005-ben az ágazat bruttó hozzáadott értéke csupán 1,9%-ot tett ki a 2000. évi 2,3%-kal szemben. Az EU-25 országai közül ez az arány Litvániában és Görögországban a legmagasabb, 5,7, illetve 5,2%. A foglalkoztatottak számának alakulása hasonló tendenciát mutat, míg 2000-ben az összes foglalkoztatott 5,5%-a dolgozott a mezőgazdaságban, 2005-re ez az arány 4,8%-ra csökkent, annak ellenére, hogy a 2004-ben csatlakozó 10 ország közül például Lengyelországban és Litvániában 19% az ágazatban foglalkoztatottak aránya.

Az állati termékek közül a *tejtermelés* esetében szükségessé vált az unió beavatkozása; a túltermelés megakadályozására kvótát állapítottak meg. Ennek eredményeként az elmúlt 6 évet tekintve az EU-25 tehéntejtermelése stabilnak mondható, az EU-15 országainak termelése fél százalékkal alacsonyabb a 2000. évinél. A 2004-ben csatlakozott 10 országnál azonos szinten van a 6 évvel korábbival, és összmennyisége csak 2%-kal kevesebb Franciaország termelésénél. Magyarországon 2005-ben 1,9 millió tonna tejet termeltek, 10%-kal kevesebbet, mint 6 évvel korábban. Ez a mennyiség a 10 újonnan csatlakozott ország rangsorában a harmadik helyhez elegendő.

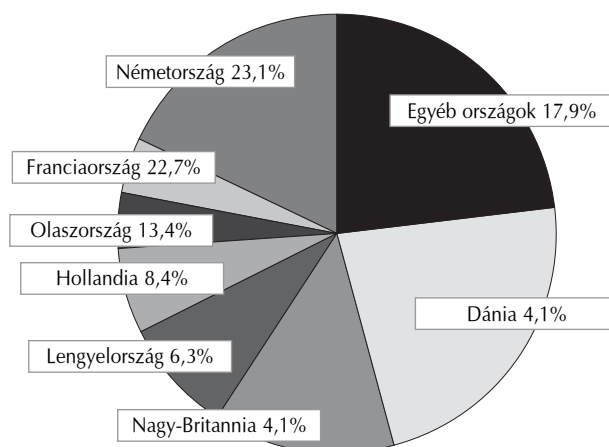
A 6 kiemelt ország tehéntejtermelése (101,4 millió tonna) több mint 70%-át adja az EU-25 termelésének. Ebből egyedül Németország termelése eléri a 20%-ot. Lengyelország tehéntejtermelése fele Franciaországnak, a holland pedig harmada az élen álló Németországnak.

Juhtejet elsősorban Olaszországban, Görögországban, Spanyolországban és Franciaországban termelnek, 200–800 ezer tonna közötti mennyiségben. Görögországban a 700 ezer tonnányi juhtejet az összes tejtermelés 35%-át teszi ki, a többi országban ez az arány csupán 1–7%. Franciaország *kecsketejtermelése* az EU-25 viszonylatában 33%-ot jelent, az ország összes tejtermelésének viszont csak 2,3%-a. Görögország és Spanyolország *kecsketejtermelése* 500–500 ezer tonna volt 2005-ben.

Az unió országainak *sajjtermelése* 8%-kal nőtt 5 év alatt. 2004-ben az összes mennyiség több mint 8 millió tonna volt, melynek közel 90%-át az EU-15 országokban állították elő. A 10 újonnan csatlakozott tagállamból Lengyelország termelése számottevő, a 25-ök rangsorában 6,3%-os részesedéssel az ötödik helyet foglalja el. Magyarországon 2004-ben 64 ezer tonna sajtot termeltek, az új tagállamok össztermelésének 7%-át.

A FŐBB SAJTTERMELŐ ORSZÁGOK 2004-BEN,
EU25=100,0

2. ÁBRA

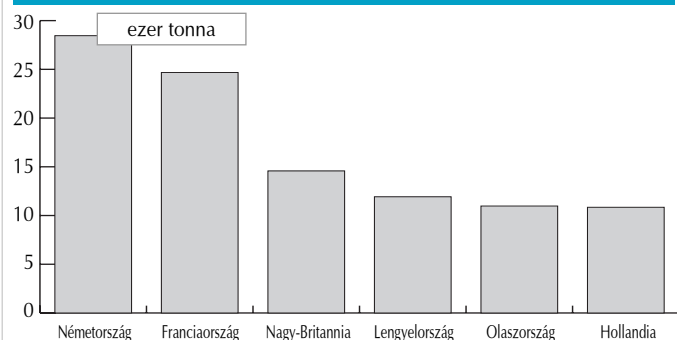
A sajtjainak sokféleségéről híres két ország közül Franciaország a második, Hollandia a negyedik a rangsorban 1,8, illetve 0,7 millió tonnányi termelésükkel.

Napjainkra az évtizedekkel korábbi vajhegyek eltűntek; az EU országaira a *vajtermelés* mennyiségének stabilitása jellemző a 2000–2004 közötti időszakban. A 2004. évi 2,2 millió tonnányi termelés alig 2%-kal lett kevesebb 5 év alatt. A termelésben élen álló 8 ország az összes termelés több mint 80%-át teszi ki. Közülük két tagállam, Németország és Franciaország együttesen ennek felét adja. Az előbbi termelése 4,5%-kal meghaladja a 2000. évi, az utóbbié viszont 7%-kal elmarad attól. A 2004-ben csatlakozott országok részesedése az EU-25 termeléséből 12%-ot tesz ki. Legtöbbet (163 ezer tonnát) közülük Lengyelországban termelnek, Magyarország vajtermelése 9,2 ezer tonna volt 2004-ben. (3. ábra)

A világ *tyúktőjatermelésének* 10%-át, 6,2 millió tonnát az EU-25 országokban állítják elő. A 25-ök közül Franciaországban az 1 millió tonna tyúktőjatermelés az össztermelés 17%-át teszi ki,

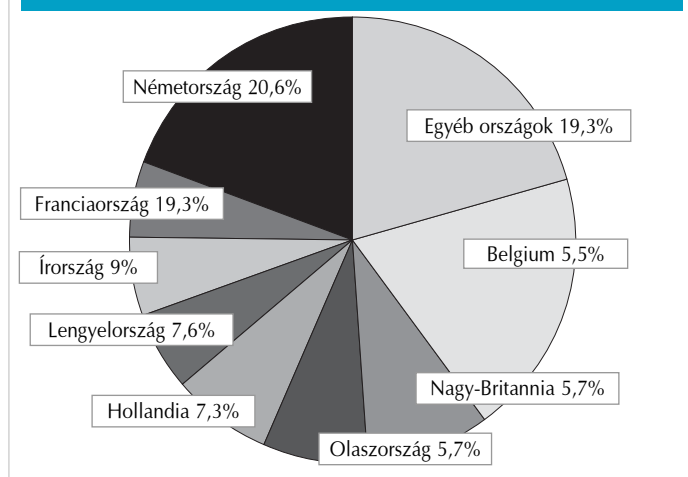
A 6 LEGNAGYOBB TEHÉNTEJTERMELŐ ORSZÁG AZ UNIÓBAN

1. ÁBRA

A FŐBB VAJTERMELŐ ORSZÁGOK 2004-BEN,
EU25=100,0

3. ÁBRA

Németország 13 és Olaszország 11%-os részesedése 700–800 ezer tonnányi tyúktojást jelent. A termelés mennyisége 6 év alatt azonos szinten maradt, csupán 1%-kal lett kevesebb a 2000. évhez képest. A legnagyobb növekedés Lettországnak (31%) és Litvániának (29%) következett be, de a két ország együttes súlya az EU–25-ben 1,4%. A termelés nagyarányú csökkenése tapasztalható Csehországban (–44%) és Észtországban (–23%), de ezeknek az országoknak az EU-25-höz viszonyított aránya hasonlóan alacsony. Említésre méltó még Lengyelország termelése, ahol a 2005. évi termelés 22%-kal haladta meg a 2000. évit, az ország 8,4%-kal részesedik a 25-ök termeléséből. Magyarországon 176 ezer tonnányi mennyiséggel stagnált a termelés 6 év alatt.

Az *összes tojástermelés* 92%-a tyúktojás, az egyéb tojás (liba-, kacs-, pulyka-) aránya 8%. Az egyéb tojástermelés 60%-át Nagy-Britannia (16 ezer tonna) adja, 18%-át Szlovákia, 16%-át Magyarország termeli.

Az EU–25 országainak *nyersgyapjútermelése* a világtermelés 7,8%-át teszi ki. A 2005. évi 171 ezer tonna gyapjú mennyisége 8%-kal kevesebb, mint 2000-ben. Ennek a mennyiségnek 35%-át Nagy-Britanniában termelik, közel harmadát Franciaországban és Spanyolországban állítják elő. Németország, Írország, és Olaszország termelése 6–8% közötti arányt képvisel az unió 25

országának termelésében. A 2004-ben csatlakozott 10 ország gyapjútermelése nem számottevő, alig 5%-a az unió termelésének. Közülük egyedül Lengyelországban csökkent a termelés, mintegy 24%-kal, a többi 9 országé nőtt, 2–60% közötti mértékben. Magyarország 2005. évi 5 ezer tonnányi gyapjútermelése 48%-kal haladta meg a 2000. évit.

A unió *méztermelése* 2005-ben 174 ezer tonna volt, 28%-kal több mint 6 évvel korábban. A világ termelésének 13%-át kitevő mennyiségből legnagyobb arányban Spanyolország részesedik (21%-kal), ami 37 ezer tonnát jelent. Magyarország 20 ezer tonnányi méztermelésével az unió rangsorában a második helyen áll. Ez a mennyiség 35%-kal több a 2000. évinél, jelentős része exportra kerül. Németország, Görögország és Franciaország termelése 15–17 ezer tonnát tesz ki. (4. ábra)

A világ *hústermelésének* 13%-át az unió adja, tagállamainak össztermelése 2005-ben a 6 évvel korábbival megegyezően 43 millió tonna volt. Ezen belül a marhahús 16%-kal lett kevesebb, a sertés- és baromfihús 2, illetve 8%-kal haladta meg a 2000. évit.

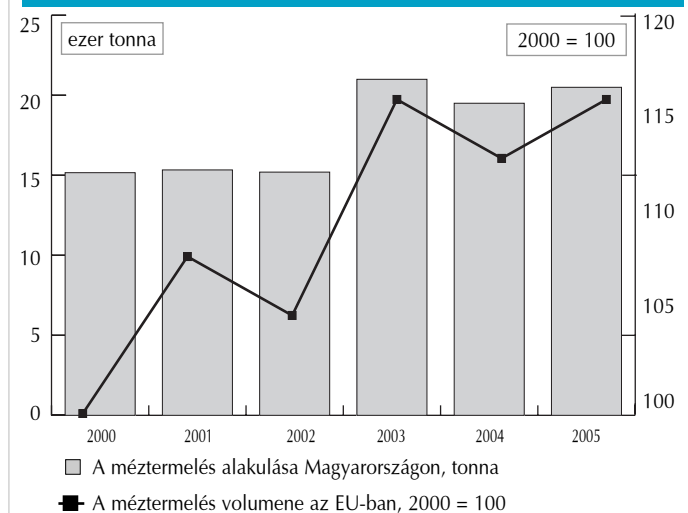
A legtöbb *marhahúst* –1,5 millió tonnát – Franciaországban termelik, ennél mintegy 25%-kal kevesebb Olaszország és Németország termelése. Az EU–15 országaiból 5 ország (Dánia, Hollandia, Írország, Németország és Svédország) termelése nem éri el a 2000. évi szintet. Közülük legnagyobb mértékben Németország marhahústermelése csökkent 6 év alatt, mintegy 159 ezer tonnával. A többi 10 országé nőtt, 0,1–18% közötti arányban. A 10 újonnan csatlakozott országból egyedül Szlovénia marhahústermelése haladta meg (5%-kal) a 2000. évit, Magyarország pedig a legnagyobb arányban csökkentette termelését (30%-kal).

Az unió országai közül a legtöbb *sertéshúst* – 4,5 millió tonnát – Németország termeli, 13%-kal többet, mint 6 évvel korábban. A rangsorban élen álló németek mellett a spanyol, francia, dán és olasz sertéshús mennyisége az unió össztermelésének 63%-át teszi ki. Az EU–15 országai közül 8-ban nőtt a termelés 2000-hez képest, 2–14% közötti mértékben. A csökkenés 7 országot érint, közülük Nagy-Britanniában 22%-kal, Hollandiában 20%-kal kevesebb a termelés, mint 6 évvel ezelőtt. A többi ország esetében a változás 1–10% közötti. A húsfélék közül Dániában a legnagyobb (84%) a sertéshús aránya, a legalacsonyabb (21%) Nagy-Britanniában; közel annyi, mint a marhahúsé. Az újonnan csatlakozott országok közül csak Csehország és Szlovákia termelése nem éri el a 2000. évi szintet. Magyarország 483 ezer tonna sertéshúst termelt, ami 22%-kal kevesebb, mint 6 évvel korábban.

Az EU–25 országaiban 2005-ben 11,2 millió tonna *baromfihúst* termeltek, 8%-kal többet, mint 2000-ben. Ez a mennyiség az összes hústermelés 26%-át teszi ki. Ebből Franciaország 2,0 millió tonnát termelt, ami ugyan 11%-kal kevesebb volt, mint 6 évvel korábban, de egyúttal a legtöbb az unióban. A francia és a brit baromfihús mennyisége az EU–25 arányában 32%-ot képvisel. Az EU–25 országai közül 8-ban csökkent a termelés 2000. évhez képest, 3,6 és 16% közötti mértékben. A többi országra a növekedés jellemző, legnagyobb arányban, 100%-kal a lett és litván baromfihústermelés nőtt, de az unióhoz viszonyított súlyuk csak 5,6%. Magyarország termelése 470 ezer tonna volt 2000-ben és 2005-ben is.

A MÉZTERMELÉS ALAKULÁSA

4. ÁBRA

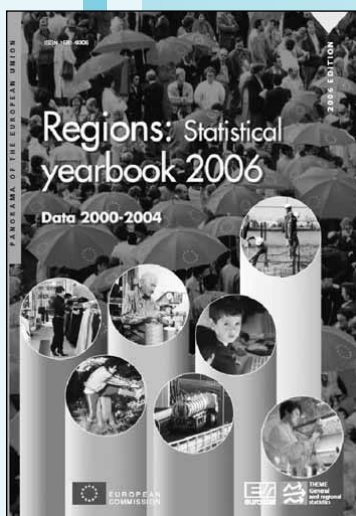

A HÚSTERMELÉS MEGOSZLÁSA AZ UNIÓBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

%

	2000		2005	
	EU–25	Magyarország	EU–25	Magyarország
Marhahús	22,3	5,7	18,7	4,5
Sertéshús	49,6	52,2	50,2	47,6
Baromfihús	24,4	40,0	26,2	46,3
Egyéb hús	3,7	2,1	4,9	1,6
Összes hús	100,0	100,0	100,0	100,0

K Ö N Y V A J Á N L Ó

MEGJELENT!

Regions: Statistical yearbook 2006
Data 2000-04

(Régiók Évkönyve 2006.)

Professzionális statisztikai évkönyv az Európai Unió 254 régiójáról NUTS-2 szinten. Benne: EU-25 + Bulgária és Románia 14 statisztikai régiója is!!! Nyolc témakör részletes vizsgálata (mezőgazdaság, népesség, egészségügy, GDP, munkaerőpiac, kutatás-fejlesztés, innováció, turizmus, oktatás, szállítás-közlekedés, munkanélküliség, városi adatok!) elemzések, adatok, térképek segítségével. Az idei szám kiemelt figyelmet szentel a demográfiai változások következményeinek, a városok regionális fejlesztésben játszott szerepének (urban dimension). CD-ROM melléklettel!

Ára: 30 euró
ISBN 92-79-01799-3

Megrendelés:

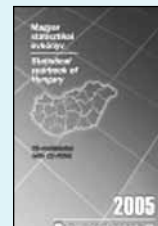
Euro Info Service – Az Európai Unió, az OECD, a Világbank, az IMF, az Európa Tanács, valamint az Északi Tanács hivatalos kiadványainak, adatbázisainak magyarországi forgalmazója

1137 Bp. Szt. István krt. 12.
Tel: 329-21-70; 329-24-87
Fax: 349-20-53
Internet: www.euroinfo.hu
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu

Megrendelés, megtekintés

Magyar statisztikai évkönyv, 2005. (CD-melléklettel)

Az évkönyv bőséges információkkal számol be társadalmi és gazdasági életünk jelenségeiről. Szerepelnek benne a legfontosabb társadalmi jelzőszámok, többek között a népmozgalmi adatok, a foglalkoztatottság, a lakosság jövedelme, fogyasztása, a szociális és egészségügyi ellátás, a kultúra, az oktatás, a tudományos kutatás adatai. Ezenkívül megismerkedhet az olvasó a gazdasági ágazatok főbb adataival. Önálló fejezetben található az árstatisztika, a pénzügy, a számítástechnika, valamint a honvédelem, a határőrség és a rendőrség adatai. Az évkönyv CD-melléklettel jelenik meg, ahol az Excel-formátum további számítási lehetőséget is biztosít.

Kiadványaink megvásárolhatók: a KSH Statisztika Szakkönyvesboltjában

1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7. Tel.: 212-4348,

megrendelhetők: a KSH Információs szolgálatán

1024 Budapest, II., Fényes Elek u. 14-18. : 345-6789, Fax: 345-6788, valamint a régiós igazgatóságok terjesztőinél

E-mail: informacioszolgalat@ksh.hu

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg, vagy bővülnek uniós pályázati programok.

A fentiekre tekintettel az *Uniós Értesítő* – az *Adaptatio Kft.* szakmai együttműködésével – hónapról-hónapra beszámol a Romániában, Szerbia és Montenegróban, valamint Szlovákiában megvalósuló EU támogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

ROMÁNIA

az **ADAPTATIO** szerkesztésében

Csatlakozás előtt

Nagy érdeklődés a Phare CBC pályázatok iránt

November 13-án lejárt a Cross-Border Cooperation Ro-Hu 2005. program beadási határideje. A Phare CBC program keretén belül megvalósuló pályázatok iránt nagy volt az érdeklődés, összesen 106 támogatási kérelmet nyújtottak be. A legtöbb pályázat Bihar megyéből érkezett.

44 pályázatot adtak be a Határon Átnyúló Együttműködési Programok Regionális Irodájának (BRECO) nagyvárad székelyénél, ahol Szatmár-, Temes-, és Arad megyei pályázók is leadták kérelmeiket. A Cross-Border Cooperation Ro-Hu 2005. program várhatóan jövő év márciusában veszi kezdetét. **Forrás:** www.csatlakozas.ro

Csatlakozás után

Hírek a készülő Operatív Programokról

OPERATÍV PROGRAMOK STRUKTÚRÁJA

Románia esetében elkészült a nemzeti stratégiai referenciakeret, valamint az operatív/szektoriális programok egy része is. A konvergencia célkitűzés esetében hét programot kell elkészíteni:

- versenyképességi operatív program,
- közlekedési ágazati operatív program,
- környezetvédelmi program,
- humán erőforrás operatív program,
- közigazgatás operatív program,
- technikai segítségnyújtás operatív program,
- regionális operatív program.

A romániai regionális operatív program tervezete öt prioritási tengelyt határozott meg: a helyi és regionális infrastruktúra javítását, a regionális és helyi vállalkozói környezet konszolidálását, a helyi és regionális turizmus fejlesztését, a fenntartható városi fejlődést és a technikai segítségnyújtást. Minden prioritási tengelyen belül konkrét területeket, és ezeken belül fő célokat is meghatároztak. Így például az első prioritási tengelyen belül három kiemelt cél van: a helyi és regionális közlekedési utak építése és modernizálása, az egészségügyi, szociális és közbiztonsági szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, valamint az oktatási infrastruktúra fejlesztése és rehabilitálása.

Az európai területi együttműködési célhoz kapcsolódóan Romániának négy operatív programot kell kidolgoznia: határon átnyúló együttműködések, Fekete-tenger, Délkelet-Európa, interregionális együttműködések.

2,24 MILLIÁRD EURÓ AZ EURÓPAI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ALAPTÓL

2007-2013 között Románia 2,24 milliárd eurót kaphat az Európai Regionális Fejlesztési Alaptól. Az alapok megoszlása a következő:

Prioritások	Támogatás 2007-2013 (millió euró)
innováció a termelésben	700
az energetikai hatékonyság növelése	560
technológia kutatás és fejlesztés	470
információs és kommunikációs technológia	336
turizmus népszerűsítése	112
technikai segély támogatása	67

Forrás: www.zf.ro

560 MILLIÓ EURÓ AZ ENERGETIKAI SEKTORNAK

Az Európai Unió 560 millió euró értékben támogathatja a román energetikai szektort, a Strukturális Alapok keretén belül. Az energetikai szektorban működő társaságok a támogatást az energetikai hatékonyság növelésére, a megújuló energetikai források hasznosításának népszerűsítésére, és a környezetre gyakorolt negatív hatás csökkentésére használhatják fel.

A projektek értékének 50%-a vissza nem térítendő Európai Unió támogatás, 50%-a pedig önrész. A hivatalos szervek esetében az önrész kisebb lesz, mint 50%.

A Strukturális Alapokból származó támogatások megvalósításának határideje a szerződésalkötés utáni 2 év. A támogatás értékének célkitűzések szerinti megoszlása a következő:

- 252 millió euró az energetikai hatékonyság növelésére;
- 112 millió euró a megújuló energetikai források hasznosításának népszerűsítésére;
- 196 millió euró a környezetre gyakorolt negatív hatás csökkentésére.

A Strukturális Alapokból megpályázható projektek főleg a megújuló erőforrásokból előállított energiára, az energia megőrzésére,

illetve a szennyezés csökkentésére vonatkoznak. A támogatott projekt típusok a következők lehetnek:

- a létező központok fejlesztése, felújítása az energetikai hatékonyság növelése;
- felszerelésekhez, berendezésekhez kapcsolódó befektetések az energetikai hatékonyság javítása;
- az energetikai elosztó hálózatok kiterjesztése és modernizálása a veszteségek csökkentése, a különböző hálózatok (világos energia, kőolaj, földgáz) az uniós hálózatokkal való kapcsolódás érdekében;
- a megújuló energiaforrásokhoz (szél, víz, nap, biomassa, geotermikus, bioüzemanyagok) kapcsolódó befektetések.

A minisztérium szakemberei szerint az 50 millió eurót meghaladó projekteket nem nemzeti szinten fogják kezelni, hanem az Európai Bizottság fogja bonyolítani. A minisztérium képviselői azt tanácsolják, hogy a befektetések értéke ne haladja meg ezt az összeget. A Gazdasági és Kereskedelmi Minisztérium keretén belül, az Energetikai Politikák Főosztályához tartozó, az energiát köbesítő szerv felelős a projektek kiválasztásáért, alkalmazásáért, figyeléséért és ellenőrzéséért.

– munkatársunktól –

WWW.EUPALYAZAT.RO • PÁLYÁZATOK MAGYARUL - ROMÁNIÁBAN IS!

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

SZERBIA ÉS MONTENEGRÓ

az ADAPTATIO szerkesztésében

Humanitárius segély helyett fejlesztési támogatás

Külföldi támogatások Szerbiában III.

Előző számainkban már bemutattunk néhány, Szerbiában is hozzáférhető nemzetközi támogatási lehetőséget. Mostani számunkban összefoglaljuk a nemzetközi támogatási programok mennyiségi mutatóit, nagyságrendjét.

A szerb kormányon belül a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériuma a felelős a külföldi támogatásokkal kapcsolatos tervezési és végrehajtási tevékenységek koordinálásáért. Az elmúlt években Szerbiában realizált összes nemzetközi támogatások nagysága (itt nem csak az Európai Unió forrásokról van szó, s nem csak vissza nem térítendőkről, hanem hitelekéről is), s azok aránya az évi GDP-hez képest a következőképp alakult: (1. ábra)

Mint megfigyelhető, Szerbiában, az elmúlt években évente átlag 500-800 millió euró támogatás érkezett, s e támogatás aránya a szerbiai gazdaság megerősödésével a GDP-hez képest fokozatosan csökkent, hiszen közben a nemzeti össztermék folyamatosan növekedett.

Ha a külföldi támogatások megoszlását vizsgáljuk a humanitárius segélyek és a fejlesztő támogatások kategóriája között, akkor megállapítható, hogy a kezdeti fej-fej melletti egymás mellett haladás után már 2000-ben nagyon gyorsan szétnyílt közöttük az olló: egyrészt a humanitárius segélyek nagysága már 2003-tól szinte lenullázódott, másrészt a fejlesztési támogatás már 2001-ben nagy volumenre futott fel (s az azóta is maradt).

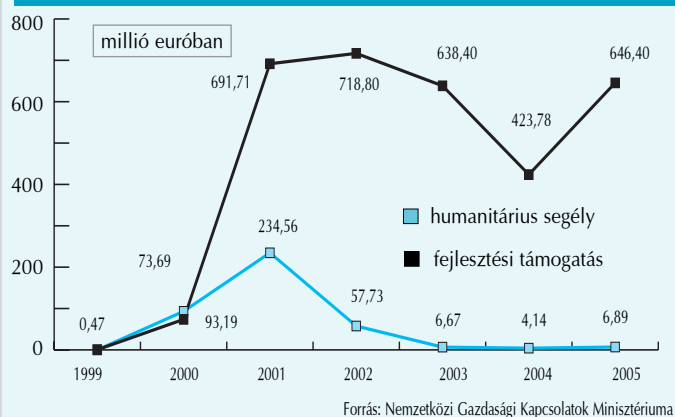
NEMZETKÖZI TÁMOGATÁSOK SZERBIÁBAN

1. ÁBRA

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Támogatás nagysága (millió euro)	166,88	836,57	776,53	645,07	427,97	652,29
GDP-hez viszonyított aránya (%)	2,38	10,20	8,14	4,92	2,56	3,14

Forrás: Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériuma

A KÜLFÖLDI HUMANITÁRIUS SEGÉLYEK ÉS FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOK NAGYSÁGÁNAK ALAKULÁSA

A szerb kormány szerint a reformok továbbvitele végett az ország számára egészen a 2010-2011-es évekig szükséges a nemzetközi támogatások fenti magas volumenének a fenntartása. Az állami költségvetési eszközök nagysága ugyanis még továbbra sem elegendő az összes költségvetési kiadás fedezésére. A 2010-2011-es időszak után az állam már túl lesz az átalakulás legkritikusabb időszakán, s már képes lesz kizárólag belső erőforrásokra támaszkodni.

A támogatókat vizsgálva az 1999-2006-os időszak alatt az európai intézményeké az elsőség:

- Európai Bizottság – 1,156 millió euró,
- Európai Beruházási Bank – 705 millió euró,
- Európai Pénzügyi Alap – 569 millió euró,
- Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank – 423 millió euró,
- Európai Humanitárius Segélyek Irodája – 105,19 millió euró.

Jelentős volt még az Egyesült Államok támogatása (471 millió euró) és a Világbanké (612 millió euró).

Az egyes országokat tekintve a következő a sorrend (millió euróban):

Németország	366,87
Görögország	254,53
Olaszország	198,7
Svédország	111,87
Hollandia	110,97
Svájc	83,15
Norvégia	81,68
Japán	63,3
Egyesült Királyság	59,31
Spanyolország	56,9

A fentiek alapján az Európai Unió tagállamai összességében még legalább annyival támogatták Szerbiát, mint az Európai Unió maga. A nemzetközi támogatásoknál egyértelmű az európai fölény, bár az USA majd félmilliárd eurós támogatása sem elhanyagolható (Japán hozzájárulása viszonylag szerénynek mondható).

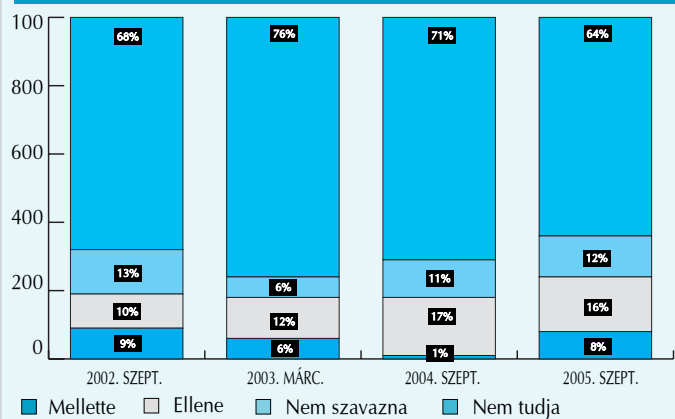
Ha a külföldi támogatások szempontjából a délvidéki magyarságot vizsgáljuk, az egyik legnagyobb probléma, hogy az itt élő magyarság az 1990-es rendszerváltás óta teljes egészében a magyarországi támogatások felé fordult, olyannyira, hogy közben nem vette észre a 2000-ben Szerbiában megnyíló új Európai Unió és más, nemzetközi forrásokat. Pedig jelentős volumenű támogatásokról van szó, hiszen a 2005-ös évben a 4 millió eurós magyarországi támogatással szemben 652,29 millió eurót tett ki a Szerbiába érkezett összes nemzetközi támogatás. Ha ennek arányát egy főre vetítjük ki, akkor kiderül, hogy 2005-ben 87,40 euró jutott fejérenként a szerbiai lakosság részére a nemzetközi támogatásokból, míg 13,63 euró/fő volt a magyarországi támogatások volumene a délvidéki magyarság egészére vetítve. **– munkatársunktól –**

Erősödő rokonszenv

Szerbia és az EU tagállamok – kölcsönös szimpátiák

1. A VÁLASZOK MEGOSZLÁSA A KÖVETKEZŐ KÉRDÉSRE: "HA HOLNAP NÉPSZAVAZÁS LENNE AZ EURÓPAI UNIÓHOZ VALÓ CSATLAKOZÁS TÁRGYÁBAN, ÖN HOGYAN SZAVAZNA?"

1. DIAGRAM

Forrás: Az Európai Unió Társulási Iroda honlapja.
<http://www.seio.sr.gov.yu/code/navigate.asp?id=89>

AZ EURÓPAI UNIÓ ELFOGADOTTSÁGA SZERBIÁBAN

Az Európai Unió Társulási Iroda a 2002-ben elfogadott Kommunikációs stratégia alapján 2002 júniusa óta közvélemény-kutató cégek segítségével folyamatosan méri a közvélemény alakulását az európai integráció vonatkozásában.

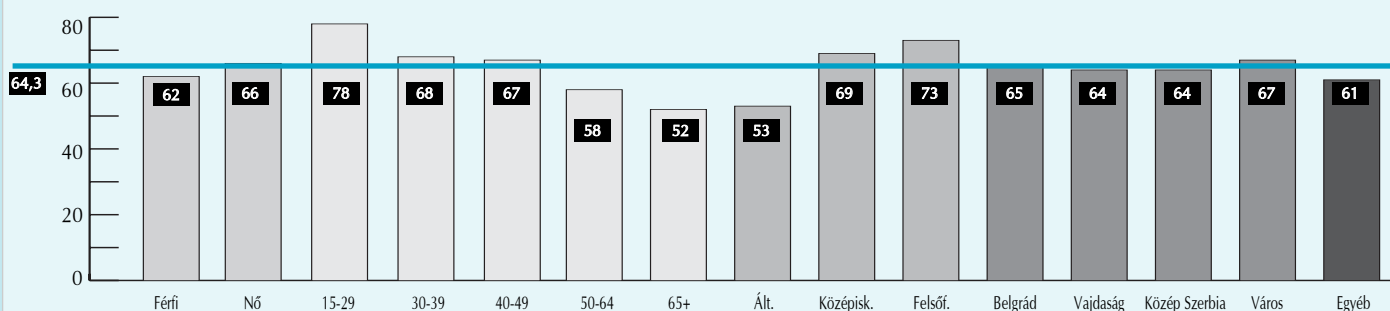
A legutóbbi, sorrendben hetedik felmérés 2005 szeptemberében készült a Starategic Marketing megbízásával.

Az 1. diagramon megfigyelhető, hogy az elmúlt években Szerbiában az Európai Unió csatlakozás támogatása nagyjából 2/3 körüli (a 64 – 76% között váltakozik). Bár az elmúlt évekhez képest jelenleg csökkenő tendenciát mutat, még mindig a megnyugtató 64 -on áll. (2. diagram)

A csatlakozást támogatók társadalmi összetételét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy erőteljesen kimutatható az életkor és az iskolai végzettség hatása, s enyhén pedig a nem és a település nagyságának befolyása. Az életkort figyelve egy tökéletes görbe mutatko-

AZ EURÓPAI UNIÓHOZ VALÓ CSATLAKOZÁST TÁMOGATÓK MEGOSZTLÁSA (2005. SZEPTEMBER)

2. DIAGRAM

 Forrás: Az Európai Unió Társulási Iroda honlapja. <http://www.seio.sr.gov.yu/code/navigate.asp?Id=89>

zik a fiataloktól az idősök felé (a fiatalok 78%-os támogatottságától az idősök 52%-áig csúszik le). Hasonlóan meredek vonal van az iskolai végzettség esetében: az általános iskolai végzettség körében mért 53%-ról a felsőfokú végzettség 73%-áig nő meg). A nők, illetve a városban élők nagyobb arányban támogatják az uniós csatlakozást, mint a férfiak, vagy a vidéken lakók.

AZ EURÓPAI KÖZVÉLEMÉNY MEGÍTÉLÉSE SZERBIÁRÓL

Az Európai Bizottság közvélemény-kutatási programja az Eurobarométer legutóbbi felmérésében azt vizsgálta, hogy milyen irányban változott az Európai Unió polgárainak véleménye a bővítéssel kapcsolatban. A 2006. tavaszi hónapokban végzett felmérés azt bizonyítja, hogy Szerbia (pontosabban akkor még Szerbia és Montenegró) felvételét a 25 tagállam polgárainak fele (47%) támogatja, míg 39%-a ellenzi. A magyarországi polgárok körében végzett felmérésben ez az arány 43/45% az ellenzők javára.

Szerbia és Montenegró csatlakozási támogatottsága alig fél év alatt mintegy 8 százalékponttal nőtt, és ami ennél is fontosabb: megfordult a támogatók és az ellenzők aránya. A tavaly október és november folyamán végzett hasonló felmérésben az EU polgárainak mindössze 39%-a tette le voksát a megszünt Államközösség csatlakozása mellett, míg 44%-a ellenezte azt. 2001 őszén a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság uniós csatlakozása körül még 32/48% arányban oszlott meg az EU-s polgárok véleménye, az elutasítók tehát jelentős túlsúlyban voltak.

Szerbia (és Montenegró) csatlakozását leginkább a görögök (67%), a svédek (67%), a dánok (64%), a ciprusiak (64%) és a hollandok (61%) támogatják, míg az elutasítók élcsapatát az osztrákok (65%), a luxemburgiak (57%), a németek (55%), az olaszok (45%) és a magyarok (45%) képezik. A finneknek is igen magas a nemleges választ adók aránya (47%), de még így is többen vannak az igenlők (49%).

Bár Magyarországon továbbra is túlsúlyban vannak azok, akik nem látnák szívesen Szerbiát (és Montenegrót) az Unióban, de a fél évvel ezelőtti adatokhoz képest az anyaországban is javult a (nem létező) államközösség ilyen szempontú megítélése. A megkérdezettek 37%-a adott igenlő választ (szemben a mostani 43%-kal), míg az abszolút többség, 51% ellene volt (mostanra 45%-ra mérséklődött a nemleges választ adók aránya).

Érdekes megemlíteni, hogy Magyarország már évek óta az Unió bővítését helyeslő országok között foglal el előkelő helyet. Ám a

potenciális jelölt-országokra lebontott szándék arról árulkodik, hogy az anyaországi polgárok Szerbiát, Albániát és Törökországot inkább az EU határain kívül hagynák.

– munkatársunktól –

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS SZERBIÁBAN IS!

- Pályázati tanácsadás: pályázatfigyelés, pályázatírás, pályazatkészítés
- Szakértői tevékenységek, fejlesztési tervek, megvalósíthatósági tanulmányok
- Képzések, konferenciák, információs napok, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás: uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: Unió Értesítő – benne Szerbia és Montenegrói Unió Értesítő; www.eupalyazat.co.yu – az első magyar nyelvű szerbiai pályázati portál, ahol az összes hazai, uniós és magyarországi kiírás elérhető

ELÉRHETŐSÉGEINK:

Adaptatio-D d.o.o.

- 24400 Zenta, Szép u. 15., Szerbia és Montenegró
- Tel: +381-64-160-4686, +381-24-812-525
- E-mail: info@eupalyazat.co.yu
- Honlap: www.eupalyazat.co.yu, www.adaptatio.org.yu

ADAPTATIO

UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

SZLOVÁKIA

az ADAPTATIO szerkesztésében

2004-2006: pályázati statisztikák

Nyitra megye a legsikeresebb a támogatások lehívásában

Hamarosan befejeződik a 2004-2006-os rövidített programidőszak.

A sikeres pályázatok beadásában az első helyet Nyitra megye tudhatja magáénak. Szlovákia 2006. október 10-ig az uniós és az állami költségvetésből 14 milliárd koronát hívott le. A 2004 – 2006-os rövidített programidőszakban a beadott pályázatok 43%-át hagyták jóvá. Az irányító hatóságok a több, mint 173,5 milliárd korona 42%-át ítélték jogos kiadásnak. Jelenleg Szlovákiában 3622 tervezet megvalósítása folyik az Unió támogatásával, amelyek értéke körülbelül 56 milliárd korona.

Szlovákiában 3658 európai forrásból finanszírozott pályázat bonyolítása folyik, amelyek összértéke 57,4 milliárd koronát tesz ki. Az Európai Unió Strukturális Alapokból ezen tervezetek megvalósítására 33,4 milliárd korona a tervezett összeg, ebből a keretből 2006. október 18-ig 11 milliárd koronát sikerült felhasználni.

Október 18-ig 12 411 pályázatot adtak be. A pályázatok összértéke 199 milliárd korona. A beérkezett pályázatokból 5375-öt fogadtak el, 88,8 milliárd összértékkel. Ebből 4110 tervezetre kötöttek szerződést, amelyek értéke 63,3 milliárd korona.

Az elutasított pályázatok (4071) értéke 80 milliárd korona. A legnagyobb érdeklődést az Alapinfrastruktúra fejlesztés OP (3323

beadott kérelem), az Agrár- és Vidékfejlesztés OP (3009), a Humán erőforrás-fejlesztési OP (2074), valamint az Ipar és szolgáltatás OP (1293) iránt mutattak a kérelmezők.

A legtöbb elutasított pályázat az Alapinfrastruktúra OP keretén belül volt, szám szerint 1098. Olyan intézkedésekről van szó, amelyeknél a megyei hivatalok a lokális és környezeti infrastruktúrát érintően pályáztak.

A legtöbb pályázatot az Eperjesi megyéből (1721) és Nyitra megyéből (1719) nyújtották be. 163 pályázattal nyújtott be kevesebbet a Besztercebányai megye (1556).

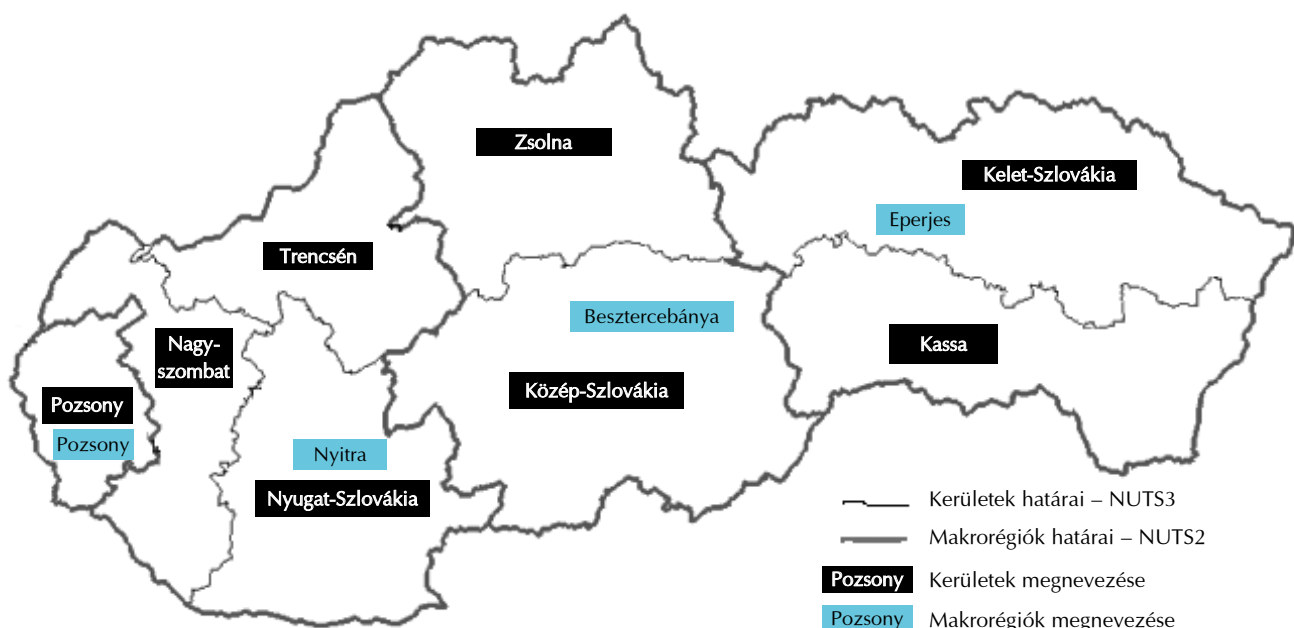
A pályázatok megvalósítását tekintve a nyitraiak a legsikeresebbek (560 tervezet), a Besztercebányai és Kassai megye közt kiegyenlített a megvalósítás sikeressége a beadott pályázatok számát tekintve.

A megkötött szerződések értéke a Besztercebányai megyében éri el a legmagasabb értéket (11,9 milliárd koronát), utána következik az Eperjesi és Nyitra megye. Az egyes megyékben a jelenlegi programozási időszakban 9,2 milliárd szlovák korona lett felhasználva.

A Strukturális Alapok megvalósítása megyék szerint: (1. táblázat)

A NUTS 2 ÉS NUTS 3 REGIONÁLIS SZINTEK SZLOVÁKIABAN

1. DIAGRAM

A STRUKTURÁLIS ALAPOK MEGVALÓSÍTÁSA MEGYÉK SZERINT

1. TÁBLÁZAT

	Beérkezett pályázatok		Elfogadott pályázatok		Szerződéses pályázatok	
	Támogatás	Pályázatok száma	Támogatás	Pályázatok száma	Támogatás	Pályázatok száma
Pozsonyi megye	10 415 837 912 Sk	1069	4 015 150 763 Sk	432	3 431 515 918 Sk	381
Besztercebányai megye	32 139 305 116 Sk	1556	16 166 729 008 Sk	632	11 902 733 350 Sk	478
Zsolnai megye	22 199 861 340 Sk	1164	7 438 977 261 Sk	464	3 802 337 255 Sk	339
Kassai megye	20 016 587 746 Sk	1385	8 323 440 749 Sk	645	4 670 245 688 Sk	505
Eperjesi megye	26 567 017 251 Sk	1721	12 184 105 962 Sk	721	7 944 545 325 Sk	480
Nyitrai megye	25 562 035 108 Sk	1719	11 039 150 201 Sk	782	7 686 090 189 Sk	611
Trencsényi megye	13 831 274 737 Sk	924	5 094 622 403 Sk	385	3 062 453 705 Sk	243
Nagyszombati megye	22 677 564 519 Sk	1136	8 508 684 220 Sk	527	6 096 967 628 Sk	374
Együtt	173 409 000 000 Sk	10674	72 770 860 567 Sk	4588	48 596 889 059 Sk	3411

Forrás: www.eufondy.sk

Uniós pénzek felhasználása

Szlovákia megújuló energiaforrásai

Szlovákiának jobban ki kellene használnia az Európai Unió által nyújtott lehetőségeket a megújuló erőforrások használatának támogatásában.

Az EU stratégiai céljai az energetika területén az egyes tagállamoknak az egyedüli lehetőséget kínálják a megújuló energiaforrások használatára. Arról, hogy Szlovákia hogyan él ezzel a lehetőséggel, ezekben a hónapokban döntenek. A 2007-2013-as programidőszakban az EU növelte a lehetőségeket a tagállamok részére, mivel nemcsak a Strukturális Alapokból, de a Kohéziós Alapból is meríthető támogatás erre a célra. Arról, hogy ezeket az alapokat az egyes országok milyen mértékben tudják kihasználni, a saját kormányuk dönt. Ugyanis a kormány dönt az egyes Operatív Programokról, amelyek meghatározzák az elkövetkezendő 7 éves

időszak prioritásait. Szlovákiában az Operatív Programok tervezetei még nincsenek befejezve, ugyanis az új szlovák kormány a megalakulása után változásokat jelentett be a tervezetekben.

Még lehetőség van az Operatív Programok bővítésére, amely növelheti a nyújtott támogatások nagyságát a megújuló erőforrások tekintetében. Az eddigi tapasztalatok alapján az ilyen típusú projektekre igény van Szlovákiában.

A megújuló erőforrások fontossága növekvő tendenciát mutat, amely az EU politikáját is jellemzi. Fontos szerepet tölthetnek be a megújuló erőforrások az elmaradott, vagy gazdaságilag fejletlen régiók felzárkóztatásában. Erre ismételt figyelmet fordítottak az EU képviselői Brüsszelben.

– munkatársunktól –

TISZTELT OLVASÓNKI!

MOSTANI SZÁMUNKBAN AZ ÉSZAK-ALFÖLDI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL AZ ÉSZAK-ALFÖLDI RÉGIÓRÓL KÉSZÍTETTÜNK ÖSSZEFOGLALÁST.

DEBRECENI EGYETEM

Programalkotók a fejlődésért

A VERSENYKÉPESSÉG FOKOZÁSA ÉS A TERÜLETI KÜLÖNBBSÉGEK MEGSZÜNTETÉSE PÁRHUZAMOS CÉL, ILLETVE FELADAT

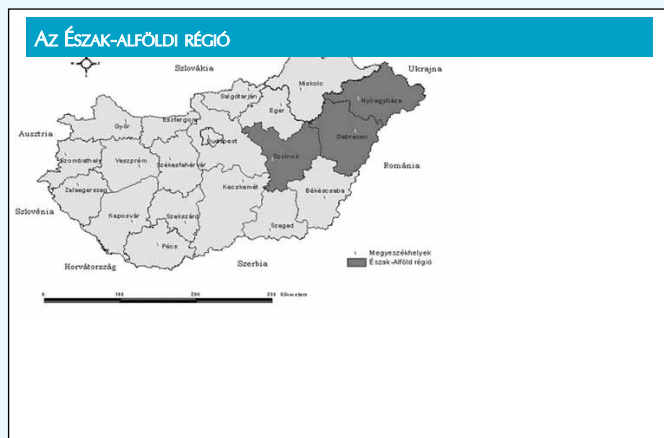
A jobb élet az ember természetes vágya, ám az is tény: az életminőség folyamatos javítása érdekében tenni is kell. A Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét magába foglaló Észak-alföldi régió fejlődését a jövőben döntően a három megye összefogása, közös munkájá-

nak eredménye határozza meg. Különösen érvényes ez a megállapítás a 2007-2013-as időszakra, amikor az Európai Unió költségvetésében soha nem látott nagyságrendű pénzügyi források nyílnak meg a régió előtt. Az uniós támogatások azonban csak egy pontos, fegyelmezett programkészítési folyamat eredményeként szerezhetők meg. (1. ábra)

A PROGRAMKÉSZÍTÉS FOLYAMATA

A magyarországi régiók mindegyikére kiterjedő programalkotási folyamat 2004 nyarán vette kezdetét. Ennek keretében az Észak-alföldi régió is elkészítette, illetve folyamatosan készíti önálló fejlesztési dokumentumait: az átfogó, középtávú regionális fejlesztési stratégiáját, valamint az önálló operatív programját (rövidítve OP). Utóbbi szerkezetét és az egyes fejezetek tartalmi követelményeit az Európai Unió ajánlásai határozzák meg, ebből eredően az operatív program inkább stratégiai jellegű, mintsem részletező dokumentum.

Az Észak-alföldi régió Operatív Programja az eszköze annak, hogy az Európai Unió 2007-2013-as költségvetési ciklusában a régióba érkező uniós pénzügyi forrásokat minél hatékonyabban, és minél több területre kiterjedően használhassák fel az itt élők. Ezzel tehetik környezetüket, a régió egészét versenyképesebbé európai és hazai szinten egyaránt, miközben a régió maga is növeli társadalmi-gazdasági összetartó erejét.

1. ÁBRA

Kis CSIKÓSOK

KÖTELEZETTSÉG ÉS LEHETŐSÉG

A dokumentum elkészítése egyrészt az EU által előírt kötelezettség, másrészt viszont lehetőség is. Stratégiai szemléletű alapot teremt, és konkrét cselekvési irányokat szabva teszi lehetővé a régió középtávú fejlesztését, amely dinamikus, és harmonizál az itt élők igényeivel, törekvéseivel. A régió önálló operatív programja az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács döntése alapján készült el.

A dokumentum pontosan meghatározza azokat a fejlesztési elképzeléseket, amelyek 2007-2013 között kifejezetten a régiós intézményrendszer keretében lesznek végrehajthatóak, és megvalósításukhoz regionális források állnak majd rendelkezésre.

A régió fejlesztési stratégiájának középpontjában a fenntartható fejlődés áll, vagyis a fejlődést az Észak-alföldi régió belső erőforrásaira alapozva, gazdasági, ökológiai és társadalmi összhangot teremtve képzei el. Ez egyaránt megkülönböztetett figyelmet fordít a versenyképesség növelésére és a területi különbségek felszámolására, s ezt a környezeti értékek megőrzésével kívánja elérni. Ezek alapján nem kisebb átfogó célt fogalmaz meg a dokumentum, minthogy az Észak-alföldi régió váljon Kelet-Közép-Európa minőségi élet-, egészség- és rekreációs központjává. Ehhez meg kell teremteni a vízkészlet-gazdálkodás, a környezetgazdálkodás, a területhasználat ökológiai alapú összefüggés-rendszerét, hozzákapcsolva a versenyképes gazdaság- és humán erőforrás-fejlesztést.

HELYZETFELTÁRÁS KLASSZIKUS LÉPÉSEKKEL

Az egyes fő dokumentumok készítési folyamatai a tervezés klasszikus menetét követték. Első lépés a régió elemző helyzetfeltárása volt, amely tartalmazza az egész regionális tervezést

meghatározó fejlesztéspolitikai célokat, azon belül az I. Nemzeti Fejlesztési Terv tapasztalatait, valamint a régió társadalmi-gazdasági helyzetét bemutató részt. A helyzet pontos ismeretében SWOT-analízis készült, rámutatva az előnyökre, hátrányokra, lehetőségekre, veszélyforrásokra.

A társadalmi-gazdasági-környezeti problémák beazonosítása után – a teljes tervezés módszerét alkalmazva – elkészült a régió összes fejlesztési elképzelését, átfogó célrendszerét magában foglaló stratégiai program. Ennek megvalósítása a régió végső célja 2007-2013 között. Ebben a fejezetben szerepelnek a stratégia átfogó és specifikus céljai, a regionális operatív program célrendszere, valamint az anyag bemutatja a közösségi versenyképességi és kohéziós politikát, a hazai szakpolitikák kapcsolatát az Észak-alföldi régió önálló Regionális Operatív Programjának célrendszerével.

Ezt követően az ágazati-regionális egyeztetések során kialakult a régió önálló operatív programja, amely tartalmazza továbbá:

- a ROP három prioritásának leírását (bemutatva annak fő célkitűzéseit, a számszerűsített célokat és indikátorokat, a célcsoportok és kedvezményezettek körét, valamint az indikatív tevékenységek kapcsolódását a stratégiai célokhoz);
- a végrehajtás intézményrendszerét, valamint a pénzügyi kereteket.

FOLYAMATOS EGYEZTETÉSEL

Külön hangsúlyozandó, hogy az operatív programban foglalt célokat az ágazati és területi szereplők közötti folyamatos egyeztetési („alku-”) folyamatok eredményeképpen határozták meg. Ennek köszönhető, hogy az önálló regionális OP a fejlesztési területeket tekintve nem teljes; nincs, mert nem is lehet benne a teljes stratégiai program, amelynek megvalósítása a régió végső célja a 2007-2013-as időszakban. Emiatt a regionális OP nem képes teljes mértékben figyelembe venni a régió minden egyes speciális sajátosságát. Összeállításakor rendező elv volt az ágazati szinten nem kezelhető, és nem kezelt beavatkozások rendszerezése, csokorba gyűjtése.

A fentiek alapján az Észak-alföldi régió 2007-2013 között az alábbi területeken kíván beavatkozni a régió fejlődésének elősegítése érdekében:

- a gazdaság működési feltételeinek javítása;
- a regionális és helyi jelentőségű közlekedési infrastruktúra fejlesztése;
- a turisztikai potenciál erősítése;
- város- és térségfejlesztés.

A területi tervezés hatékonysága megkövetelte egy régióon belüli, világos tércategória-rendszer kialakítását is. Az Európai Unió Lisszaboni Stratégiájának megfelelően cél a versenyképesség erősítése mind a régió egészében, mind az egyes térségek szintjén. E cél úgy érhető el, ha a fejlesztési forrásokat – a helyi adottságok maximális figyelembevételével – a legperspektivikusabb ágazatokra és területekre koncentrálnak (a koncentráció ugyancsak EU-s alapelv!).

A KÖZÖS VONÁSOK MENTÉN

A régió belső kohéziójának, összetartó erejének növelése csak úgy érhető el, ha a tervezési tevékenység valamennyi település számára fejlesztési lehetőségeket, alternatívákat mutat, tudván: az egyes területi egységek adottságai igen eltérőek, nincs

TISZA HOLTÁG

egységes recept a sikerességükre. A térkategóriák kialakításának végső célja éppen ezért a nagyjából hasonló problémákkal, adottságokkal és lehetőségekkel rendelkező települések összefogása.

Ebben az elgondolás az, hogy később a fejlesztési prioritások olyan kombinációját rendeljék hozzájuk, amelyek térkategóriánként eltérő, reális választási lehetőségeket kínálnak számukra a jövőben. A különböző kategóriákhoz tartozás nem előnyt vagy hátrányt jelent tehát az egyes települések számára a fejlesztési források elosztásánál, hanem azt, hogy az egyes térkategóriákhoz tartozó települések – eltérő adottságaik folytán – típusonként eltérő összetételű, specializált fejlesztési programajánlatokhoz jutnak.

HÁZHOZ VITT TANÁCSOK

Az Észak-Alföldi OP egy folyamatos, a tervezési időszakot a 2004. évi kezdetektől átfogó, partnerségre alapozó, kiterjedt együttműködés eredményeként született meg. A tervek készítése, illetve társadalmi elfogadtatása az alábbiak szerint zajlott:

- tervező szakértői csoportok jöttek létre és működtek az Észak-alföldön (8 tematikus munkacsoport – kb. 120 szakértő részvételével);
- területi metszet (megyék, kistérségek):
 - a 3 megyei fejlesztési ügynökség folyamatosan bekapcsolódott a tervezésbe, illetve a véleményezésbe
 - 27 kistérségi egyeztetést került megrendezésre a ROP 3.1.3. partnerség-építés programmal együtt, valamint az NFT Házhoz Jön tanácsadói hálózattal.

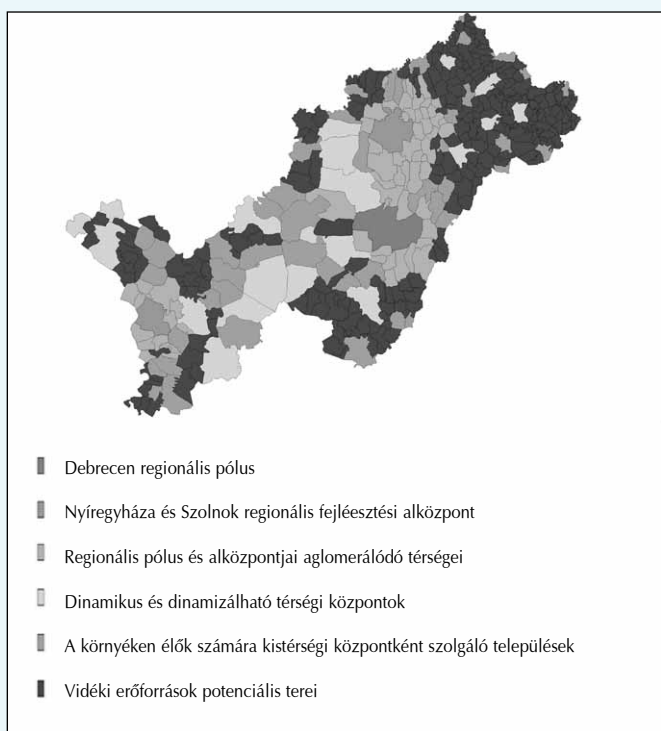
A regionális munkacsoportok folyamatosan értékelték, majd jóváhagyták a terveket.

Az RFT munkabizottságai, az ágazati, szakmai szervezetek (gazdaság, közlekedés, agrár, turizmus, egészség-szociális, oktatás-foglalkoztatás, környezetvédelem), valamint a civilek is részt vettek a tervezés folyamatában.

A társadalmazás során konferenciák, műhelyfoglalkozások követték egymást, a tervek e-mailen, Interneten, a médiában folyamatosan megjelentek.

Az Észak-alföldi régió Operatív Programja az a dokumentum, amelyet a Tanács jóváhagyása után a Nemzeti Stratégiai Referencia-kerettel és a többi ágazati és regionális operatív programmal együtt kell eljuttatni Brüsszelbe 2006. november végéig. Miután az Európai Bizottság elfogadta a dokumentumot a régió számára megnyílnak az Európai Unió forrásai.

Az Észak-alföldi régió Operatív Programjának teljes szövege letölthető a régió honlapjáról: www.eszakalfold.hu

A mi régiónk az egyik legszegényebb

beszélgetés Dr. Debreceni Ferencsel, az Észak-Alföldi Régióális Fejlesztési Ügynökség ügyvezető igazgatójával

Véglegesítették már a régió fejlesztési tervét?

Igen, a regionális fejlesztési tanács már jóváhagyta, már csak a kormánynak kell rábólintani, hogy kiküldhessék Brüsszelbe.

Melyek azok a jellegzetességei a régióknak, amelyek a legmeghatározóbbak voltak a fejlesztési terv fő célkitűzéseinek meghatározásakor?

A mi régiónk az egyik legszegényebb magyarországi régió, látványos, felhalmozódott hátrányokkal. Az egy főre jutó hazai termék mindössze az uniós átlag 39,3 százaléka, miközben a magyar GDP már eléri az uniós átlag 64 százalékát. Lemaradásunk ráadásul az elmúlt 15 évben még tovább nőtt az ország más területeihez képest. A foglalkoztatottság szintje szintén nagyon alacsony a régióban, mindössze az uniós átlag 45,4 százaléka, miközben a magyar foglalkoztatottsági szint az uniós 50,1 százaléka. Ezért a fejlesztési terv legfőbb célkitűzése először a magyarországi, majd később az uniós szinthez való felzárkózás.

Milyen megoldást találtak a régió belüli jelentős különbségek kezelésére a programban?

Az egyenlőtlenségek kezelésére tervezési tércategóriákat alakítottunk ki az MTA Regionális Kutatóközpontja segítségével. Viszonylag homogén területeket próbáltunk kialakítani, amelyekben fókuszált programokat tudunk indítani. Szeretnénk, ha ezeket a kategóriákat az ágazati programokban is figyelembe vennénk. A régióba érkező pénzeknek ugyanis csak 20-25 százalékát használjuk fel a regionális operatív programon keresztül, a többi támogatás az ágazati és a vidékfejlesztési programokon keresztül érkezik. Ezért is ajánlottuk fel segítségünket, és reméljük, hogy közvetítőként részt vehetünk ezek végrehajtásában is.

Milyen tércategóriákat alakítottak ki?

Három fő kategóriát, és azokon belül alkategóriákat hoztunk létre. Az első fő kategória a megyeszékhelyű városok és agglomerációjuk, ebben három alkategória van. A második fő kategóriába a dinamizálható kis- és középvárosok tartoznak, a harmadikba pedig a hátrányos helyzetű területek. Az első kategóriában a versenyképesség, az innovatív fejlesztések kerülnek előtérbe, a harmadikban a társadalmi tőke jelentős növelése az elsődleges cél. Ez utóbbi intézményi fejlesztéseket is takar, nagyon fontos a települési funkciók megerősítése, hiszen ha egy település nem képez szervezőerőt, akkor az ott élők hátránya tovább növekszik. E funkciók közé tartozik többek között az iskola, az óvoda működtetése, a megközelíthetőség, a településkép javítása, az üzleti környezet megteremtése.

Vannak, akik úgy vélik, hogy a településkép javítása túlzott hangsúlyt kapott az eddigi uniós pénzek felhasználásában, és most nem erről a régióról beszélnek, hanem általában Magyarországról. Milliárdokat költöttek a faluközpont kicsinosítására mint presztízsbetűzésre, miközben az utak többsége földes, a házak omladoznak, nincs munka...

A falvak elsősorban a vidékfejlesztési a stratégiába tartoznak, ezért ezekre nem szeretnék kitérni, bár én nem tudok róla, hogy a mi régióknban lettek volna ilyen presztízsbetűzés-beruházások. A Regionális Fejlesztés Operatív Program alapvetően a városokkal foglalkozik. Ezekben viszont a megfelelő, kellemes városközpont, az infrastruktúra, a központ funkciókkal való feltöltése az üzleti környezet-hez hozzátartozik, hiszen ezek nélkül nehezebben jön a tőke.

LEGFŐBB CÉLKITŰZÉS A FELZÁRKÓZÁS

A hátrányos helyzetű kategóriában nagy hangsúlyt fektetnek az oktatásra-képzésre, de honnan lesz majd munkahelyük ezeknek az immár jobban képzett embereknek anélkül, hogy kénytelenek lennének elvándorolni?

A munkahelyteremtés elsősorban az ágazati programok feladata, nálunk pedig fontos addicionális feladat: az ipari parkok támogatása, a barna mezős területek revitalizációja lehetőséget teremt újabb munkahelyek ide településére, létrehozására. A civileknek pedig külön pályázatokat írunk ki közfunkciók kiváltására, például szociális gondozásra, így foglalkoztatni is tudnak embereket.

Milyen kiemelt projekteket terveznek a régióban?

Az igazi nagy projektek központi finanszírozásúak lesznek, nálunk elsősorban egy- vagy kétfordulós pályázatokon dőlnek el a projektek. A napokban tárgyalunk majd az esetlegesen kiemelt projektek listájáról.

Miként tudták elkerülni, hogy a régió fejlesztési programja pártpolitikai viták áldozatává váljon?

A programot széles szakértői bázisra támaszkodva dolgoztuk ki, több fordulóban, minden kistérségben egyeztetésre vittük, mindenki elmondhatta a javaslatát, amelyeket az akciótervek kidolgozásánál figyelembe vettünk.

Még folyik a vita arról, hogy szükség van-e, s ha igen, milyen mélységben a közigazgatás regionalizációjára. Ön hogyan vélekedik erről?

Az alapvető kérdések az uniós csatlakozás kapcsán eldőlték, az is, hogy regionalizációra szükség van. Azt azonban már a politikának kell eldöntenie, hogy tervezési-statisztikai, igazgatási vagy önkormányzati régiók legyenek-e Magyarországon. Most tervezési-statisztikai régiók vannak, ezek jól működnek, csak nem kel rajtuk olyasmit számon kérni, amelynek az ellátásához önkormányzati régiókra lenne szükség.

Rockenbauer Nóra

